

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 6 Walnego
Zebrania Członków Stowarzyszenia
Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” z dnia 04.06.2014 r.

Lokalna Strategia Rozwoju

na lata 2009-2015

Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

Brzyska, czerwiec 2014 r.

Opracowanie autorskie Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

w składzie:

Andrzej Draganik

Justyna Furmankiewicz

Wojciech Kos

Grzegorz Kudłacz

Grzegorz Mikoś

przy udziale Zofii Skórskiej - Przewodniczącej Rady LGD.

Na podstawie załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. (poz. 659) w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Spis treści:

Wstęp	6
1. CHARAKTERYSTYKA LGD JAKO JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNEJ ZA REALIZACJĘ LSR	8
1.1. Nazwa i status prawny LGD oraz data jej rejestracji i numer w Krajowym Rejestrze Sądowym.....	8
1.2. Opis procesu budowania partnerstwa	8
1.3. Charakterystyka członków LGD, sposób rozszerzania i zmiany składu LGD	10
1.4. Struktura Rady LGD – organu decyzyjnego	17
1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz Rady LGD.....	18
1.6. Kwalifikacje i doświadczenia osób wchodzących w skład Rady	23
1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji.....	23
2. OPIS OBSZARU OBJĘTEGO LOKALNĄ STRATEGIĄ ROZWOJU WRAZ Z UZASADNIENIEM JEGO WEWNĘTRZNEJ SPÓJNOŚCI.	25
2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD.....	25
2.2. Uwarunkowania przestrzenne	26
2.2.1. Uwarunkowania przestrzenne i geograficzne.....	26
2.2.2. Uwarunkowania przyrodnicze.....	28
2.2.3. Uwarunkowania historyczne i kulturowe	30
2.3. Ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjał demograficzny i gospodarczy oraz poziom aktywności społecznej.....	37
2.4. Specyfika obszaru.....	42
2.4.1. Sposób wykorzystania specyfiki obszaru	43
2.4.2. Uzasadnienie spójności obszaru LGD	44
3. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU OBJĘTEGO LSR.....	45
3.1. Wnioski wynikające z analizy SWOT.....	47
4. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LSR ORAZ PLANOWANE DO REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	48
4.1. Cele ogólne i szczegółowe.....	48
5. MISJA LGD.....	56
6. SPÓJNOŚĆ SPECYFIKI OBSZARU Z CELAMI LSR.....	57
7. UZASADNIENIE PODEJŚCIA ZINTEGROWANEGO DLA PLANOWANYCH W RAMACH LSR	

PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	58
8. UZASADNIENIE PODEJŚCIA INOWACYJNEGO DLA PLANOWANYCH W LSR PRZEDSIĘWZIĘĆ	59
9. OKREŚLENIE PROCEDURY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR I WYBORU PROJEKTÓW PRZEZ LGD	60
9.1. Lokalne kryteria wyboru	63
9.2. Procedura zmiany Lokalnych Kryteriów Wyboru.....	63
9.3. Procedura wyłączenia członka Rady od udziału w wyborze projektów w razie zaistnienia okoliczności podważających jego bezstronność w procesie oceny	64
10. OKREŚLENIE BUDŻETU LSR	65
11. OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA I KONSULTOWANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU	70
12. OPIS PROCESU WDRAŻANIA.....	74
13. ZASADY I SPOSÓB DOKONYWANIA OCENY (EWALUACJI) WŁASNEJ	77
14. OKREŚLENIE POWIĄZAŃ LSR Z INNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI ZWIĄZANYMI Z OBSZAREM OBJĘTYM LSR.....	78
15. WSKAZANIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, PRZEDSIĘWZIĘĆ LUB OPERACJI REALIZOWANYCH PRZEZ LGD W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW WDRAŻANYCH NA OBSZARZE OBJĘTYM LSR ..	81
16. PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI LSR NA ROZWÓJ REGIONU I OBSZARÓW WIEJSKICH	82
17. ZAŁĄCZNIKI:.....	84
Załącznik nr 1. – Treść Statutu Stowarzyszenia przyjętego uchwałą Nr 2 z dnia 01.07.2008 r., zmienionego uchwałą Nr 17 z dnia 27.07.2009 r.; Uchwałą nr 6 z dnia 27.04.2010 r. oraz Uchwałą nr 6 z dnia 21.01.2011 r.	85
Załącznik nr 2 – Treść Regulaminu Rady przyjętego uchwałą Nr 2 z dnia 05.01.2009 r. zmieniony Uchwałą nr 8 z dnia 27.04.2010 r.	99
Załącznik nr 3 – Treść Regulaminu Zarządu przyjętego uchwałą Nr 3 z dnia 05.01.2009 r. zmieniony uchwałą nr 7 z dnia 27.04.2010 r. oraz Uchwałą nr 7 z dnia 21.01.2011 r.	110
Załącznik nr 4 – Treść Regulaminu Komisji Rewizyjnej przyjętego uchwałą Nr 4 z dnia 05.01.2009 r. zmieniony uchwałą nr 9 z dnia 27.04.2010 r.	115
Załącznik nr 5 - Wymagania konieczne i pożądane w odniesieniu do kandydatów do pracy w Biurze Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”	118
Załącznik nr 6 - Zakres obowiązków i odpowiedzialności pracowników Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”	120
Załącznik nr 7-Procedura naboru pracowników Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”	123

Załącznik nr. 8 - Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład ciała decyzyjnego	125
Załącznik nr 9 - Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji	127
Załącznik nr 10 – Tabelaryczne przedstawienie procedury w zakresie przyjmowania i oceny wniosków o dofinansowanie w ramach LGD „LIWOCZ”	129
Załącznik nr 11 - Lokalne kryteria wyboru operacji LGD „LIWOCZ”	130
Załącznik nr 12 -Deklaracja bezstronności i bezstronności	133
Załącznik nr 13 – Procedura oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” i lokalnymi kryteriami wyboru operacji oraz odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.....	134
Załącznik A - Wzór pisma dotyczącego terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków	142
Załącznik B – Wzór potwierdzenie przyjęcia wniosku do rozpatrzenia	143
Załącznik C – Wzór pisma o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji. ...	144
Załącznik D – Wzór zawiadomienia o Posiedzeniu Rady	145
Załącznik E - Karta oceny zgodności z LSR.....	146
(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 21.01.2011 r.)	146
Załącznik F - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 411 - Różnicowanie działalności w kierunku nierolniczym.....	148
(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 21.01.2011 r.)	148
Załącznik G - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 412 - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.	150
(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 21.01.2011 r.)	150
Załącznik H - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 413 - Wdrażanie LSR tzw. Małe projekty.....	152
(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 16.09.2013 r.)	152
Załącznik I - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 422 - Odnowa i rozwój wsi.....	154
Załącznik J – Wzór pisma z informacją o decyzji podjętej przez Radę.....	156
Załącznik K - Formularz odwołania.	157
Załącznik L – Wzór potwierdzenia o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia.....	158
Załącznik M – Wzór pisma o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym..	159
Załącznik N – Wzór pisma o wynikach złożonego odwołania.....	160

Wstęp

Lokalna Strategia Rozwoju opracowana została przez Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”. Obejmuje ona obszar pięciu gmin województwa podkarpackiego na obszarze dwóch powiatów jasielskiego (Gminy: Skołyszyn, Brzyska) i powiatu dębickiego (Gminy: Jodłowa, Brzostek, Pilzno).

Dokument powstał w oparciu o uwagi mieszkańców zamieszkujących obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju LGD „LIWOCZ”. Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone na terenie każdej z gmin. Spotkania prowadził zespół zajmujący się opracowaniem dokumentu w składzie: Draganik Andrzej, Furmankiewicz Justyna, Kos Wojciech, Kudłacz Grzegorz i Mikoś Grzegorz - przedstawiciele każdej z gmin.

Opracowany dokument nie dotyczy wszystkich spraw i problemów występujących na danym terenie, ale koncentruje się głównie wokół poprawy jakości życia poprzez wykorzystanie naturalnych i kulturowych zasobów dla rozwoju turystyki, sportu i podniesienia atrakcyjności regionu oraz rozwoju małej przedsiębiorczości i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy.

Wybrane cele strategiczne wynikają z uwarunkowań obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju, przeprowadzonej analizy SWOT oraz wynikłych podczas konsultacji społecznych potrzeb miejscowej ludności.

Lokalna Strategia Rozwoju jest zgodna ze Strategiami Rozwoju Gmin tworzących obszar Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ”. Opracowana została na lata 2009-2015. Tak przyjęty przedział czasowy wynika przede wszystkim z koniecznej do zachowania zgodności z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi na poziomie województwa i kraju.

Strategia została przyjęta do realizacji uchwałą Walnego Zebrania Członków podczas posiedzenia w dniu 5 stycznia 2009 r. Tabele 18 i 19 zostały zmienione uchwałą nr 15 z dnia 27.07.2009 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”. W tym dokumencie przyjętym do realizacji uchwałą nr 20 z dnia 26.10.2009 Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” dokonano zmian w tabelach 18 i 19 oraz zmieniono rozdział 9. Zmiany te wynikały ze zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Z kolei na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” w dniu 21.01.2011 r. uchwałą nr 8 wprowadzono zmiany w przedsięwzięciach, wskaźnikach oraz w tabelach nr 18 i 19. Na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” w dniu 25.04.2012 r. uchwałą nr 5 wprowadzono zmiany w procedurze wyboru operacji dostosowując ją do zmian wynikających ze zmienionego Rozporządzenia oraz w tabelach nr 17, 18 i 19. Natomiast na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” w dniu 17.12.2012 r. uchwałą nr 12 wprowadzono zmiany w tabeli nr 18 i 19 wprowadzając nowe terminy naborów. Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu Członków w dniu 15.07.2013 r. wprowadzono zmiany w tabelach nr 2, 3, 4, 5 wynikające ze zmniejszenia się liczby członków Stowarzyszenia. W rozdziale nr 2 zastąpiono występujące określenie „gmina wiejska Brzostek” na „gmina miejsko-wiejska Brzostek” związku z otrzymaniem praw

miejskich przez Brzostek. W rozdziale 10 zmieniono tabelę 18 i 19 dostosowując budżet LSR do harmonogramu naborów wniosku. Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu Członków w dniu 16.09.2013 r. wprowadzono zmiany w rozdziale 10 zmieniając tabelę 18 i 19 dostosowując budżet LSR do harmonogramu naborów wniosku. Wprowadzono zmiany w kryteriach naboru projektów w ramach działania Małe Projekty. Związku z niedoszacowaniem wskaźników produktu zmieniono ich wartości, oraz zmieniono nielogiczne wskaźniki rezultatu. Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu Członków w dniu 25.10.2013 r. zmieniono brzmienie wskaźników rezultatu oraz zmieniono ich wartości docelowe zgodnie z zaleceniami Samorządu Województwa. Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu Członków w dniu 29.01.2014 r. wprowadzono zmiany w rozdziale 10 zmieniając tabelę 18 i 19 zmniejszając limity środków na działania „Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw” oraz „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” a dokonując zwiększenia limitu na działanie „Małe projekty”. Wprowadzono do harmonogramu dodatkowy nabór w ramach działania „Małe projekty”. Na Walnym Zebraniu Członków w dniu 04.06.2014 r. wprowadzono zmiany w tabelach nr 2, 3, 4, 5 wynikające ze zmniejszenia się liczby członków Stowarzyszenia. Wprowadzono zmiany w rozdziale 10 zmieniając tabelę 17, 18 i 19 zmniejszając limit środków na działanie „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” a dokonując zwiększenia limitu na działanie „Odnowa i rozwój wsi”. Wprowadzono do harmonogramu dodatkowe nabory w ramach działań „Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw” oraz „Odnowa i rozwój wsi”.

1. CHARAKTERYSTYKA LGD JAKO JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNEJ ZA REALIZACJĘ LSR

1.1. Nazwa i status prawny LGD oraz data jej rejestracji i numer w Krajowym Rejestrze Sądowym

Nazwa LGD	Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”
Status prawny	Stowarzyszenie
Data wpisu do KRS	28.08.2008 r. przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Numer KRS	0000312600.
Organ sprawujący nadzór	Marszałek Województwa Podkarpackiego

1.2. Opis procesu budowania partnerstwa

Pierwsze pomysły utworzenia LGD pojawiły się już w 2007 roku. Głównymi inicjatorami tego działania byli wójtowie, a szczególnie Ryszard Papciak – Wójt Gminy Brzyska. Pierwowzór obecnej Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ” stanowiło Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Góra Liwocz”, które utworzone zostało w ramach Pilotażowego Programu Leader+ w dniu 19 września 2004 roku a w dniu 18 listopada 2004 r. zostało wpisane do rejestru sądowego (KRS) nr: 221710 przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie. Przygotowana wówczas Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich obejmowała obszar gmin: Brzostek, Brzyska, Jodłowa, Kołaczyce i Skołyszyn. Siedzibą stowarzyszenia była miejscowość Brzyska. Stowarzyszenie „Góra Liwocz” w ramach swojego działania wydało pozycje książkową: „Wspomnienia o Księdzu Prałacie Władysławie Gwoździckim [1900-1988]. Pamięcią serca pisane”, ponadto pozyskało środki na rozpoczęcie cyklicznej imprezy pn. „Dni Liwocza - czyli ratujemy zanikające zawody i umiejętności rzemieślnicze bo to wielkie bogactwo naszej kultury”.

Prace nad utworzeniem LGD w obecnej formie rozpoczęły się już w II połowie 2007r. gdy gminy wyraziły chęć działania w partnerstwie. Pierwsze spotkanie związane z powstaniem partnerstwa rozpoczęły się od szkolenia przeprowadzonego w Brzyskach w maju 2008 r. przez pracownika Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale Pana T. Płoszaja. Spotkanie to miało charakter informacyjny o możliwościach, jakie daje Lokalna Grupa Działania. Po tym spotkaniu w miarę regularnie rozpoczęły się spotkania robocze przedstawicieli poszczególnych gmin, w których często brali udział sami wójtowie. Ostatecznie w dniu 01.07.2008 r. po wcześniejszym nawiązaniu partnerstwa z przedstawicielami trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego doszło do spotkania założycielskiego. Odbyło się ono w Brzyskach. Wzięło w nim udział 26 członków założycieli.

Tab.1 Lista członków założycieli:

Nazwa członka LGD lub nazwisko i imię/imiona członka LGD	Osoba reprezentująca (jeśli dotyczy)	Sektor			Gmina				
		Publiczny	społeczny	gospodarczy	Brzyska	Brzostek	Jodłowa	Pilzno	Skolyszyn
Furmankiewicz Justyna Ewa	-		x						x
Gmina Brzyska	Papciak Ryszard	x			x				
Gmina Brzostek	Skórska Zofia	x				x			
Gmina Jodłowa	Mucha Robert	x					x		
Gmina Pilzno	Draganik Andrzej Roman	x						x	
Gmina Skolyszyn	Szura Zenon	x							x
Koło Gospodyń Wiejskich w Jodłowej Górnej	Łępa Elżbieta		x				x		
Kudłacz Grzegorz	-		x			x			
Madej Lucyna Maria	-		x		x				
Madej Zenon Piotr	-		x		x				
Mikoś Grzegorz	-		x		x				
Nigborowicz Stanisława	-			x					x
OSP Łęki Dolne	Michoń Bogdan Stanisław		x					x	
OSP Siedliska-Bogusz	Szczepkowicz Piotr		x			x			
OSP Skolyszyn	Świątek Stanisław Wiktor		x						x
Papciak Rafał	-		x		x				
Pawlik Adam	-		x				x		
Ryba Krzysztof Zenon	-			x				x	
Spółdzielnia „ROLWOD” Skolyszyn 11	Kosińska Władysława Stanisława			x					x
Spółdzielnia Kółek Rolniczych	Kos Wojciech Ignacy			x			x		
Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Brzostek	Zastawny Agata		x			x			
Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Góra Liwocz”	Delikat Mariusz		x		x				
Tobiasz Marek Jacek	-			x	x				
Wójcik Władysław	-			x				x	

Stanisław									
Zakład Rzeźniczo-Wędliniarski „Techno-Mas”	Sarna Kazimierz			x		x			
Zegarowska Justyna	-		x			x			
RAZEM:		5	14	7	7	6	4	4	5
		26			26				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie listy obecności zebrania założycielskiego LGD „LIWOCZ”.

Aby zapewnić szeroki dostęp do informacji o tworzonem partnerstwie pojawiały się informacje w lokalnej prasie m.in. „Obserwatorze lokalnym”, „Wiadomościach Brzosteckich”, „Wieściach Skołszyńskich”, na lokalnych portalach internetowych, oraz na stronach internetowych Gmin: Brzostek, Pilzno i Skołyszyn.

Ogłoszenia zawierały następujące informacje: cel partnerstwa, zaproszenia na konsultacje dotyczące LSR, statut stowarzyszenia, ankietę oraz deklarację członkowską.

1.3. Charakterystyka członków LGD, sposób rozszerzania i zmiany składu LGD

Członkowie Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” to reprezentanci sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Na dzień 23.12.2008 r. ich liczba wynosiła 53. Poniższe tabelaryczne zestawienia prezentują charakterystykę aktualnych członków.

Tab.2. Lista członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” na dzień 04.06.2014 r.

Lp.	Nazwisko i imię/imiona lub nazwa członka (osoba reprezentująca - jeśli dotyczy)	Sektor i reprezentowana gmina	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze	Data przyjęcia członka do LGD
1	Batycka Małgorzata	Spółeczny Brzostek	Nauczyciel matematyki	Członek Stowarzyszenia	28.08.2012
2	Biernacki Adrian	Spółeczny Brzyska	Student	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
3	Biernacki Marek	Spółeczny Brzyska	Opiekun pracowni kształcenia na odległość	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
4	Błoniarz Stanisława	Spółeczny Brzostek	Sołtys wsi Skurowa	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
5	Bułat Maria	Spółeczny Jodłowa	Rolnik	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
6	Czech Daniel	Spółeczny Brzyska	Student	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
7	Czyjt Ireneusz	Spółeczny Pilzno	Nauczyciel wychowania	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008

			fizycznego		
8	Draganik Andrzej	Społeczny Pilzno	Ekonomista	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
9	Dziedzic Halina	Gospodarczy Skołyszyn	Kucharz/ garmażer	Członek Stowarzyszenia	16.09.2009
10	Fenijn Reter Erik	Społeczny -	Mieszkaniec Holandii	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
11	Furmankiewicz Justyna Ewa	Społeczny Skołyszyn	Pracownik samorządowy	Zarząd LGD - Prezes	01.07.2008
12	Gmina Brzyska (reprezentant: Papciak Rafał)	Publiczny Brzyska	Samorząd lokalny (Wójt Gminy)	Rada LGD- Sekretarz	01.07.2008
13	Gmina Brzostek (reprezentant: Skórska Zofia)	Publiczny, Brzostek	Samorząd lokalny (Przewodnicząca Rady Gminy, doradca rolny)	Rada LGD - Przewodnicząca y	01.07.2008
14	Gmina Jodłowa (reprezentant: Mucha Robert)	Publiczny, Jodłowa	Samorząd lokalny (Wójt Gminy)	Rada LGD	01.07.2008
15	Gmina Pilzno (reprezentant: Justyna Dziedzic)	Publiczny Pilzno	Pracownik samorządowy	Zarząd LGD - Sekretarz	29.09.2009
16	Gmina Skołyszyn (reprezentant: Szura Zenon)	Publiczny Skołyszyn	Samorząd lokalny (Wójt Gminy)	Rada LGD - Zastępca Przewodniczącego	01.07.2008
17	Głogowska Anna	Społeczny, Pilzno	Sołtys wsi Mokrzec	Rada LGD	16.10.2012
18	Gołębiowska Ewa	Społeczny, Pilzno		Rada LGD	16.10.2012
19	Kaczka Zofia	Społeczny Jodłowa	Radna Gminy Jodłowa	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
20	Kolbusz Karolina	Społeczny Brzostek	Studentka Ekonomii	Członek Stowarzyszenia	23.03.2010
21	Kolbusz Małgorzata	Społeczny Brzostek	Nauczyciel	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
22	Kozik Andrzej	Społeczny Pilzno	Dyrektor Domu Kultury w Pilźnie	Rada LGD	22.12.2008
23	Kudłacz Grzegorz	Społeczny Brzostek	Pracownik samorządowy	Zarząd LGD - Wiceprezes	01.07.2008
24	Latocha Edyta	Społeczny		Zarząd LGD	16.10.2012

		Jodłowa			
25	Lesiak Jan	Społeczny Jodłowa	Prezes Spółdzielni SKR Jodłowa	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
26	Madej Lucyna Maria	Społeczny Brzyska	Rolnik	Komisja Rewizyjna	01.07.2008
27	Madej Zenon Piotr	Społeczny Brzyska	Pracownik muzeum	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
28	Mendrek Dawid	Społeczny Pilzno	Student wychowania fizycznego	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
29	Mikoś Grzegorz	Społeczny Brzyska	Pracownik samorządowy	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
30	Mikoś Agata	Społeczny Brzyska	Mieszkanca Gminy Brzyska	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
31	Niezgoda Krystyna	Społeczny Brzostek	Właściciel gospodarstwa agroturystycznego	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
32	OSP Łęki Dolne (reprezentant: Michoń Bogdan Stanisław)	Społeczny Pilzno	Wykonywanie celów statutowych (Prezes OSP)	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
33	OSP Siedliska-Bogusz (reprezentant: Szczepkowicz Piotr)	Społeczny Brzostek	Wykonywanie celów statutowych (Zastępca Wójta, Członek OSP)	Komisja Rewizyjna - Przewodniczący	01.07.2008
34	OSP Skołyszyn (reprezentant: Święch Stanisław Wiktor)	Społeczny Skołyszyn	Wykonywanie celów statutowych (Prezes OSP)	Rada LGD	01.07.2008
35	Papciak Ryszard	Społeczny Brzyska	Pracownik administracyjny	Członek Stowarzyszenia	04.01.2011
36	Pawlik Adam	Społeczny Jodłowa	Rolnik	Rada LGD	01.07.2008
37	Reczek Wiesław	Społeczny Skołyszyn	Właściciel gospodarstwa rolnego	Komisja Rewizyjna	22.12.2008
38	Rozwadowska Maria	Społeczny Brzostek	Emerytowany nauczyciel	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
39	Ryba Krzysztof Zenon	Gospodarczy Pilzno	Prowadzi działalność gospodarczą transportową	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008

40	Spółdzielnia „ROLWOD” Skołyszyn 11 (reprezentant: Kosińska Władysława Stanisława)	Gospodarczy Skołyszyn	Działalność statutowa (Prezes Spółdzielni)	Rada LGD	01.07.2008
41	Spółdzielnia Kółek Rolniczych (reprezentant: Kos Wojciech Ignacy)	Gospodarczy Jodłowa	Działalność statutowa (Przewodniczący Rady Nadzorczej spółdzielni)	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
42	Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich w Jodłowej Górnej (reprezentant: Łępa Elżbieta)	Społeczny Jodłowa	Działania na rzecz rozwoju lokalnego (Przewodnicząca KGW)	Komisja Rewizyjna - Sekretarz	01.07.2008
43	Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Brzostek (reprezentant: Zastawny Agata)	Społeczny Brzostek	Działania na rzecz rozwoju lokalnego (Członek Stowarzyszenia)	Rada LGD	01.07.2008
44	Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Góra Liwocz” (reprezentant: Delikat Mariusz)	Społeczny Brzyska	Działania statutowe na rzecz rozwoju lokalnego (Członek Stowarzyszenia)	Rada LGD	01.07.2008
45	Szczuciński Zbigniew	Gospodarczy Brzostek	Prowadzi działalność gospodarczą	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
46	Szot Paweł	Społeczny Skołyszyn	Student / Informatyk	Komisja Rewizyjna	22.12.2008
47	Świerk Alina	Społeczny Brzostek	Posiada gospodarstwo rolne	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
48	Tawrell Anna	Społeczny Jodłowa	Pracownik GOPS	Członek Stowarzyszenia	16.10.2012
49	Tobiasz Marek Jacek	Gospodarczy Brzyska	Prowadzi działalność gospodarczą	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
50	Węgrzyn Janusz	Społeczny Brzyska	Radny Gminy Brzyska	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
51	Węgrzyn Marcin	Społeczny Brzyska	Pracownik samorządowy	Członek Stowarzyszenia	07.07.2009
52	Wojdyła Andrzej	Społeczny Brzostek	Rolnik	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008

53	Wójcik Mateusz	Społeczny Pilzno	Instruktor nauki jazdy	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
54	Wójcik Władysław Stanisław	Gospodarczy Pilzno	Prowadzi działalność gospodarczą	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
55	Zakład Rzeźniczo-Wędliniarski „Techno-Mas” (reprezentant: Sarna Kazimierz)	Gospodarczy Brzostek	Działalność gospodarcza-przetwórstwo mięsne	Rada LGD	01.07.2008
56	Zegarowska Justyna	Społeczny Brzostek	Pracownik Domu Kultury	Członek Stowarzyszenia	01.07.2008
57	Zięba Anna	Społeczny -	Mieszkancka Holandii	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
58	Zych Tomasz	Społeczny Brzyska	Student	Członek Stowarzyszenia	03.08.2010
59	Żyglowicz Lidia	Społeczny Brzostek	Właściciel gospodarstwa agroturystycznego	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008
60	Żyguła Leszek	Społeczny Brzyska	Sołtys wsi Błażkowa / Radny Gminy Brzyska	Członek Stowarzyszenia	22.12.2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie deklaracji przystąpienia do stowarzyszenia oraz uchwał Zarządu.

Reprezentatywność członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” została przedstawiona w tabelach 3 – 5.

Tab.3. Reprezentatywność poszczególnych sektorów w składzie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” na dzień 04.06.2014 r.

Sektor	Liczba członków	% składu LGD
Sektor publiczny	5	8%
Sektor społeczny	47	78%
Sektor gospodarczy	8	14%
RAZEM	60	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie deklaracji przystąpienia do stowarzyszenia, wyciągów z ewidencji działalności gospodarczej, wyciągów z Nr KRS, oraz oświadczeń członków.

Tab.4. Reprezentatywność poszczególnych gmin w składzie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” na dzień 04.06.2014 r.

Gmina	Liczba członków	% składu LGD
Brzostek	16	27%

Brzyska	14	23%
Jodłowa	9	15%
Pilzno	11	18%
Skolyszyn	7	12%
inne	3	5%
RAZEM	60	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie deklaracji przystąpienia do stowarzyszenia, wyciągów z ewidencji działalności gospodarczej, wyciągów z Nr KRS, oraz oświadczeń członków

Tab.5. Reprezentatywność płci w składzie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” na dzień 04.06.2014 r.

Płeć	Liczba członków	% składu LGD
Kobiety	25	42%
Mężczyźni	35	58%
RAZEM	60	100%

Źródło: Opracowanie własne

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” zakłada poszerzanie składu partnerstwa o nowych członków. Wymagania jakie musi spełnić osoba lub instytucja ubiegająca się o status członka LGD „LIWOCZ” zostały opisane w §6 Statutu Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ” (*Załącznik Nr 1 do LSR stanowiący treść Statutu przyjętego uchwałą Nr 2 z dnia 01.07.2008 r., zmienionego uchwałą Nr 15 z dnia 27.07.2009 r., zmienionego uchwałą Nr 6 z dnia 27.04.2010 r., zmienionego uchwałą Nr 6 z dnia 21.01.2011 r.*).

Członkostwo przyznaje Zarząd. Uchwała w sprawie przyjęcia nowego członka zostaje podjęta większością 2/3 głosów. O uchwale o przyjęciu w poczet członków oraz o uchwale odmawiającej przyjęcia, zainteresowany powinien być powiadomiony w przeciągu 14 dni od jej przyjęcia. Od uchwały Zarządu odmawiającej przyjęcia członka przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania Członków w terminie 21 dni od dnia doręczenia uchwały Zarządu. Uchwała Walnego Zebrania jest ostateczna i jest podejmowana na najbliższym Walnym Zebraniu.

Zgodnie z §9 i §10 Statutu LGD „LIWOCZ” członkostwo ustaje na skutek:

- pisemnej rezygnacji członka
- skreślenia z listy członków z powodu niepłacenia składek
- utrąty praw obywatelskich na mocy prawomocnego wyroku sądu
- śmierci członka LGD
- utrąty zdolności prawnej przez osobę prawną będącą członkiem LGD
- ogłoszenia upadłości lub rozpoczęcie postępowania naprawczego wobec osoby prawnej będącej członkiem LGD
- rozwiązania LGD

Uchwałę o skreśleniu lub wykluczeniu podejmuje Zarząd większością 2/3 głosów.

O uchwale o skreśleniu lub wykluczeniu zainteresowany powinien być powiadomiony w przeciągu 14 dni od jej podjęcia. Od uchwały przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania Członków w terminie 21 dni od dnia doręczenia uchwały Zarządu. Uchwała

Walnego Zebrania Członków jest ostateczna i jest podejmowana na najbliższym Walnym Zebraniu.

1.4. Struktura Rady LGD - organu decyzyjnego

W skład organu decyzyjnego Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ” weszło 12 osób wybranych podczas zebrania założycielskiego w dniu 01.07.2008 r. Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia (§ 16 pkt. 2) zakładana liczba członków organu decyzyjnego LGD wynosi od 9 do 13. Obecnie strukturę Rady tworzą: Przewodniczący Rady, Zastępca Przewodniczącego Rady, Sekretarz Rady oraz 10 Członków Rady.

Tab.6. Skład Rady Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” na dzień 17.12.2012r.

Lp.	Nazwisko i imię/imiona członka Rady LGD	Nazwa podmiotu, którego przedstawicielem jest dany członek Rady LGD	Gmina, którą reprezentuje dany członek Rady LGD	Sektor, który reprezentuje dany członek Rady LGD
1	Delikat Mariusz	Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Góra Liwocz”	Brzyska	społeczny
2	Głogowska Anna	-	Pilzno	społeczny
3	Gołębiewska Ewa	-	Pilzno	społeczny
4	Konińska Władysława Stanisława	Spółdzielnia „ROLWOD” Skołyszyn 11	Skołyszyn	gospodarczy
5	Kozik Andrzej	-	Pilzno	społeczny
6	Mucha Robert	Gmina Jodłowa	Jodłowa	publiczny
7	Papciak Rafał - Sekretarz Rady	Gmina Brzyska	Brzyska	publiczny
8	Pawlik Adam	-	Jodłowa	społeczny
9	Sarna Kazimierz	Zakład Rzeźniczo-Wędliniarski „Techno-Mas”	Brzostek	gospodarczy
10	Skórska Zofia - Przewodniczący Rady	Gmina Brzostek	Brzostek	publiczny
11	Szura Zenon - Zastępca Przewodniczącego Rady	Gmina Skołyszyn	Skołyszyn	publiczny
12	Święch Stanisław Wiktor	OSP Skołyszyn	Skołyszyn	społeczny
13	Zastawny Agata	Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Brzostek	Brzostek	społeczny

Źródło: Opracowanie własne

Struktura Rady LGD „LIWOCZ” na dzień 17 grudnia 2012 roku oraz jego reprezentatywność w stosunku do składu partnerstwa przedstawia się następująco:

Tab.7. Reprezentatywność w składzie Rady Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” na tle wszystkich członków stowarzyszenia

Kryteria porównawcze	Liczba członków Rady	% składu Rady	Liczba członków LGD	% składu LGD
Sektor publiczny	4	31%	5	8%
Sektor społeczny	7	54%	50	79%

Sektor gospodarczy	2	15%	8	13%
RAZEM	13	100%	63	100%
Gmina Brzostek	3	23%	17	27%
Gmina Brzyska	2	15,5%	14	22%
Gmina Jodłowa	2	15,5%	9	14%
Gmina Pilzno	3	23%	12	19%
Gmina Skołyżyn	3	23%	7	11%
RAZEM	13	100%	4	7%
Kobiety	5	27%	26	41%
Mężczyźni	8	73%	37	59%
RAZEM	13	100%	63	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie deklaracji przystąpienia do Stowarzyszenia, wyciągów z ewidencji działalności gospodarczej, wyciągów z Nr KRS, oraz oświadczeń członków

Tab.8. Reprezentatywność członków według wieku w składzie Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

Wiek	Liczba członków	% składu Rady
31-40 lat	2	15%
41-50 lat	4	30%
51-65 lat	7	55%
RAZEM	13	100%

Źródło: Opracowanie własne

W Radzie zasiadają przedstawiciele wszystkich gmin będących członkami LGD. Ponad 50% Członków Rady reprezentuje sektor społeczno-gospodarczy. Żaden z członków nie jest zatrudniony w Biurze LGD, nie jest także Członkiem Zarządu lub Komisji Rewizyjnej, co reguluje Statut Stowarzyszenia (§ 11 pkt 2) i Regulamin Rady (§ 3 pkt 3).

1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz Rady LGD

Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” działa na postawie:

- ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz z Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.),
- rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE 1277 z 21.10.2005 r. str. 1),

- Statutu Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ”,
- Regulaminów: Rady, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Walnego Zebrania Członków oraz Regulaminu Biura LGD „LIWOCZ”.

Stowarzyszenie zgodnie z zapisami w Statucie tworzą następujące organy:

- Walne Zebranie Członków w skład którego wchodzi wszyscy Członkowie Stowarzyszenia;
- Zarząd, tworzy: Prezes, dwóch Wiceprezesów, Sekretarz oraz innych członków (według Statutu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” § 18 pkt 1 Zarząd liczy od 4 do 7 członków);
- Rada, w tym Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego, Sekretarz i 9 Członków (według Statutu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” § 16 pkt 1 Rada liczy od 9 do 13 członków);
- Komisja Rewizyjna, którą tworzy: Przewodniczący Komisji Rewizyjnej i Sekretarz Komisji Rewizyjnej oraz 3 Członków Komisji Rewizyjnej (według Statutu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” § 21 pkt 2 Komisja Rewizyjna składa się z 4-6 członków).

Podstawową zasadą funkcjonowania LGD jest oddzielenie funkcji decyzyjnej w procesie wyboru operacji (kompetencje Rady) od funkcji zarządczej (kompetencje Zarządu).

RADA STOWARZYSZENIA LGD LIWOCZ

Do wyłącznej właściwości Rady należy wybór operacji zgodnie z art.62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L277 z 21.10.2005 r. str. 1), które mają być realizowane w ramach opracowanej Lokalnej Strategii Rozwoju. Rada działa zgodnie z regulaminem - **Załącznik Nr 2 do LSR stanowiącym treść Regulaminu Rady przyjętego uchwałą Nr 2 z dnia 05.01.2009 r., zmienionego uchwałą Nr 8 z dnia 27.04.2010 r.**

W Regulaminie Rady (§ 33) znajdują się zapisy gwarantujące bezstronność oceny operacji oraz procedura wyłączenia członka organu decyzyjnego od udziału w dokonywaniu wyboru operacji w razie, gdy Członek Rady złoży wniosek o dofinansowanie operacji będącej przedmiotem posiedzenia, w którym uczestniczy lub w przypadku stwierdzenia, iż operacja, która będzie podlegać ocenie została złożona przez osobę lub podmiot z którym Członek Rady pozostaje w zależności rodzinnej lub z tytułu zwierzchnictwa lub podległości zawodowej.

Członkowie Rady wybierani są przez Walne Zebranie Członków (Statut Stowarzyszenia § 12 pkt 2). Rada konstituje się na swoim pierwszym posiedzeniu (Statut Stowarzyszenia § 11 pkt 4). Sposób odwoływania Członka Rady lub zawieszania go w czynnościach reguluje Statut Stowarzyszenia (§ 11 pkt 7). Ponadto w Regulaminie

Rady §7 zostało uregulowane odwoływanie z pełnionych funkcji w Radzie: Przewodniczącego Rady, Zastępcy i Sekretarza. Uzupełnianie składu Rady w czasie trwania kadencji następuje w drodze wyboru uchwałą Walnego Zebrania zwołanego na wniosek Zarządu (Statut Stowarzyszenia § 11 pkt 9 i Regulamin Rady § 3 pkt 4). Członek Rady, w okresie pełnienia swojej funkcji w Radzie nie może jednocześnie pełnić funkcji w Zarządzie czy Komisji rewizyjnej ani być zatrudnionym w Biurze Stowarzyszenia (Statut Stowarzyszenia § 16 pkt 5, Regulamin Rady § 3 pkt 3)

ZARZĄD STOWARZYSZENIA LGD „LIWOCZ”

Do kompetencji Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” zgodnie z §17 Statutu Stowarzyszenia oraz §3 Regulaminu Zarządu należy: *(Załącznik Nr 3 do LSR stanowiący treść Regulaminu Zarządu przyjętego uchwałą Nr 3 z dnia 05.01.2009 r., zmienionego uchwałą Nr 7 z dnia 27.04.2010 r., zmienionego uchwałą Nr 7 z dnia 21.01.2011 r.*

- podejmowanie uchwał w sprawie przyjmowania nowych Członków Stowarzyszenia, wykreślenia lub wykluczenia członków;
- reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu; kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia;
- zwoływanie Walnego Zebrania Członków;
- sprawowanie bieżącego zarządu majątkiem LGD;
- występowanie z inicjatywą uchwałodawczą do Walnego Zebrania;
- występowanie z wnioskiem o zmianę postanowień Statutu;
- powoływanie i odwoływanie kierownika Biura LGD oraz zatrudnianie innych pracowników tego Biura;
- ustalanie wielkości zatrudniania i zasad wynagradzania pracowników Biura LGD;
- ustalanie Regulaminu Biura LGD;
- opracowywanie LSR, oraz innych wymaganych przepisami PROW dokumentów, celem przystąpienia do konkursu na realizację LSR;
- przygotowanie wniosku o dofinansowanie realizacji LSR i przystąpienie do konkursu na jej dofinansowanie, zgodnie z przepisami PROW;
- realizacja LSR zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów PROW, w tym ogłaszanie konkursów na projekty z zakresu działania 4.1 PROW, ich przyjmowanie i przedkładanie Radzie, celem dokonania wyboru projektów do realizacji w ramach strategii;
- opracowywanie wniosków i innych dokumentów w celu pozyskiwania środków na realizację celów z innych programów pomocowych;
- wykonywanie innych działań wymaganych przepisami, związanych z realizacją LSR w ramach osi LEADER PROW 2007-2013;
- zaciąganie kredytów i pożyczek do sumy ustalonej przez Walne Zebranie Członków;
- wprowadzanie zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju wynikających ze zmiany obowiązujących przepisów oraz przesuwania niewykorzystanych w naborach środków w ramach tego samego działania.

Członkowie Zarządu wybierani są przez Walne Zebranie Członków (Statut Stowarzyszenia § 12 pkt 2). Zarząd konstituuje się na swoim pierwszym posiedzeniu (Statut Stowarzyszenia § 11 pkt 4) i działa na podstawie Statutu Stowarzyszenia oraz

Regulaminu Zarządu.

Stowarzyszenie na zewnątrz reprezentuje Prezes Stowarzyszenia, a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny, jeden z Wiceprezesów Zarządu.

Zaciąganie zobowiązań majątkowych w imieniu Stowarzyszenia oraz czynności z zakresu prawa pracy dokonuje Prezes i jeden z członków Zarządu działający łącznie, a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny, jeden z Wiceprezesów Zarządu i jeden z członków Zarządu działający łącznie.

Zaciąganie zobowiązań majątkowych w imieniu Stowarzyszenia do kwoty 5 000 zł dokonuje Prezes a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny jeden z Wiceprezesów (§ 18 pkt 3, 4, 5).

KOMISJA REWIZYJNA STOWARZYSZENIA LGD „LIWOCZ”

Do zadań Komisji Rewizyjnej zgodnie z §20 Statutu Stowarzyszenia oraz z §6 Regulaminu Komisji Rewizyjnej należy: *(Załącznik Nr 4 do LSR stanowiący treść Regulaminu Komisji Rewizyjnej przyjętego uchwałą Nr 4 z dnia 05.01.2009 r., zmienionego uchwałą Nr 9 z dnia 27.04.2010 r.)*

- przeprowadzenie przynajmniej raz w roku kontroli działalności merytorycznej i finansowej Stowarzyszenia z uwzględnieniem celowości, rzetelności, prawidłowości oraz zgodności z przepisami statutu i uchwał władz;

- kontrolowanie przestrzegania zasad prawidłowego gospodarowania funduszami i majątkiem Stowarzyszenia;

- składanie sprawozdań ze swej działalności na Walnym Zebraniu Członków i zgłaszanie wniosków o udzielenie (lub odmowę udzielenia) absolutorium Zarządowi;

- dokonywanie wyboru podmiotu mającego zbadać sprawozdanie finansowe Stowarzyszenia zgodnie z przepisami o rachunkowości w trybie konkursu;

- przedkładanie Zarządowi protokołów pokontrolnych wraz z wnioskami;

- występowanie z żądaniem zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków w razie stwierdzenia niewywiązywania się przez Zarząd z jego statutowych obowiązków, a także prawo żądania zwołania zebrania Zarządu w sprawach niecierpiących zwłoki;

Członkowie Komisji Rewizyjnej podobnie jak Rady i Zarządu wybierani są przez Walne Zebranie Członków (§ 12 pkt 2 Statutu Stowarzyszenia i §2 pkt 1 Regulaminu Komisji Rewizyjnej). Organ ten konstituuje się na pierwszym posiedzeniu i działa na podstawie Statutu Stowarzyszenia oraz Regulaminu Komisji Rewizyjnej.

BIURO LGD „LIWOCZ”

Obsługę Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” zapewniać będzie Biuro Stowarzyszenia. Za pracę Biura odpowiadać będzie Kierownik Biura, który przy pomocy pracownika wykonywać będzie przewidziane dla Biura zadania. Odpowiedzialność za prace wykonywane przez Biuro Stowarzyszenia będzie ponosił Zarząd, będzie on również sprawował nadzór nad realizacją zadań. Zarząd będzie miał także wpływ na zatrudnienie

i wynagradzanie pracowników Biura Stowarzyszenia oraz nadzorował inne działania określone w Regulaminie Biura zatwierdzonego przez Zarząd.

Procedura naboru pracowników, w tym wymagania konieczne oraz pożądane, opis stanowisk, zakres obowiązków i odpowiedzialności

Do realizacji zadań statutowych Stowarzyszenia niezbędne jest zatrudnienie pracowników biura, którzy przez swoją pracę zagwarantują profesjonalną obsługę organów LGD i beneficjentów. W Biurze LGD „LIWOCZ” przewiduje się zatrudnienie na umowę o pracę (cały etat) dwóch pracowników: Kierownika Biura i pracownika.

Obsługa prawna i finansowo-księgową prowadzona będzie w oparciu o zatrudnienie na umowę zlecenie lub o dzieło osoby lub firmy o właściwym profilu działalności (Kancelaria prawna lub Biuro rachunkowe). W razie potrzeby dopuszcza się zatrudnienie obsługi finansowo-księgowej na umowę o pracę (1/2 etatu). W przypadku zatrudniania obsługi finansowo-księgowej na umowę zlecenie, o dzieło lub pracę obowiązują takie same zasady jak w przypadku pozostałych pracowników Biura LGD. Po zakończeniu umowy o dzieło lub umowy zlecenie istnieje możliwość zatrudnienia na umowę o pracę bez potrzeby przeprowadzania konkursu.

W wyjątkowych przypadkach przewiduje się zatrudnienie ekspertów w dziedzinach w których pracownicy biura nie będą posiadać kwalifikacji. Zatrudnienie ich będzie odbywać się w oparciu o umowę o dzieło lub umowę zlecenie.

Dodatkowo Stowarzyszenie LGD „LIWOCZ” dopuszcza umożliwienie chętnym zdobycia doświadczenia zawodowego. W takim przypadku we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy w Jasle i Dębicy prowadzony będzie program staży zawodowych i przygotowania zawodowego.

Dla rozwoju kapitału ludzkiego na obszarze LGD dopuszcza się możliwość wolontariatu stałego (np. przy obsłudze strony internetowej LGD) i okazjonalnego (np. przy organizowanych przedsięwzięciach informacyjno - promocyjnych).

Niezmiernie ważną rzeczą jest więc określenie wymagań koniecznych i pożądanych w odniesieniu do kandydatów, które zostały przedstawione w *Załączniku Nr 5 do LSR*.

Zakres obowiązków i odpowiedzialności pracowników Biura LGD został przedstawiony w *Załączniku Nr 6 do LSR*, a procedura naboru pracowników w *Załączniku Nr 7 do LSR*.

Zasady funkcjonowania biura, warunki techniczne i lokalowe

Dla prawidłowego działania Stowarzyszenia i Biura LGD ważne jest zaplecze lokalowe i techniczne, które nie tylko będzie zapewniało odpowiednie warunki pracy, obsługę interesantów, ale również możliwość właściwego archiwizowania dokumentów i organizacji spotkań, warsztatów i konferencji. W tym też celu Stowarzyszenia zawarło przedwstępną umowę najmu lokalu z Wójtem Gminy Brzyska na czas nieokreślony lokalu użytkowego, składającego się z dwóch pomieszczeń biurowych o łącznej powierzchni użytkowej 55 m² które muszą zostać poddane remontowi. Ponadto muszą zostać zakupione meble i inny niezbędny sprzęt (w tym telefon, faks, sejf, szafy

archiwistyczne, laptopy, rzutnik multimedialny, ekran, tablica magnetyczno-suchościeralna, bindownica, gilotyna, niszczarka, aparat fotograficzny, sprzęt nagłaśniający, dyktafon itp.), które zostanie zakupiony sukcesywnie w miarę zaistniałych potrzeb.

Jedno z wynajmowanych przez Stowarzyszenie pomieszczeń zostanie przeznaczone na pomieszczenie biurowe w którym wykonywać będą swoją pracę pracownicy biura i w którym obsługiwani będą interesanci. Drugie z nich natomiast na podręczny magazyn oraz archiwum.

W budynku w którym będzie miało siedzibę biuro znajduje się również sala konferencyjno-szkoleniowa mieszcząca do 80 osób. Jej zarządcą jest Gmina Brzyska, w imieniu której Wójt Gminy zobowiązał się do nieodpłatnego udostępniania pomieszczenia w zależności od potrzeb Stowarzyszenia. Korzystanie z niej ograniczy koszty i zlikwiduje problemy związane z wynajęciem tego typu pomieszczenia poza siedzibą biura. Ponadto w budynku znajduje się również aneks kuchenny, co pozwala na podniesienie standardów świadczonych usług, szkoleń, warsztatów i konferencji.

Do czasu gdy pomieszczenia nie zostaną wyremontowane biuro stowarzyszenia będzie miało tymczasowa siedzibę jednym z pomieszczeń w budynku Urzędu Gminy w Brzyskach.

1.6. Kwalifikacje i doświadczenia osób wchodzących w skład Rady

Wszyscy Członkowie Rady mają doświadczenie w pracy na rzecz społeczności lokalnej. Większość z nich brała udział w różnego typu projektach i programach, a także w projektach finansowanych ze środków unijnych.

Radę stanowi grupa osób o wysokich kwalifikacjach i doświadczeniu w wielu dziedzinach, takich jak: prowadzenie działalności gospodarczej, organizacja imprez i festynów, zawodów, zarządzanie instytucją publiczną itp. Do ciała decyzyjnego wybrano zarówno dobrych organizatorów jak i osoby mające doświadczenie w podejmowaniu decyzji. Wszyscy Członkowie Rady zgłosili się dobrowolnie i zostali wybrani przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.

Dziesięciu z dwunastu Członków Rady posiada udokumentowaną wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader, jeden z pośród członków organu decyzyjnego LGD włada językiem angielskim w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się i posiada odpowiednie dokumenty to potwierdzające. Jedenastu z dwunastu członków Rady jest od co najmniej 3 lat zameldowana na pobyt stały na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju.

Dokładne informacje zostały przedstawione w *Załączniku nr 8 do LSR*.

1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji

Członkowie Stowarzyszenia realizowali projekty głównie z działań z zakresu Sektorowego Programu Operacyjnego w tym „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” i „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”, SAPARD i ZPORR. Zadania wykonane

w ramach tych projektów przyczyniły się w znacznym stopniu bezpośrednio lub pośrednio do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich zamieszkujących obszar LGD „LIWOCZ”

Szczegółowy opis doświadczenia wybranych członków wchodzących w skład LGD „LIWOCZ”: gmin, przedsiębiorców i osób fizycznych przedstawia *Załącznik nr 9 do LSR*. Załącznik ten nie wyczerpuje jednak wszystkich doświadczeń Członków Stowarzyszenia.

2. OPIS OBSZARU OBJĘTEGO LOKALNĄ STRATEGIĄ ROZWOJU WRAZ Z UZASADNIENIEM JEGO WEWNĘTRZNEJ SPÓJNOŚCI.

2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD

W skład Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ”, wchodzi 5 gmin leżących w obrębie województwa podkarpackiego i administracyjnie należących do dwóch powiatów (dębickiego i jasielskiego):

- gmina wiejska Skołyszyn,
- gmina wiejska Brzyska,
- gmina wiejska Jodłowa,
- gmina miejsko - wiejska Brzostek,
- gmina miejsko - wiejska Pilzno,

Obszar Lokalnej Grupy Działania “LIWOCZ”

Mapa nr 1. Obszar LGD

Liczba mieszkańców wszystkich gmin należących do LGD „LIWOCZ”, na dzień 31 grudnia 2006 r. wynosiła 54 903 mieszkańców, w tym 50 398 mieszkańców zamieszkiwało tereny wiejskie (91,8%). Jedyne miasto na terenie LGD (Pilzno) liczy 4 505 mieszkańców. **Powierzchnia obszaru** LGD „LIWOCZ” wynosi 470,74 km², w tym 16,01 km² zajmuje miasto Pilzno. Obszar LGD stanowią w zdecydowanej większości tereny wiejskie (96,6% obszaru).

Gminę wiejską Skołyszyn (pow. 77,92 km²) tworzy 14 sołectw: Bączal Dolny, Bączal Górny, Harkłowa, Jabłonica, Kunowa, Lipnica Górna, Lisów, Przysieki, Pusta Wola, Siedliska Sławęcińskie, Skołyszyn, Siepietnica, Sławęcin, Świącany.

Gminę wiejską Brzyska (pow. 45,13 km²) tworzy 7 wsi sołeckich: Błażkowa, Brzyska, Dąbrówka, Kłodawa, Lipnica Dolna, Ujazd, Wróblowa.

Gminę wiejską Jodłowa (pow. 59,86 km²) tworzy 5 wsi, z czego jedna posiada 3 sołectwa: Jodłowa (sołectwa: Jodłowa Dolna, Jodłowa Górna i Jodłowa Wisowa), Dęborzyn, Dębowa, Dzwonowa, Zagórze

Gminę miejsko - wiejską Brzostek (pow. 122,62 km²) tworzy 19 wsi sołeckich: Bączalka, Brzostek, Bukowa, Głobikówka, Gorzejowa, Grudna Dolna, Grudna Górna, Januszkowice, Kamienica Dolna, Kamienica Górna, Klecie, Nawsie Brzosteckie, Opacionka, Przeczyca, Siedliska-Bogusz, Skurowa, Smarżowa, Wola Brzostocka, Zawadka Brzostocka.

Gminę miejsko - wiejską Pilzno (pow. 165,21 km²) tworzy miasto Pilzno (pow. 16,01km²) i 17 wsi sołeckich: Bielowy, Dobrków, Gębiczyna, Gołęczyna, Jaworze Górne, Jaworze Dolne, Lipiny, Łęki Dolne, Łęki Górne, Machowa, Mokrzec, Parkosz, Podlesie, Połomia, Słotowa, Strzegocice, Zwiernik.

Tab. 9. Podstawowe dane gmin obszaru LGD „LIWOCZ”

Nazwa gminy		Typ gminy	Liczba ludności		Powierzchnia (km ²)		Liczba wsi
Skołyszyn		wiejska	12 511		77,92		14
Brzyska		wiejska	6 280		45,13		7
Jodłowa		wiejska	5 490		59,86		5
Brzostek	miasto	miejsko - wiejska	2655	13171	9,02	122,62	19
	gmina		10516		113,60		
Pilzno	miasto	miejsko-wiejska	4 505	17 451	16,01	165,21	17
	gmina		12 946		149,20		
Razem			54 903		470,74		62

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Uwarunkowania przestrzenne

2.2.1. Uwarunkowania przestrzenne i geograficzne

Lokalna Strategia Rozwoju, opracowana dla obszaru LGD „LIWOCZ” obejmuje swym działaniem teren pięciu gmin położonych w południowo - zachodniej części województwa podkarpackiego. W skład LGD wchodzi gminy: Skołyszyn, Brzyska, Jodłowa, Brzostek i Pilzno. Jest to obszar spójny przestrzennie (mapa nr 1) - znajduje się w jednym obrysie. Granica jego obszaru przebiega po granicach administracyjnych gmin. Obejmuje przylegające do siebie 3 gminy wiejskie i dwie miejsko - wiejskie, gdzie liczba mieszkańców w mieście Pilźnie i Brzostek nie przekracza 5 000 osób

Administracyjnie terytorium LGD objęte opracowaniem, należy do województwa podkarpackiego i dwóch powiatów: jasielskiego (gmina Skołyszyn i Brzyska), oraz dębickiego (gmina Jodłowa, Brzostek i Pilzno).

Od zachodu obszar LGD graniczy z województwem małopolskim, od północy z gminami Czarna i Dębica w powiecie dębickim, a na wschodzie z powiatem ropczycko - sędziszowskim. Południowa część graniczy z gminami Jasło i Kołaczyce w powiecie jasielskim.

Północna część obszaru jest terenem bardziej rozwiniętym gospodarczo, co stanowi cechę odróżniającą ją od pozostałej typowo rolniczej części. Szczególnie w Gminie Pilzno i Brzostek występuje duża liczba podmiotów gospodarczych. Ma na to wpływ bez wątpienia dogodne położenie wzdłuż ważnych ciągów komunikacyjnych. Część środkowa i południowa (Jodłowa, Brzyska i Skołyszyn), to tereny typowo rolnicze położone w rozległej dolinie Wisłoki i jej dopływów. Wyjątkiem jest tu południowa część gminy Skołyszyn, wzdłuż trans wersalskiej linii kolejowej Jasło-Stróże, jedynej kolei na terenie całego LGD, przy której zlokalizowana jest część przemysłu i usług.

Obszar objęty LSR leży w większości na terenach Pogórza Karpackiego oraz, w Kotlinie Sandomierskiej. Przyjmując dokładniejszy podział fizjograficzny Kondrackiego teren ten znajduje się od wschodu w subregionie Pogórza Strzyżowskiego, zachodu Pogórza Ciężkowickiego, a od południa w obrębie Równiny (Dołów) Jasielsko- Sanockich. Większość obszaru charakteryzuje się mocno zróżnicowaną rzeźbą terenu. Obejmuje rozległe wzniesienia, wznoszące się średnio 250 metrów nad dna większych dolin rzecznych, a około 420 - 480 m npm. Wierzchowiny pogórza mają formy łagodne, spłaszczone tworzą jakby falistą powierzchnię o małych różnicach wysokości. Ponad tę wyrównaną powierzchnię wysterczają rzadko niewielkie wzniesienia, jak Liwocz, Brzanka czy Chełm. Wśród tych szczytów najwyższy na Pogórzu Karpackim jest Liwocz (562 mnpm)

Najlepiej wykształcone jest tu długie równoleżnikowe Pasma Brzanki i Liwocza pomiędzy dolinami Białej i Wisłoki, ciągnące się od Siedlisk, Brzankę (536 m), Ostry Kamień (530 m), Wisową (409 m), Rysowany Kamień (427 m) na Liwocz (562 m). Po stronie północnej wznosi się urozmaicony grzbiet, który poprzez Kokocz (441 m), Działy (395 m) i Dąbrowę (341 m) schodzi nad wieś Strzegocice w dolinę Wisłoki. Na południu od grzbietu Brzanki i Liwocza znajduje się kolejny, schodzący w dolinę Ropy w okolicach Biecza i Skołyszyna.

Magiczne miejsce, dominujące w krajobrazie, niespotykana natura, centralne położenie a także geograficzna i przyrodnicza spójność stała się przyczyną, dla której LGD przyjęła nazwę „LIWOCZ”.

Obszar LGD powiązany jest siecią dróg ze stolicą województwa (miastem Rzeszów) oddalonym od centrum obszaru (w. Brzyska) o ok. 85 km. Inne duże ośrodki miejskie, powiązane komunikacyjnie z terenem objętym LSR to: Jasło ok. 12 km, Dębica ok. 45 km, Tarnów 70 km, Krosno 35 km. Planowana autostrada A-4 przebiegać będzie w odległości ok. 45 km.

Główne ciągi komunikacyjne to:

- trasa nr 4 Zgorzelec – Medyka
- trasa nr 73 Radom – Barwinek – Granica Państwa
- trasa nr 28 Zator – Medyka- Granica Państwa

Rozwój gospodarczy obszaru związany był z korzystnym położeniem wzdłuż dwóch dawnych ważnych szlaków handlowych: ruskiego, prowadzącego z Krakowa do Lwowa i węgierskiego, biegnącego doliną Wisłoki do Bardiova na Węgrzech. Sprzyjało to rozwojowi kupieckiego i rzemieślniczego cechu. Wśród pierwszych byli piekarze, szewcy, rzeźnicy, krawcy, sukiennicy, kowale, ślusarze, kołodzieje, cieśle i garncarze. Jednak przeważająca większość, zajmowała się pozyskiwaniem drewna i rolnictwem.

2.2.2. Uwarunkowania przyrodnicze

Przyroda

Jedną z najważniejszych cech, która spaja i wyróżnia LGD „LIWOCZ” jest bogactwo przyrodnicze. Na obszarze LGD znajdują się trzy rezerwaty przyrody o łącznej powierzchni 125,5 ha (Liwocz, Kamera i Słotwina) oraz dwa parki krajobrazowe (Park Krajobrazowy Pasma Brzanki i Czarnorzecko – Strzyżowski Park Krajobrazowy). Północna część terytorium wchodzi w skład trzech obszarów chronionego krajobrazu (Jastrzębsko – Żdziarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Obszaru Chronionego Krajobrazu Pogórza Ciężkowickiego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego)

Najcenniejszym terenem pod względem przyrodniczym w granicach LGD (gmina Brzyska i Skołyszyn) jest **Rezerwat leśny „Liwocz”** leżący w **Parku Krajobrazowym Pasma Brzanki**. Położony jest we wschodniej części województwa małopolskiego i zachodniej części województwa podkarpackiego. Całkowita powierzchnia Parku wynosi 15 278 ha. W części województwa podkarpackiego leży na obszarze trzech Gmin: Brzyska, Skołyszyn i Jodłowa.

Park położony jest na terenie zewnętrznych Karpat fliszowych, w obrębie płaszczowiny śląskiej. Rzeźba terenu jest bardzo urozmaicona. Charakterystyczne są tutaj znaczne spadki terenu oraz głęboko wcięte doliny potoków. Na szczególną uwagę zasługuje fałd Brzanka - Liwocz, odgraniczający się ostro od otoczenia.

Park Krajobrazowy Pasma Brzanki wyróżnia się znacznym zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych i bogactwem flory. Aktualnie przeważają tu nieleśne zbiorowiska roślinne. Lasy porastają około 34% powierzchni Parku. Łąki i pastwiska zajmują około 10%, zaś zbiorowiska segetalne związane z gruntami ornymi około 48%.

Dominującym zbiorowiskiem leśnym jest *zespół żyźnej buczyny karpackiej*. W drzewostanie dominuje *buk*, często ze znacznym udziałem *jodły* lub jej dominacją. Ponadto występują tu również *jawor*, a w formie podgórskiej *brzoza brodawkowata* i *czarna, grab zwyczajny, dąb szypułkowy* i *sosna*.

Na wysoką ocenę florystyczną omawianego Parku wpływa stosunkowo liczny udział gatunków górskich (61 roślin naczyniowych). Do najbardziej interesujących należą: *turzyca zwisła, paprotnik kolczysty, nerecznica górską* i *śnieżyczka przebiśnieg*. Bardzo interesującymi elementami flory są też gatunki kserotermiczne, np: *goryczka krzyżowa* oraz chwasty: *ostróżeczka polna, groszek bulwiasty*. O wysokiej wartości Parku świadczy fakt występowania na jego obszarze wielu gatunków chronionych. Stwierdzono tutaj 23 gatunki roślin objętych ochroną całkowitą oraz 8 gatunków chronionych częściowo. Do najcenniejszych należy *kłokoczka południowa*. Z innych chronionych roślin wymienić można storczyki: *plamisty* i *szerokolistny, wroniec widlasty, wawrzynek wilczytko*.

Fauna Pasma Brzanki obfituje przede wszystkim w zwierzyne łowną, jak *sarny, jelenie, dziki, lisy* oraz gatunki objęte ochroną prawną, m.in.: *jeża, gronostaja, łasicę, wydrę*. Spotkać możemy także około 140 gatunków ptaków, w tym.: *bociana czarnego, krogulca, myszołowa* i *jastrzębia*. Z płazów występujących na omawianym terenie spotkać można *salamandrę plamistą, kumaki, ropuchy: szarą i zieloną, rzekotkę drzewną* i inne *żaby* oraz *traszki*. Gady reprezentowane są przez *zaskrońca, żmiję zygzakowatą, jaszczurki: zwinkę i żyworodną* oraz *padalca*. Obszar ten objęto ochroną prawną ze względu na znaczące walory przyrodnicze i krajobrazowe, a także atrakcyjność turystyczną. Duże kompleksy leśne, silnie rozwinięta granica lasu, urozmaicona rzeźba terenu, głębokie parowy, źródła wody zmineralizowanej, a także liczne stanowiska roślin i zwierząt chronionych stanowiło podstawę do objęcia ochroną prawną tak rozległego obszaru. Obszary chronionego krajobrazu powoływane są także dla zapewnienia ludności miejskiej terenów rekreacji i wypoczynku. Bliskość ośrodków miejskich, jakimi są Jasło, Dębica, Tarnów i Krosno oraz dobrze rozwinięta sieć dróg stwarzają dogodne warunki dla rozwoju turystyki.

Innym urokliwym miejscem jest **Czarnorzecko - Strzyżowski Park Krajobrazowy**. Położony w całości w województwie podkarpackim na Pogórzu Strzyżowsko - Dynowskim. Utworzony w 1993 r. Wchodzi w skład Zespołu Karpackich Parków Krajobrazowych. Rolę otuliny parku pełni Czarnorzecki Obszar Chronionego Krajobrazu. Znajdują się tu pasma górskie z najwyższym szczytem Suchą Górą (591 m n.p.m.). W parku występują wychodnie piaskowców, które proces erozji uformował w ostańce. Kilkanaście spośród nich ma status pomnika przyrody. Na terenie parku znajdują się liczne potoki. Niemal połowę powierzchni parku zajmują użytki rolne. Drugą połowę lasy o charakterze naturalnym, z przewagą *jodły, buka i sosny*. Rzadziej występuje *dąb szypułkowy, modrzew europejski oraz grab*. Rośnie tu 40 gatunków chronionych roślin górskich. Na terenie parku występuje także wiele chronionych gatunków zwierząt: *puchacz, orliki krzykliwe, rysie, wydry i wilki*.

W zachodniej części parku we wsi Smarżowa znajduje się **Rezerwat leśno - florystyczny „Kamera”** (38,01 ha), który wchodzi w skład Czarnorzecko - Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego. Celem jego utworzenia było zachowanie bogatego stanowiska rzadko występującego ciepłolubnego krzewu *kłokoczki południowej* oraz *żyźnej buczyny karpackiej* z wieloma gatunkami roślin górskich i chronionych m. in. *widłaka goździstego, skrzypu olbrzymiego, buławnika mieczolistnego i bluszczu pospolitego*.

W północnej części analizowanego obszaru, już w kotlinie Sandomierskiej znajduje się **Jastrzębsko - Żdzarski Obszar Chronionego Krajobrazu**. Zachowały się tu zespoły leśne będące resztkami Puszczy Sandomierskiej, na obszarach wydmowych występują połączenie boru świeżego, w niższych partiach terenu - *zbirowiska łęgowe i olsz*. Charakterystycznym elementem tego regionu są *wspaniałe, podmokłe okresowo łąki*. Rzadkie gatunki roślin można spotkać na suchych, piaszczystych kulminacjach, m.in. *mietlicę pospolitą, kostrzewę owczą, jastrzębca kosmaczka*.

W tej samej części utworzono **Rezerwat florystyczny „Słotwina”** (3,3 ha), by chronić naturalne środowisko *pióropusznika strusiego*.

Sieć wodna.

Obszar LGD „LIWOCZ” położony jest w dorzeczu rzeki Wisłoki i jej dopływów: Ropy, Kamienicy, Iżwinki, Dębówki i Dulczy. Teren ten na odcinku „Ostoja Magurska do mostu na trasie Pilzno - Kamienica objęty jest europejską siecią ochrony przyrody NATURA 2000. Posiada bogatą sieć rzeczną i melioracyjną, liczne stawy, starorzecza, małe oczka wodne oraz tereny zalewowe i inne obszary okresowo podmokłe stanowią o bogactwie sieci hydrograficznej. Stwierdzono tu występowanie wielu ważnych gatunków ryb, takich jak: *łosoś atlantycki, głowacz biało płetwy, piekielnica, brzana, miętus, lipień, certa*. Od kilku stuleci na obszarze objętym LSR prowadzona jest także rozwinięta gospodarka rybną: *karp, szczupak, sandacz, amur, węgorz*. Największe nagromadzenie stawów rybnych występuje w okolicach Siepietnicy, Wróblowej, Kleci i Strzegocic, są to głównie zagospodarowane wyrobiska po eksploatacji kruszywa. Są one nie tylko wykorzystywane do intensywnej hodowli, ale wiele z nich stanowi również ostoję rzadkich gatunków ptaków oraz piękny element krajobrazu, co sprawia, że stanowią one cenne walory dla rozwoju ekoturystyki i rozwoju mikroprzedsiębiorstw w oparciu o lokalne zasoby.

Niewątpliwie najatrakcyjniejszy jest powstający zbiornik wodnych w okolicach Pilzna (docelowo 240 ha). Zalew ten powstaje jako rekultywacja terenów po wydobyciu żwiru. Możliwych do wykorzystania na cele wypoczynkowo-rekreacyjne.

Bonitacja gleb.

Walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej są zróżnicowane. Według klasyfikacji bonitacyjnej gruntów ornych przeważają tu gleby średniej jakości (III – IV klasa), a następnie gleby słabe V - VI klasy bonitacyjnej. Największe powierzchnie gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej (III i IV klasa) występują przede wszystkim w środkowej części obszaru LGD – w Gminie Jodłowa i Brzostek. Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania występują w gminie Brzyska, Pilzno i Skołyszyn.

Surowce mineralne.

Na terenie LGD występuje kilka udokumentowanych złóż surowców mineralnych, z których najważniejsze to:

- złoża kruszyw mineralnych (żwiry i piaski) występujące praktycznie na terenie wszystkich gmin objętych LSR w dolinach rzeki Wisłoki i Ropy,
- złoża gazu ziemnego na terenie Pilzna i Kunowej w gminie Skołyszyn,
- złoża ropy naftowej w Harkłowej i okolicach (gmina Skołyszyn)
- złoża węgla brunatnego w Grudnej Dolnej i okolicach (gmina Brzostek)
- złoża ilaste na potrzeby ceramiki budowlanej- Brzostek
- złoża piaskowców – Brzyska rejon Liwocza

Jak widać świadczy to o bogactwie naturalnym tych terenów.

Klimat

Północna część objęta LSR znajduje się w obszarze klimatu podgórskich kotlin i dolin, natomiast środkowa i południowa należy do skrajnego pasa górskiego. Przenikanie się tych typów klimatów daje w efekcie łagodne warunki klimatyczne. Średnia temperatura roczna wynosi ok. + 7,2 st C, średnia styczniowa – 4,4 st C, roczna suma opadów 700 - 900 mm, a dni z przymrozkami jest od 70 do 100, okres wegetacji 200 - 215 dni, pokrywa śnieżna utrzymuje się przeciętnie 90 dni. Lata są upalne z dużą liczbą dni słonecznych i niewielką ilością opadów. Dni pogodnych w roku jest 50 -55 a średnia prędkość wiatru można określić na 2,2 -2,5m/sec. Generalnie tutejszy klimat jest kształtowany przez napływające z zachodu wilgotne masy polarno – morskiego powietrza. Ze wzrostem wysokości n.p.m. spada temperatura i rośnie ilość opadów. Swoisty klimat ma dolina Wisłoki.

2.2.3. Uwarunkowania historyczne i kulturowe

Pierwsze ślady pobytu człowieka na obszarze objętym działaniem LGD „LIWOCZ” znaleźć można w neolicie (4000 – 1700 pne) a wiążą się z kręgiem kultur wstęgowych i z ludnością obszarów naddunajskich. Fragmenty ceramiki z tego okresu odkryte zostały m.in. w Dęborzynie.

U stóp Liwocza znajduje się jaskinia, która miała pełnić rolę jednego z pierwszych schronów mieszkalnych człowieka paleolitycznego.

Liczna odkryta ceramika potwierdza kierunek w jakim postępowo osadnictwo od strony Wyżyny Małopolskiej w górę dolin Białej, Wisłoki oraz Ropy.

Natomiast znaleziska przedmiotów brązowych, m.in. monet arabskich i rzymskich a także miecza brązowego w dolinie Ropy wskazuje na to, iż już w czasach przedhistorycznych biegły przez przełęcz karpackie a więc przez Pogórze szlaki wędrówek różnych plemion i kupców.

Pomiędzy połową IV i III w, p n e., koczowniczy, zbieracko – łowiecki tryb życia ustąpił miejsca trybowi typowo osiadłemu. Pojawili się pierwsi prymitywni rolnicy a także hodowcy bydła.

Przemieszczanie się osadników z Kotliny Sandomierskiej na Pogórze Karpackie było także uwarunkowane znacznym zróżnicowaniem jakości gleb.

Przez cztery stulecia naszej ery rozwijało się na Pogórzu osadnictwo kultury tzw. prowincjonalno – rzymskiej. Odnaleziono z tego okresu dużą ilość monet rzymskich w dolinie Wisłoki, pomiędzy Jasłem a Pilznom a także w dolinie Ropy. Pochodziły one z czasów II – V w.n.e. Figurka brązowa odkryta z kolei na południe od Grybowa jest dowodem na istnienie już w III i IV w. szlaku handlowego w dolinie Ropy.

Po upadku Państwa Hunów w VI w, rozciągającego się również w kierunku doliny Wisłoki zaczyna rozwijać się tutaj osadnictwo wiślańskie. Grody z tych czasów w Trzcinicy (tzw. Troja Karpacka) i Brzezowej to w obydwu przypadkach przykłady silnych wówczas warowni będących jednocześnie osadami mieszkalnymi rolników i rzemieślników.

Za czasów Bolesława Chrobrego datuje się powstanie Biecza jako grodu dysponującego fortecą broniącą południowo - wschodniej rubieży państwa polskiego. W zaraniu jego organizacji Pogórze należało do państwa Wiślan, na co wskazują m.in. nazwy rzek takie jak Wisłoka czy Wisłok. Pierwsze osady na skraju puszczy karpackiej powstały w dolinach Białej i Ropy. W okresie X – XII w. osadnictwo z północy, z przeludnionych okolic Sandomierza i Wiślicy parło w górę rzek Białej, Wisłoki i Ropy, czyli na tereny ogromnej karpackiej puszczy.

Książęcą ziemię powszechnie nadawano wówczas kościołom i rycerzom.

Całe południowe kresy Polski pokrywała nadal ogromna puszcza, a granica państwa z Węgrami pozostawała raczej trudna do określenia.

W 1345 roku Kazimierz Wielki przyłączył do Polski Ziemię Sanocką, co bardzo przyspieszyło akcję osadniczą. To przede wszystkim rozwijające się szlaki handlowe warunkowały i wspomagały osadnictwo na całym Pogórzu Karpackim.

I tak w połowie XIV w. dolina Wisłoki od Pilzna po Jasło znalazła się na istotnym szlaku handlowym z Sandomierza doliną Wisły do Polańca, a powyżej Jasła na południe przez Przełęcz Dukielską do Koszyc.

Ważnym traktem o znaczeniu handlowo – międzynarodowym była równocześnie od XIV w. droga z Krakowa przez Tarnów, Pilzno, Przemyśl do Lwowa.

W ramach wielkiej akcji osadniczej Kazimierza Wielkiego prowadzonej na prawie magdeburskim, prawa miejskie otrzymały: Bobowa (1339r.), Grybów (1340r.), Ciężkowice (1348r.) Brzostek (1349r), Kołaczyce (1354r.) oraz Jasło (1366r.)

Proces osadnictwa na Pogórzu Karpackim zakończony został około początków XV w. Do II połowy XV w. Ziemia Biecka była narażona na napady ze strony książąt ruskich i królów węgierskich. Najbardziej zbrojną wyprawą był najazd króla Macieja Korwina (1473-1474r) na teren Małopolski i Pogórza. Spalił wówczas ok. 200 wsi w trójkącie Krosno – Pilzno – Muszyna, w tym m. in. Jasło, Brzostek, Kołaczyce, Pilzno .

Wiek XVI to okres największej prosperity szlacheckiej gospodarki rolnej i maksymalnego rozwoju folwarków, za czym postępowało stałe poszerzanie rozmiarów pańszczyzny. Folwarki rozwijały się kosztem chłopów i masowego wykupywania ról chłopskich. Czasy pańszczyźniane zwłaszcza w XVII w. stały się niezwykle ciężkie dla chłopów. Ucisk i bieda pociągały za sobą zbiegostwo chłopów. Zaczęły się strajki połączone z próbami napadów na dwory (Osobnica, Lubcza)

Przełom XVI i XVII w. to także okres znacznego ożywienia kulturalnego na Pogórzu Karpackim, co zwłaszcza dotyczyło powiatu jasielskiego. Istniało tu wtedy 30 szkół i szkółek parafialnych ze znacznie większymi w Jasle oraz Brzostku.

Niestety wiek XVII to czas wielkich wojen, plag i coraz powszechniejszej nędzy. Zalew szwedzki nie ominął także Pogórza. 3 października 1655r wojsko kwarciarne hetmana Stanisława Lanckorońskiego stoczyło pod Wojniczem bitwę z korpusem szwedzkim odnosząc początkowo sukces. Niestety nadchodzące posiłki zmusiły Polaków do odwrotu. Szwedzi plądrowali wszystko co napotkali na swej drodze. Zajęli również Pilzno, Jodłową, Brzostek a także Jasło. Jednak za sprawą wojsk Jana Kazimierza zostali do końca roku wyparci.

Nie umilkły echa szwedzkiej zawieruchy a już w dwa lata później (1657 r.) kolejne nieszczęście spotkało Małopolskę. Wojska księcia siedmiogrodzkiego Jerzego Rakoczege złożone z Kozaków, Wołochów, Węgrów i Szwedów splądrowały te tereny, tak naprawdę chcąc doprowadzić do rozbioru słabej wówczas Rzeczypospoliej. Pilzno, podobnie jak wiele innych miast małopolskich, zostało przez nie zajęte, rozgrabione, a na koniec doszczętnie niemal spalone.

Na początku XVIII wieku daje się zauważyć ożywienie gospodarcze, czemu sprzyjały targi i jarmarki, np. Brzostek otrzymał cztery jarmarki. Rozkwitało rzemiosło, szewstwo, tkactwo oraz tzw. cech wielki.

Mimo tego sytuacja w państwie stawała się dramatyczna. Ciągłe potyczki, grabieże, wojny doprowadziły do ingerencji Rosji w sprawę Polskie.

Aby temu przeciwdziałać w roku 1768 skonfederowana szlachta powołała w Barze na Podolu związek przeciw Rosji, królowi i dysydemtom. Konfederacja upadła w 1772 r., ale w wyniku oporu konfederatów Rosja zagarnęła Polskę nie sama, ale w zмовie z Prusami i Austrią. Tereny, na których Konfederacja utrzymała się najdłużej - Pogórze Karpat - w większości znalazły się pod zaborem austriackim.

Na przełomie XIX/XX wieku stały się one matecznikiem polskich organizacji niepodległościowych. Ustanowiona prowincja zwana Królestwo Galicji i Lodomerii obejmowała część cyrkułu sądeckiego, tarnowskiego, ziemię jasielska i biecką.

Ambicją cesarza stała się generalna poprawa układu komunikacyjnego. Decyzją Józefa II z 1775r, droga Kraków - Lwów której część przechodzi przez dzisiejszy obszar LGD (Pilzno), nazwana została „gościńcem cesarskim” i jak na swe czasy była to jedna z najnowocześniejszych dróg w tej części Europy. Kolejną, ważną była droga Pilzno - Jasło i dalej do Dukli. Okres budowy wielkich cesarskich gościńców trwał do 1876r. Późniejsze okresy przyniosły rozwój kolei, i tak w latach 1872-1884 została uruchomiona linia kolejowa łącząca Jasło i okolice ze Stróżami i Zagórzem a w roku 1890 z Rzeszowem.

Od początku XIX wieku areal chłopskich gospodarstw ulegał coraz większemu rozdrobnieniu, a cała Galicja była jedną z najbardziej zacofanych a równocześnie przeludnionych dzielnic Polski.

W okresie poprzedzającym „Wiosnę Ludów”, rząd austriacki starał się skierować nienawiść chłopów przeciwko szlachcie. Tłumaczono więc chłopom że cesarz zamierza znieść pańszczyznę lecz szlachta nie chce do tego dopuścić i organizuje powstanie przeciwko Austrii. To też głodni i biedni, zmuszani do feudalnej pracy chłopci, zaczęli się buntować. Podburzeni doprowadzili do krwawych rozruchów. Rabacja najmocniej szerzyła się w dolinie Białej i Wisłoki, przybrawszy pomiędzy Pilznem a Brzostkiem największe nasilenie. W dniach 18-20 lutego 1846 roku Jakub Szela ze Smarżowej, który przez 24 lata wiodł z Boguszami spór o zabór gruntu i pańszczyznę, stanąwszy na czele chłopskich oddziałów rozgromił ich dwór w Siedliskach a następnie kilkanaście kolejnych dworów na granicy regionu jasielskiego i tarnowskiego. Rozjątrzona. Kiedy sytuacja zaczęła wymykać się z pod kontroli, władze austriackie rzuciły przeciwko chłopom 55 tysięcy wojska. Jakuba Szelę sprowadzono do Tarnowa pod nadzorem policji. Jedynym pozytywnym skutkiem tych krwawych działań był fakt, że a 1848 roku zniesiono poddaństwo na wsi galicyjskiej i zaczęto przyznawać chłopom własność ziemską. Zubożałe folwarki dworskie upadały. Kupowali je Żydzi rozprzedając z kolei chłopom.

Druga połowa XIX wieku oprócz powstania styczniowego, to czas kształtowania się narodowej tożsamości i organizowania się ruchu ludowego.

Licznie powstawały szkoły, teatry, chóry a także towarzystwa gimnastyczne. Szybko powstawały Kasy Oszczędnościowe, instytucje i urzędy państwowe. Po wsiach zakładano szkoły ludowe, czytelnie, biblioteki i kółka rolnicze.

Nowe uwarunkowania społeczno - gospodarcze zapoczątkowały okres rozwoju autonomii galicyjskiej. Przyczynił się do tego rozwój kolei a także odkrycie na tym terenie złóż ropy i gazu ziemnego (Harkłowa, Kunowa) oraz węgla brunatnego w Grudnej

Dolnej i Siedliskach Bogusz.

Początek XX wieku to okres narastającej stagnacji. Rewolucja przemysłowa wypierała nieefektywną produkcję ręczną, a i fakt że linie kolejowe ominęły większość miasteczek obecnego terenu LGD, wpłynęło negatywnie na wymianę handlową.

W latach poprzedzających wybuch I Wojny Światowej, bardzo uwidocznił się wzrost świadomości narodowej. Z wielkim nabożeństwem obchodzono rocznice i święta narodowe, a że swobody obywatelskie w zaborze austriackim były najbardziej tolerowane ułatwiało to powstawaniu organizacji niepodległościowo – wojskowych.

Podczas wojny na terenie tym toczyły się krwawe walki, świadczy o nich 36 cmentarzy wojennych, najwięcej z okresu bitwy gorlickiej. Przez rejon przechodził kilkakrotnie front, stacjonowały obce wojska, dokonywano rekwizycji, grabieży podpałek. Najkrwawsze wydarzenia naszego regionu związane są z dwiema datami: w dniach 18 - 22 grudnia 1914 r. doszło do zaciętych walk w rejonie Błażkowa - Przeczyca - Jodłowa. Boje toczono na silnie umocnionych wzgórzach pochłonęły setki istnień ludzkich. Następnie 8 maja 1915 r. na linii Zawadka- Gorzejowa - Brzostek- Klecie -Bukowa doszło do zaciętych walk mających decydujące znaczenia dla rozstrzygnięć całego frontu wschodniego. Piekielna przeprawa przez rzekę Wisłokę pozostawiła za sobą ruiny i pogorzelska. Zabudowa Brzostku, Kleci, Skurowej i Błażkowej przestała istnieć. Zwały trupów obu armii zalegały pola i brzegi rzeki.

Po upadku monarchii austro - węgierskiej, Polska w 1918 roku odzyskuje po przeszło 146 latach wymarzoną niepodległość. Niestety całe 20 - lecie międzywojenne było dla terenu Pogórza Karpackiego okresem niedorozwoju gospodarczego, trudności ekonomicznych i walk politycznych. Ożywienie gospodarcze nastąpiło tuż przed wybuchem II Wojny Światowej, dzięki zlokalizowaniu w widłach Wisły i Sanu Centralnego Okręgu Przemysłowego. Ludność z okolic Pilzna i Brzostku znalazła zatrudnienie w Dębicy a Brzysk i Skołyszyna w pobliskich Krajowicach (Gamrat) przy budowie prochowni.

Wszelkie symptomy rozwoju brutalnie zniszczyła wspomniana wojna, przynosząc mieszkańcom bezmiar cierpień, upokorzeń, terroru. Tragicznym rozdziałem okupacji była zagłada Żydów. Z Jodłowej, Pilzna, Brzostku, Kołaczyc czy Jasła w nieludzki sposób rozstrzelano większość z nich, a pozostałych wywieziono do obozów koncentracyjnych. Przez cały czas trwały pacyfikacje wsi. Doświadczyły ich m.in. Lisów, Lisówek, Bukowa, Żmigród, Cermna, Żurowa, Brzostek, Jabłonica. W każdym przypadku dużą część budynków palono a ludność wysyłało na roboty i mordowano.

W odpowiedzi na represje narodził się na Pogórzu silny ruch oporu. W większości działania partyzanckie zawężyły się do działań dywersyfikacyjnych na tyłach wroga. Polegały m. in. na pozyskiwaniu broni, wysadzaniu kolei czy rozbijaniu kontyngentów, choć i nie brakuje bohaterskich czynów do których zaliczyć można udział żołnierzy AK z Jodłowej i Dębowej w sławetnej akcji na Gilowej Górze. Zginęło wówczas 24 Niemców, również oficerów, nie ponosząc przy tym żadnych własnych strat. Niestety w akcji w Dębowej nie mieli tyle szczęścia i w ogniu CKM-ów ginie pięciu żołnierzy AK. Od września 1944 roku do połowy stycznia 1945 roku wioski doliny Wisłoki znajdowały się na linii frontu. Wysiedlono ludność z czterdziestu wsi a także z Jasła, z którym rozprawiono się w okrutny sposób wysadzając całą zabudowę.

Po przejściu frontu działania wojenne jak i partyzanckie zanikły. Po wkroczeniu Rosjan, NKWD rozpoczęło aresztowania i wywózkę żołnierzy AK. Trafili do sowieckich łagrów i więzień. Pomimo rozwiązania Armii Krajowej część jej członków podjęło walkę o prawdziwie wolną Polskę. Wiele osób z wyroków "władzy ludowej" przeszło gehennę więzienną. Inni musieli emigrować.

Zabytki

Obszar LGD ma swój specyficzny i indywidualny charakter, ukształtowany przez historię i żyjących tu ludzi. Bogate dziedzictwo kulturowe to spuścizna minionych pokoleń. Zdziwiał pod względem zachowanych zabytków i historycznych miejsc.

Do zabytków architektury o najwyższych walorach kulturowo – krajobrazowych zaliczyć należy **obiekty sakralne**.

Kościół parafialny p. w. Św. Jana Chrzciciela w Pilźnie z 1400 r., XIV wieczny barokowy klasztor OO. Karmelitów w Pilźnie ufundowany przez Władysława Jagiełłę, drewniany kościół p.w. Św. Anny w Świącanach z 1520 r. i XVII wieczny kościół p.w. Św. Stanisława Biskupa w Jodłowej.

Pierwszy z nich, zwany farą pochodzi z 1400 roku. Gotycki, murowany z cegły, zbudowany w XIV stuleciu, wielokrotnie odnawiany, przebudowywany i powiększany uzyskał ostateczną formę trzynawowej bazyliki z niższym i węższym, zamkniętym trój bocznie prezbiterium oraz z pięciokondygnacyjną wieżą, od zachodu mieszczącą w przyziemiu kruchtę.

Nieopodal gotyckiej świątyni, za wschodnią pierzeją rynku mieści się zespół kościelno - klasztorny O.O. Karmelitów. Zbudowana w XV stuleciu świątynia p. w. Św. Katarzyny i Barbary dotrwała do 1811 roku, kiedy to, wskutek pożaru została poważnie uszkodzona. Przekazana w 1841 roku karmelitom, została ok. 1848 roku przebudowana w stylu neoromańskim. Niewielka, jednonawowa świątynia opatrzona dwiema kaplicami pełniącymi rolę krótkich naw bocznych zyskuje wiele uroku dzięki malowniczemu usytuowaniu, na krawędzi wzniesienia, "wynoszącemu budowlę ponad stłoczoną w centrum zabudową".

Zupełnie inne założenie architektoniczne ma drewniany kościół p.w. Św. Anny w Świącanach wybudowany ok. 1520 r. Położony na wzniesieniu wokół kilkusetletnich dębów, osłonięty murem. Kilkakrotnie przebudowywany i odnawiany w wieku XVII i XVIII. Wieża słupowa z izbicą dobudowana została w XVII wieku. Pośród jego wyposażenia zachowało się szereg XVI i XVII wiecznych sprzętów. W głównym ołtarzu obraz św. Anny Samotrzeć ze św. Janem Chrzcicielem i Mikołajem, powstały około XVI stulecia.

Podobny układ lokacyjny kościoła p.w. Św. Stanisława Biskupa ma Jodłowa. Zbudowany między 1670 - 1679, po spaleniu poprzedniego w 1656 roku. Restaurowany w latach 1859 - 1861. Przebudowany i powiększony w latach 1923 - 1932. Barokowy, drewniany, konstrukcji zrębowej, szalowany, kryty blachą. Świątynia jest trzynawowa, halowa z węższym od nawy głównej prezbiterium. Kościół jest położony centralnie we wsi na wzniesieniu, otoczony starodrzewem uznanym za zabytek przyrody i ogrodzeniem z bramkami i kaplicami.

Pozostałe wioski zdobią również inne świetne kościółki drewniane i murowane: w Sławęcinie z 1779 r. (drewniany), najstarszy kościół murowano - drewniany w Dobrkowie z XIV wieku, XVII wieczny kościół w Łękach Górnych, XVIII wieczny z Machowej i Zwierniku i XIX wieczne murowane kościoły w Brzostku, Harkłowej i Brzyskach.

Nieodzownym elementem zabytkowego krajobrazu na obszarze LGD są również **pałace oraz dwory i towarzyszące im często parki**. Wśród takich założeń należy wymienić dwory i pałace w Brzyskach, Przeczycy, Siedliskach Bogusz, Przysiekach, Skołyshynie, Strzegocicach i Smarżowej wraz z otaczającymi parkami.

Innymi cennymi obiektami pałacowo-dworskimi na obszarze LGD są:

1. XVII wieczny zbór ariański przekształcony na dwór w początkach XIX wieku w Łękach Górnych,
2. Zespół dworsko - parkowy z XVIII wieku w Januszkowicach (Winna Góra)
3. XIX wieczny zespół parkowo-dworski w Dęborzynie,
4. XVII wieczny dwórek modrzewiowy w Lipnicy Dolnej, otoczony parkiem

krajobrazowym,

W każdej miejscowości objętej LSR, nieodzownym elementem zabytkowego krajobrazu są starodawne **kapliczki**. Na szczególną uwagę zasługują kapliczki i krzyże zlokalizowane w Błażkowej, Brzostku, Siedliskach Bogusz, Bączalu Dolnym, Jabłonicy, Święcanach i Ujeździe wraz z cenną grupą rzeźb. Kaplice cmentarne zlokalizowane są m.in. w Brzyskach, Siedliskach Bogusz, Brzostku, Jodłowej i Święcanach.

Również **cmentarze** stanowią cenny element krajobrazu kulturowego obszaru LGD. Objęte ochroną konserwatorską cmentarze rzymsko – katolickie znajdują się w Pilźnie, Brzyskach, Brzostku, Jodłowej i Święcanach, żydowskie w Wisowej i Pilźnie. Najwięcej jednak pozostało cmentarzy wojennych z okresu I wojny światowej. Dawniej zapomnianych, dziś z dużą starannością odrestaurowanych. Najwięcej spotkać ich można w gminie Brzostek, Jodłowa i Skołyszyn w takich miejscowościach jak: Brzostek, Bukowa, Klecie, Zawadka Brzostecka, Błażkowa, Jodłowa, Bączal, Harkłowa, Siepietnica, Sławęcin i Święcany. Nekropolie te są świadectwem burzliwej historii tych ziem i jej mieszkańców.

Zabytki techniki

Na terenie LGD znajdują się również cenne zabytki techniki. Wśród nich wymienić należy drewniany młyn elektryczny w Przysiekach, młyny wodne drewniane w Siedliskach Bogusz i Jaworzu, kuźnię murowaną w Święcanach, szyby naftowe w Harkłowej, piece garncarskie w Kłodawie, spichlerze w Głobikówce, gorzelnie dworską w Lisówku oraz murowany dworzec kolejowy w Przysiekach.

Znani ludzie

- **Jakub z Lisowa** – ur. ok. 1420 r. w Lisowie – zm. 1475 r., profesor teologii i doktor dekretów Akademii Krakowskiej, wykładowca i autor wielu rękopisów.
- **Szymon Marycjusz** – ur. w Pilźnie (1516 – 1574) bakałarz filozofii na Akademii Krakowskiej, absolwent uniwersytetów w Padwie i Rzymie, wieloletni i jeden z najznakomitszych profesorów na Uniwersytecie Krakowskim. Wydał dzieło „O szkołach” wskazujące na potrzebę nauki. Próbował uzdrowić upadającą Akademię Krakowską.
- **Marcin Glicjusz** – ur. w 1528 r. w Pilźnie – zm. 1591 r., profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, doktor teologii, kapłan, wybitny kaznodzieja, wieloletni rektor uniwersytetu.
- **Karol Klobassa-Zrencki** - (ur. 1823, zm. 8 lutego 1886) - przemysłowiec, ziemianin, pionier przemysłu naftowego, współorganizator powstania w 1846 r., jeden z pierwszych w świecie współtwórców przemysłu naftowego; od 1871 r. właściciel najstarszej w świecie kopalni ropy naftowej w Bóbrce k. Krosna. W 1868 r. majątek w Skołyszynie kupił Karol Klobassa, wspólnik Ignacego Łukasiewicza w tworzeniu zrębów przemysłu naftowego na Podkarpaciu.
- **Ks. Bernard Bulsiewicz** (1837-1902) ur. w Jabłonicy, wyświęcony w 1860, działacz patriotyczny i kaznodzieja we Lwowie, powstaniec styczniowy walczący w oddziałach Dionizego Czachorowskiego i Antoniego Jeziorańskiego.
- **Kazimierz Mitera** – (ur. 1897 r. zm. 1936 r.) w Skołyszynie, absolwent ASP w Krakowie oraz UJ, malarz, krytyk i historyk sztuki, autor wielu prac.
- **Jan Madejczyk** – ur. w 1880 r., zm. 1966 r. we Wróblowej, działacz ruchu ludowego, poseł na Sejm II RP, członek Rady Powiatowej w Jaśle, działacz społeczny, autor wspomnień.
- **Piotr Niezgoda** – ur. 1875 r., zm. 1955 r., pochodzi z Bukowej, działacz tajnej organizacji „Żuawów” kapłan, kapelan w czasie I wojny światowej, od 1919 r. kapelan WP w stopniu generała, sędzia Sądu Biskupiego WP, działacz społeczny, autor publikacji.

- **Stanisław Kotarski** – ur. 1831 r., zm. 1910 r. w Brzyskach, właściciel ziemski, fundator szkoły powszechnej w Brzyskach, współzałożyciel gimnazjum jasielskiego, wieloletni Marszałek Rady Powiatowej w Jaśle i Prezes Rady Nadzorczej Towarzystwa Zaliczkowego w Jaśle, Prezes Towarzystwa Rolniczego z Jaśle, innowator rolnictwa.
- **Karol Irzykowski** – ur. 1873 r., zm. 1944 r. w Błażkowej, krytyk literacki, teatralny i filmowy, pisarz, publicysta, esteta, pisał opowiadania, powieści monografie i eseje, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej krytyki, współpracownik Polskiego Radia, pisał słuchowiska radiowe i recenzował nowości literackie. Polemizował z Stefanem Żeromskim, Brunonem Jasieńskim, Władysławem Broniewskim, Leonem Kruczkowskim a największy bój literacki stoczył z Ignacym Witkiewiczem, należał do najwybitniejszych postaci kultury polskiej okresu międzywojennego.
- **Stanisław Cyganiewicz** – ur. 1880 r., zm. 1967 r. pochodzi z Jodłowej, światowej sławy zapaśnik, trzykrotny zawodowy mistrz świata w zapasach klasycznych z Paryża, Nowego Yorku i Filadelfii, orędownik sprawy Polskiej na zachodzie, stoczył 1093 zwycięskie walki, trener i autor pamiętnika
- **Karol Szczeklik** – ur. w Pilźnie w 1864 r., zm. 1908 r., duchowny, niestrudzony społecznik, autor monografii „Pilzno i pilźnianie”, współtwórca Towarzystwa Społecznego w Dębicy.

Uwarunkowania kulturowe

Cały teren Pogórza zamieszkuje ludność nawiązująca pochodzeniem i kulturą do terenów Powiśla i Sandomierszczyzny. Są to więc Pogórzanie należący do wielkiej grupy Małopolan. Na kształtowanie się grupy Pogórzan wpływ mieli sąsiadujący z nimi: Krakowiaczy, Sandomierzanie, Górale, Wołosi, Rusini, Słowacy a także koloniści węgierscy i niemieccy. Sprawilo to, że **strój** Pogórzan ma charakter przejściowy łączący cechy ubiorów góralskich z ubiorami typowo nizinnymi. Mężczyźni nosili długie, wypuszczone na wierzch koszule, spięte paskiem, niebieskie spodnie i sukienne kamizele związane pod szyją czerwoną wstążką. Nakrycie głowy tworzył słomiany kapelusz.

Kobiety natomiast ubierały się w „lane” koszule silnie przymarszczone przy szyi i otoczone małym kołnierzykiem. Spódnice z siedmiu półek lnianego płótna ozdabiano białym haftem z szeregiem zakładek zwanych „fartuchami”. Na przełomie XIX i XX wieku przyjęły się natomiast bogato zdobione gorsety. Nakrycie wierzchnie głowy stanowiły lniane chusty

Typowa chałupa na Pogórzu była konstrukcji zrębowej, łączonej „na obłap” lub „jaskółczy ogon”. Stodoły natomiast stawiano w konstrukcji wieńcowej lub słupowej. Na całym Pogórzu Karpat najczęściej występowała **zabudowa** wielobudynkowa z krokwiową konstrukcją dachu krytego słomą lub gontem.

Na Pogórzu obowiązywała przebogata symbolika **zwyczajów**, przesądów i **wierzeń ludowych**. Uważano np., aby kobieta w ciąży nie przechodziła przez powrozy, gdyż wtedy dziecko mogłoby się udusić podczas porodu. Aby odstraszyć tzw. „mamony” przed odmianieniem dziecka zawieszano lalki na słupach nad drzwiami. W wielu wsiach do dnia dzisiejszego zachował się zwyczaj spluwania lub cofania się do tyłu po przebiegnięciu drogi przez czarnego kota. W ten sposób zabezpieczyć się można przed pechem lub jakimś innym nieszczęściem. Cały rytuał odprawiania uroków powszechny był jeszcze do połowy ubiegłego stulecia a nawet spotykany w niektórych wioskach do dnia dzisiejszego. Poglądy na ukazywanie się topielca rozpowszechnione były w dolinach rzek. Bieśnik w postaci małego chłopca wabił płaczem lub grą na fujarce.

Demony wyobrażano sobie jako postacie kobiet lub białych zwierząt a nawet jako nagły wiatr czy wir powietrzny. Najwięcej zwyczajów związanych jest z okresem świąt liturgicznych, przede wszystkim okresu Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy.

Ze względu na słowiańskie korzenie Pogórzan, w kulturze ludowej spotkać można

obrzędy które przenikły do kultury chrześcijańskiej (topienie Marzanny, sobótki, wróżby andrzejkowe czy pozostawienie pustego talerza przy stole wigilijnym).

Na obszarze objętym realizacją LSR można napotkać wiele sformułowań charakterystycznych dla mieszkańców Pogórza.

Bogactwo pogórzańskiej **gwary** jest jednak przeogromne. Obowiązki gospodarskie powodowały, że mieszkańcy niejednokrotnie musieli „Wstać jesce na nocy”, aby „Zarzucić ogonom w stajni” i „Upitrasyc cosik ale śniodać po obrzędku”. Wśród potraw spożywano „jajeśnice”, „syr ze śmietanom”, „zur na zacynie łowsianym”, czy też „chlyb z masłym i mlykiym”, „zimiocanke i kapuste ze zimiokami” lub „galas ze zimiokami i kapuste z grochem okrasono skawrcakami”.

Bogata **tradycja rzemiosła** wiejskiego na Pogórzu, podobnie jak większość dawnej kultury ludowej, w szybkim tempie ulega nieodwracalnym przemianom cywilizacyjnym i zanika w dotychczasowych formach swego istnienia. Pozostają jednak te produkty, które nie zostały wyparte przez coraz nowocześniejszą technikę. Dlatego też wytwory rzemieślnicze należą do kluczowych **produktów lokalnych** obszaru.

Do najważniejszych produktów tradycyjnych analizowanego obszaru zaliczyć należy:

- użytkowe wyroby z drewna – różne rodzaje łyżek, desek, wałków, łopatek, szczypce do grilla i do ogórków, szatkownice, tace, dziadki do orzechów, chlebaki, solniczki, kwietniki, wieszaki, stojaki, klamerki do bielizny, młotki do mięsa, stolnice, styliska do łopat itd.
- kielbasa jodłowska – kielbasa pilźnieńska wieprzowo-wołowa, wędzona, podsuszana, z naturalnymi przyprawami. Jej produkcja oparta jest na długiej tradycji, wykonywana prawie wyłącznie z mięsa z miejscowych hodowli, bez chemicznych dodatków,
- miód pitny – pszczeli, spożywczy i leczniczy produkt powstały z nektaru kwiatów
- nalewki - wytwarzane z maceratu najlepszych owocowe i ziół rosnących większości w parkach krajobrazowych,
- owoce miękkie i warzywa przetwórcze – które na analizowanym obszarze mają dogodne warunki do wzrostu,
- wyroby garncarskie.

2.3. Ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjał demograficzny i gospodarczy oraz poziom aktywności społecznej

Ludność obszaru objętego działaniem LGD „LIWOCZ” na dzień 31 grudnia 2006 r. wynosiła 54 903 mieszkańców, w tym 50 398 mieszkańców zamieszkiwało tereny wiejskie (91,8%). Jedno miasto na terenie LGD – Pilzno, liczy 4 505 mieszkańców.

Tab. 10: Ludność obszaru LGD „LIWOCZ” ogółem.

Jednostka terytorialna	Ludność stan na 31.12.2006 r.		
	Ogółem	Miasto	Wieś
Skołyszyn	12 511	-	12 511
Brzyska	6 280	-	6 280
Jodłowa	5 490	-	5 490
Brzostek	13 171	-	13 171
Pilzno	17 451	4 505	12 946
Ogółem	54 903	4 505	50 398

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych

Wśród mieszkańców objętych LSR kobiety (49,9%) stanowią prawie taki sam udział procentowy jak mężczyźni (50,1%).

Tab. 11. Ludność LGD „LIWOCZ” według miejsca zameldowania i płci.

Jednostka terytorialna	stan na 31 XII 2006								
	ogółem			w miastach			na wsi		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
Brzyska	6 280	3 138	3 142	0	0	0	6 280	3 138	3 142
Skołyszyn	12 511	6 157	6 354	0	0	0	12 511	6 157	6 354
Brzostek	13 171	6 580	6 591	0	0	0	13 171	6 580	6 591
Jodłowa	5 490	2 798	2 692	0	0	0	5 490	2 798	2 692
Pilzno	17 451	8 734	8 717	4 505	2 203	2 302	12 946	6 531	6 415
Ogółem LGD	54 903	27 469	27 434	4 505	2 203	2 302	50 946	25 204	25 194

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Regionalnych

W strukturze wieku, ludności na obszarze Liwocza według ekonomicznych grup, przeważa w wieku produkcyjnym, w tym kobiety w tej grupie stanowią 46,5%. Natomiast w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym zdecydowanie dominują kobiety i stanowią 65,8%. Zupełnie odwrotnie ma się to do wieku przedprodukcyjnego, gdzie kobiety stanowią zaledwie 48,2%.

Na terenie objętym LSR osób w wieku przedprodukcyjnym jest dwukrotnie mniej niż w wieku produkcyjnym, a zbliżona do poprodukcyjnego. Jest to niepokojące zjawisko gdyż wkraczając w wiek produkcyjny czeka ich znaczne obciążenie kosztami społecznymi.

Tab. 12. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci.

Wyszczególnienie	Ludność ogółem	Ludność w wieku		
		Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
Kobiety	27 434	6 551	15 194	5 689
Mężczyźni	27 469	7 044	17 473	2 952
Ogółem	54 903	13 595	32 667	8 641

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Regionalnych.

Wśród pracujących największy odsetek stanowią pracujący w usługach (54%), w tym usługach nierynkowych 29%. W przemyśle znajduje pracę 48% ogółu zatrudnionych. Pracujący stanowią 18,48% ludności w wieku produkcyjnym. Sytuację na rynku pracy obrazuje liczba bezrobotnych. Strukturę bezrobocia ogółem z podziałem na kobiety i mężczyzn przedstawiono w tabeli poniżej.

Okazuje się, że bezrobocie bardziej dotyka kobiet (57,5%) niż mężczyzn (42,5%).

Sytuacja ta jest identyczna w wszystkich gminach objętych LSR.

Tab.13. Bezrobotni zarejestrowani wg płci (stan na 31.12 2006r.)

Jednostka terytorialna	2006		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
Brzyska	526	251	275
Skołyszyn	1 115	431	684
Brzostek	1 165	518	647
Jodłowa	361	167	194
Pilzno	931	374	557
Ogółem	4 098	1 741	2 357

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych.

Stopa bezrobocia

Teren LGD „LIWOCZ” położony jest na obszarze powiatów: jasielskiego (Brzyska, Skołyszyn) i dębickiego (Brzostek, Jodłowa, Pilzno). Według danych z GUS stopa bezrobocia w tych powiatach znacząco się różni. Zdecydowanie większe bezrobocie jest na terenie powiatu jasielskiego. Zadawalający jest fakt, iż ogólnie bezrobocie spada co przedstawia poniższa tabela.

Tab. 14. Stopa bezrobocia na obszarze LGD.

Jednostka terytorialna	Ogółem			
	2004	2005	2006	2007
	[%]	[%]	[%]	[%]
Powiat jasielski	23,6	22,0	19,5	16,8
Powiat dębicki	19,0	18,9	16,4	13,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Regionalnych

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych na terenie objętym działaniem LGD według stanu na koniec 2006 roku wynosiła 2 134, w tym sektor prywatny liczy aż 1 998 podmiotów, a publiczny zaledwie 136.

Według struktury Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), sekcja G (naprawy i handel) jest tym podmiotem gospodarki krajowej, która najliczniej występuje na terenie objętym LSR (724 podmioty), następnie w obsłudze nieruchomości (254), przetwórstwie przemysłowym (234) i budownictwie 223 jednostki upatrują możliwość zarobienia pieniędzy. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Ze wszystkich zarejestrowanych w 2006 roku w rejestrze podmiotów gospodarki narodowej na terenie objętym działaniem LGD „LIWOCZ”, 94% stanowiły podmioty zatrudniające do 10 pracowników.

Tab. 15. Podmioty gospodarki narodowej wg. PKD w 2006 r.

Podmioty gospodarcze (stan w dniu 31 XII)	Suma	Brzyska	Brzostek	Jodłowa	Pilzno	Skołyszyn
Ogółem	2134	217	418	172	825	502
sektor publiczny	136	14	32	18	52	20
sektor prywatny	1998	203	386	154	773	482
Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD						
Sekcja A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	50	8	8	1	18	15
Sekcja B - Rybactwo	-	-	-	-	-	-
Sekcja C - Górnictwo	7	-	-	-	5	2

Sekcja D - Przetwórstwo przemysłowe	234	18	40	24	84	68
Sekcja E - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	4	-	1	-	2	1
Sekcja F - Budownictwo	223	38	40	15	67	63
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego	724	80	125	54	269	196
Sekcja H - Hotele i restauracje	51	-	3	6	30	12
Sekcja I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność	163	20	26	8	81	28
Sekcja J - Pośrednictwo finansowe	46	5	9	2	19	11
Sekcja K - Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	254	13	69	24	115	33
Sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne bezp. zdrowotne	54	8	14	6	15	11
Sekcja M - Edukacja	118	9	29	13	50	17
Sekcja N - Ochrona zdrowia i pomoc społ.	46	4	14	2	17	9
Sekcja O - Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, poz.,	160	14	40	17	53	36
Sekcja P - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	-	-	-	-	-	-
Sekcja Q - Organizacje i zespoły eksteryo-lne	-	-	-	-	-	-

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych

Spółki cywilne i osoby fizyczne stanowią największą grupę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze regon. Podział podmiotów gospodarki narodowej według sekcji przedstawiono poniżej.

Tab. 16. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na terenie LGD „LIWOCZ” w 2006 r.

Jednostka terytorialna	Ogółem	Sektor		Ogółem				
	2006 r.	Publiczny	Prywatny	Spółki handlowe	Spółki cywilne	Spółdzielnie	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fiz. prowadzące dział. gospod.
Brzyska	217	14	203	1	7	1	11	178
Skołyszyn	502	20	482	12	25	3	17	415
Brzostek	418	32	386	14	48	4	33	313
Jodłowa	172	18	154	2	9	2	11	130
Pilzno	825	52	773	20	64	4	31	654
Razem	2134	136	1998	49	153	14	318	1690

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Regionalnych oraz własna ewidencja. (gminna)

Z zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych najwięcej funkcjonuje w sektorze prywatnym – 94 %, a w publicznym zaledwie 6%. Zśród ogólnej liczby wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią największy udział procentowy (79%).

Kluczowe branże gospodarki

Branże gospodarki mające kluczowe znaczenie dla obszaru LGD „LIWOCZ” są związane głównie z usługami. Wpływ na to mają bez wątpienia istniejące uwarunkowania przestrzenno - przyrodnicze.

Główne podmioty gospodarcze działające na terenie **Gminy Pilzno** to:

„OMEGA” - Pilzno, PPM „TAURUS” - Pilzno, „MET-CHEM” - Pilzno, „AKPIL” w Pilźnie, Zakład Produkcyjno Handlowo Usługowy „LIMBA” - Pilzno, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Drew-Met” - Pilzno, PIL-BUD Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe - Pilzno, Pracownia Artystyczna Lalki „KASIA” - Pilzno, „SPINMET” Zakład Produkcyjno Handlowy - Pilzno, „DOMBOS” Firma Budowlano Transportowa - Pilzno, Pracownia Cukiernicza „MARTA” - Pilzno, Firma Produkcyjno Handlowa KAM POL - Pilzno, Firma Produkcyjna „DREWPOL” - Pilzno, Stacja Paliw GROSAR - Pilzno, Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „Agro-Źródło”, „Zajazd Parkosz” - Parkosz, Firma Transportowa „MONIS” - Bielowy, GA-ETON - Strzegocice, „AUTO - MARKET” - Łęki Dolne, PILGRÓD - Słotowa, „ROMCAR” - Machowa, Stacja Paliw - Łęki Górne, Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe TiS - Pilzno

Główne podmioty gospodarcze działające na terenie **Gminy Brzostek** to:

PPHU „MARBET” Maria Grzesiakowska - Brzostek, PHU „AMA” Stacja Paliw Płynnych Anna i Artur Majewscy, Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe „EMAR” - Brzostek, Delikatesy „Centrum” - Brzostek, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” - Brzostek, PPHU „EKIW” - Brzostek, Zakład Ślusarski, Kmieciek Edward - Brzostek, Bank Spółdzielczy Rzemiosła - Brzostek, Rzeszowskiego Przedsiębiorstwa Kruszywa i Usług Geologicznych „Kruszgeo” S.A.

Główne podmioty gospodarcze działające na terenie **Gminy Skołyszyn** to:

Zakład Przetwórstwa Owoców i Warzyw „VORTUMNUS” - Lisów, Cukiernia „KEKS” - Sławęcín, Fabryka Armatur „JAFAR” - Skołyszyn, Przysieki, Spółdzielnia Usług Wod-Kan, Produkcji Rolnej i Handlu „ROLWOD” - Skołyszyn, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo Usługowe „CENTRUM” - Kunowa, Gminna Spółdzielnia „SCh” - Skołyszyn, Zakład Przemysłu Mięsnego „KONSPEKT” - Skołyszyn, Firma Handlowa „JARMET” - Przysieki, Z.P.H.U „TERMO -TECH” Przysieki, Zakłady Metalowe - Przysieki, P.P.H.U „LIBET” - Skołyszyn, P.P.H „KRUŻWIR” - Skołyszyn, „ŻWIR-BET” - Siedliska Sławęcín, P.P.H.U „DREW- SKUP” - Siepietnica

Główne podmioty gospodarcze działające na terenie **Gminy Jodłowa** to:

Zakład Handlowo - Produkcyjno -Przetwórczy „S.J Aleksandra Leja”, Masarnia Janusz Słota - Jodłowa, Delikatesy „Centrum”, Delikatesy „Cezar”, Gminna Spółdzielnia „SCh” - Jodłowa, Stacja Paliw - Jodłowa, Bank Spółdzielczy w Dębicy Oddział w Jodłowej, Skład Budowlany „BUDOMET” - Jodłowa, F.H.U „MOTO-GUM” - Jodłowa

Główne podmioty gospodarcze działające na terenie **Gminy Brzyska** to:

Bank Spółdzielczy w Kołaczycach - Oddział w Brzyskach, Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Kruszywa i Usług Geologicznych „Kruszgeo” S.A- ZEK Wróblowa, ZEK Klecie, Firma Usługowo - Przewozowa „HESTA” - Lipnica Dolna, Zakład Stolarsko-Usługowy „PROFIL” - Lipnica Dolna, Stacja Paliw „IMI” - Brzyska, Zakład Produkcji Reklamy Wizualnej „MCM” - Brzyska, Spółdzielnia Produkcyjna „Jedność” - Dąbrówka, Delikatesy „CENTRUM” - Brzyska, Delikatesy „HITPOL” - Brzyska, Dąbrówka, Firma Produkcji Drzewnej - Błażkowa

Charakterystyka aktywności społecznej

Wśród cech społeczności lokalnej należy podkreślić wysoki poziom bezinteresownej aktywności mieszkańców. Na terenie działania LGD działa aktywnie wiele stowarzyszeń. Zajmują się one głównie ochroną przeciwpożarową, działalnością sportową, rozwojem wsi, działalnością kulturalno-społeczną i pomocą społeczną. Oprócz swojego codziennego funkcjonowania, zajmują się organizowaniem imprez oraz akcji charytatywnych. Bardzo silne są również niesformalizowane środowiska twórcze: teatry amatorskie, grupy teatralne, muzycy, prywatne muzea.

Do najaktywniejszych grup należą:

1. Towarzystwo Przyjaciół Pilzna i Ziemi Pilźnieńskiej,
2. Towarzystwo Gimnastyczne "SOKÓŁ" w Pilźnie,
3. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Łek Górnych i Ziemi Pilźnieńskiej,
4. Polski Związek Wędkarski Koło "ŁOSOŚ" w Pilźnie,
5. Koło Polskiego Towarzystwa Historycznego w Pilźnie,
6. Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Ziemi Pilźnieńskiej im. Aleksandra Kamińskiego Chorągiew Podkarpacka,
7. Towarzystwo Miłośników Ziemi Brzostockiej,
8. Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Brzostek,
9. Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Brzostku
10. Stowarzyszenie Kobiet Gminy Brzyska „Liwoczanka”
11. Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Góra Liwocz”
12. Stowarzyszenie „Ruch Obrońców Demokracji” w Jodłowej
13. Stowarzyszenie „Tęcza” na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Skołyszynie
14. Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym Ruchowo „Daria”
15. Stowarzyszenie Miłośników Skołyszyna i Okolicy
16. Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Jodłowej Górnej

Ochotnicze Straże Pożarne: w Pilźnie, Łekach Górnych, Brzostku, Januszkowicach, Kamienicy Górnej, Nawsiu Brzostockim, Opacionce, Skurowej, Grudnie Dolnej i Górnej, Siedliskach Bogusz, Zawadce Brzostockiej, Bukowej, Brzyskach, Dąbrówce, Lipnicy Dolnej i Górnej, Ujeździe, Kłodawie, Błażkowej, Bączalu Dolnym i Górnym, Harkłowej, Jabłonicy, Kunowej, Lisowie, Przysiekach, Pustej Woli, Siepietnicy, Siedliskach – Sławęcín, Świącanach, Skołyszynie, Jodłowej.

Ludowe Zespoły Sportowe -LKS "Rzemieślnik TAURUS", LKS "Łęki Górne", LKS "Machowa", LKS Monis Bielowy-Strzegocice, Gminny Klub Szachowy "Hetman" w Pilźnie, LKS „Siepietniczanka” w Siepietnicy, LKS w Skołyszynie, LKS „Standard” w Świącanach, GLKS „Liwocz” w Brzyskach, LKS „Jodłowa”, LKS „Brzostowianka” Brzostek.

2.4. Specyfika obszaru

Wizytówką obszaru LGD „LIWOCZ” są piękne krajobrazy i liczne walory przyrodnicze. Różnorodność rzeźby terenu, jej pagórkowatość i liczne zbiorniki wodne stwarzają ogromne możliwości dla uprawiania różnych form turystyki i sportu, w szczególności turystyki aktywnej tj. pieszej, rowerowej, jeździectwa, nordic-walkingu, narciarstwa i sportów wodnych. Turystyka i działalność gospodarcza z nią związana powinna stać się, wraz z ekologicznym rolnictwem, jednym z głównych kierunków rozwoju obszaru. Rozwojowi tej dziedziny sprzyjają występujące tu liczne obszary chronione w szczególności część Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki wraz z otuliną oraz Czarnorzecko – Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego, a także rezerваты: Liwocz, Kamera, Słotwina jak i liczne obszary chronionego krajobrazu. Obszar ten przecina malownicza rzeka Wisłoka objęta europejską siecią ochrony przyrody NATURA 2000, która jednocześnie łączy wszystkie gminy wchodzące w skład LGD.

Znajduje się tu również największa atrakcja regionu jaką bezwątpienia jest malownicza góra Liwocz (562m.n.p m) na której znajduje się 24 metrowa platforma widokowa, zwieńczona 18 metrowym krzyżem. Jest to miejsce licznych wycieczek i pielgrzymek z kraju jak i z zagranicy.

Wyjątkowość przyrodniczą i turystyczną podkreślają również liczne zbiorniki wodne, stanowiące bazę rekreacyjno- sportowo - przyrodniczą. Warte podkreślenia jest tu organizowanie licznych spływów kajakowych, w tym corocznego Ogólnopolskiego Spływu Kajakowego na rzece Wisłóce z udziałem zagranicznych gości. Liczne chronione gatunki fauny i flory oraz duża ilość pomników przyrody świadczą o dużych walorach przyrodniczych.

Kolejnym wyróżnikiem są liczne szlaki turystyczne, spacerowe oraz trasy rowerowe. Naturalne, różnorodne bogactwo przyrodnicze stwarza możliwości dalszego rozwoju bazy turystycznej i rekreacyjnej.

Na szczególną uwagę zasługuje również dziedzictwo kulturowe i historyczne tego obszaru, w szczególności związane z średniowiecznym szlakiem handlowym na Węgry. Charakterystycznymi elementami dziedzictwa kulturowego liwockiego obszaru są zabytki w szczególności stanowiska archeologiczne, zabytki architektury drewnianej i murowanej. Specyfikę stanowią zachowane zabudowania rodów szlacheckich takie jak pałace, dworki i zespoły parkowe. Na terenie LGD „LIWOCZ” znajdują się także unikatowe zabytki architektury sakralnej: kościoły, cmentarze, kapliczki i krzyże. Ciekawostką może być tu fakt iż w miejscowości Ujazd, na przelomie wieku wybudowano największy krzyż milenijny w Polsce i jeden z największych w Europie.

Dziedzictwo historyczne i kulturowe przejawia się również w działaniach podejmowanych przez lokalną społeczność, w tworzeniu i funkcjonowaniu organizacji społecznych pielęgnujących lokalne zwyczaje i tradycje, wytwarzaniu produktów kuchni regionalnej i odtwarzaniu ginącego rzemiosła i drobnej wytwórczości.

Cechą niezwykle charakterystyczną miejscowej ludności jest aktywność społeczna przejawiająca się w funkcjonowaniu wielu organizacji pozarządowych, takich jak: Ochotnicze Straże Pożarne, Ludowe Zespoły Sportowe, Koła Gospodyń Wiejskich, Lokalna Grupa Działania, stowarzyszenia miłośników regionu, organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ponadto, dogodne położenie na rozdrożu ważnych ciągów komunikacyjnych dają możliwość rozwoju całorocznej turystyki na całym obszarze LGD, i w różnej formie. Obszar ten położony jest w niedalekiej odległości od dużych aglomeracji co stanowi doskonałą bazę wypadową dla Tarnowa, Dębicy, Rzeszowa, Jasła czy Krosna.

2.4.1. Sposób wykorzystania specyfiki obszaru

Specyficzne cechy obszaru LGD „LIWOCZ” zostaną wykorzystane do budowania potencjału społecznego na wsi, lepszego zarządzania jej zasobami, tworzenia silniejszego poczucia identyfikacji mieszkańców z ich regionem wraz z jego wartościami i tradycjami oraz poprawę jakości życia i różnicowanie gospodarki. Podstawowym sposobem wykorzystania dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczych jest powiązanie ich ze sferą gospodarczą i przełożenie ich na ilość nowych miejsc pracy.

Obszar LGD należy do terenów o **znaczących predyspozycjach dla turystyki i rekreacji**, ale jego walory są słabo wykorzystywane, a infrastruktura turystyczna jest niewystarczająca. Pomimo małej intensywności zagospodarowania turystycznego obszar LGD posiada predyspozycje do rozwoju turystyki krajoznawczej mającej znaczenie z uwagi na obiekty kultury materialnej i osobliwości przyrody oraz kwalifikowanej (turystyka piesza, rowerowa, jeździectwo, wędkarstwo, myślistwo, rekreacja wodna, turystyka przyrodnicza) – jednodniowej i weekendowej, a także turystyki wiejskiej. Czyste i dobrze zachowane środowisko naturalne jest wielkim atutem obszaru - stąd

wielkie szanse na rozwój agro- i ekoturystyki.

Czyste górskie wody gwarantują wędkarzom znakomite połowy ryb. Niektóre z rzek: Wisłoka, Ropa nadają się też do turystyki kajakowej. Ponadto pilźnieński zalew daje możliwość uprawiania sportów wodnych motorowych i żeglarskich. Bogate w zwierzynę Lasy Liwockie zapewniają myśliwym zdobycie cennych trofeów i przeżycie niezapomnianych wrażeń podczas polowań. Amatorzy zbierania runa leśnego znajdą dla siebie wiele doskonałych miejsc obfitujących w jagody i grzyby.

Jednym z najbardziej cennych i znaczących lokalnych zasobów jest występowanie ogromnych połaci lasów. Obszar LGD charakteryzuje się wysoką lesistością – ok. 34%

2.4.2. Uzasadnienie spójności obszaru LGD

Liwocki obszar objęty LSR jest spójny pod względem geograficznym, historycznym, kulturowym i gospodarczym. Ma na to wpływ położenie geograficzne w obrębie fałdu Brzanka – Liwocz oraz zlewni rzeki Wisłoki,

Nieodzownym elementem spójności obszaru jest bogata wspólna historia, w szczególności dotycząca początków osadnictwa, rozwoju miast i wiosek, żydowsko – polskich stosunków i licznych działań wojennych.

Wspólna możliwości rozwoju poprzez turystykę to antidotum na problemy. Będąc partnerem a nie konkurentem wspólnie możemy obniżyć bezrobocie, stymulować rozwój przedsiębiorczości, podnosić kulturę, a tym samym poprawiać jakość życia.

Inną ważną cechą spajającą obszar jest realizacja wspólnych działań społeczno – kulturalnych (przeeglądy artystyczne, muzyczne, rajdy piesze i rowerowe, spływy kajakowe). Wzmacnia to dodatkowo i potwierdza spójność kulturową i historyczną mieszkańców „liwockiego” obszaru.

Prace nad Lokalną Strategią Rozwoju, polegające na analizie uwarunkowań obszaru jak i badaniu ankietowym potwierdziły i udowodniły spójności obszaru LGD.

Najważniejszymi cechami charakterystycznymi dla obszaru objętego LSR, które zarazem decydują o jego spójności i tożsamości są:

- przynależność do Pogórza Karpackiego w sensie geograficznym i przestrzennym oraz do województwa podkarpackiego w sensie administracyjnym;
- wspólne bogactwo przyrodnicze predestynujące ten obszar do rozwoju turystyki, agroturystyki
- wspólna kultura materialna i niematerialna w szczególności zabytki architektury sakralnej, jak i również produkty oraz zwyczaje i obrzędy lokalne;
- wspólne tradycje historyczne i tożsamość lokalna
- aktywność społeczna mieszkańców, działalność licznych stowarzyszeń i organizacji społecznych,
- sytuacja społeczno-gospodarcza związana z upadkiem rolnictwa, które przez lata stanowiło podstawę bytu lokalnej społeczności;

3. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU OBJĘTEGO LSR

Zgodnie z metodologicznymi założeniami analizy SWOT proces planowania strategicznego oparto na charakterystycznych uwarunkowaniach obszaru LGD „LIWOCZ”, a także jego kapitale ludzkim i finansowym.

W tym celu zespół roboczy w okresie od czerwca do października 2008r. spotykał się z mieszkańcami wszystkich pięciu gmin wchodzących w skład LGD. Bazując na wiedzy lokalnej społeczności, ich cennych uwagach a także zastosowanej technice badawczej w postaci kwestionariusza wywiadu, wypracowano poniższe zestawienie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń liwockiego obszaru.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym udział wzięło 138 osób, w tym 90 mężczyzn i 48 kobiet. Respondenci odpowiadali na szereg pytań dotyczących stanu istniejącego jak i kierunków rozwoju obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju. Najbardziej istotną kwestią będącą przedmiotem rozważań była odpowiedź na pytania związane z formami działalności ważnymi dla rozwoju własnego miejsca zamieszkania. Ostatecznie po analizie ankiet i diagnozie obszaru, wymianie doświadczeń i opinii, udało się wypracować taką analizę SWOT, która adekwatnie współgra z celami i misją LGD „LIWOCZ”. Ankietowani w zdecydowanej większości (54,2%) opowiedzieli się za rozwojem szeroko rozumianej turystyki. Rozwojem przedsiębiorczości, handlu i usług zainteresowanych było 32% respondowanych, czyli co trzecia osoba. Na kolejnej pozycji uplasowały się działania związane z rolnictwem i przetwórstwem 9,4%. Pozostałe formy działalności takie jak ekologia stanowiły zaledwie 4,4% odpowiedzi.

Dokonana analiza SWOT i wynikające z niej wnioski są podstawą wyznaczenia w niniejszym dokumencie wizji rozwoju obszarów wiejskich zrzeszonych w LGD „LIWOCZ”.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bogate środowisko naturalne tj: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Parki Krajobrazowe ▪ Rezerваты Przyrody ▪ Obszary Chronionego Krajobrazu ▪ Fauna i flora ▪ Akweny wodne ▪ Położenie w obrębie obszaru Natura 2000 Ekologiczne tereny rolne ▪ Surowce naturalne ▪ Wysokie walory krajobrazowe ▪ Walory rekreacyjno-wypoczynkowe ▪ Dobra lokalizacja wzdłuż ważnych szlaków komunikacyjnych ▪ Dogodne położenie pomiędzy dużymi ośrodkami miejskimi ▪ Dynamicznie rozwijająca się infrastruktura techniczna ▪ Unikatowe zabytki architektury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewykorzystane duże możliwości turystyczno-rekreacyjne ▪ Znikoma ilość Osób/przedsiębiorców/rolników związana z turystyką ▪ Brak nowoczesnych obiektów sportowych i rekreacyjnych ▪ Brak zaplecza do rozwoju sportów zimowych ▪ Niewystarczające kwalifikacje rolników i przedsiębiorców w zakresie prowadzenia działalności pozarolniczej ▪ Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna ▪ Niezagospodarowanie wyrobisk poźwirowych ▪ Niski poziom wykształcenia

<p>i techniki</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska przestępczość ▪ Bogata historia ▪ Lokalny patriotyzm ludności ▪ Pracowitość mieszkańców ▪ Bogate dziedzictwo kulturowo - kulinarne ▪ Duża aktywność organizacji społecznych, młodzieżowych i sportowych ▪ Dobrze rozwinięte szkolnictwo ponadgimnazjalne 	<p>mieszkańców i znajomości języków obcych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Migracja zarobkowa ludności ▪ Słaba promocja regionu ▪ Niewystarczająco rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna ▪ Słaba promocja turystyczna ▪ Brak oznakowania atrakcji turystycznych ▪ Niskie dochody mieszkańców ▪ Niezadawalająca gospodarka wodno-ściekowa ▪ Słaba promocja produktów regionalnych ▪ Degradacja charakterystycznej, zabytkowej zabudowy wiejskiej, zabytków techniki i zespołów pałacowo-parkowych ▪ Mała ilość miejsc pracy poza rolnictwem ▪ Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych ▪ Brak zintegrowanej informacji turystycznej
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polityka sprzyjająca rozwojowi obszarów wiejskich ▪ Bliskość dużych aglomeracji miejskich ▪ Zainteresowanie lokalną ofertą turystyczną i lokalnymi produktami ▪ Możliwość korzystania ze środków funduszy Unii Europejskiej ▪ Determinacja i motywacja społeczności do poprawy własnego bytu ▪ Moda na agroturystykę i aktywny odpoczynek ▪ Wzrost znaczenia regionu ▪ Rozwój technik telekomunikacyjnych ▪ Podniesienie jakości edukacji młodzieży jak i dorosłych mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyludnienie obszarów wiejskich ▪ Niestalość polityki finansowej państwa ▪ Brak rodzimego kapitału do inwestowania na obszarach wiejskich ▪ Brak umiejętności pozyskiwania środków pomocowych ▪ Globalizacja i produkcja masowa prowadząca do spadku konkurencyjności tradycyjnych lokalnych firm ▪ Migracja wykształconych ludzi do miast ▪ Zbyt wielka grupa korzystających z opieki społecznej ▪ Utrudniony dostęp do kredytów inwestycyjnych ▪ Ogólnoświatowe spowolnienie gospodarki

3.1. Wnioski wynikające z analizy SWOT

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że jedną z głównych barier ograniczających rozwój gospodarczy obszaru LGD „LIWOCZ” są bariery infrastrukturalne, brak rynku zbytu, niski poziom wykształcenia, słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i słabe wykorzystanie bogatego potencjału przyrodniczego i kulturowego oraz nieskoordynowana działalność kulturalno – oświatowa.

Rozdrobnienie agrarne powoduje małą dochodowość rolnictwa i duże bezrobocie wśród rolników. Przy takiej strukturze rolnej założyć należy, że większość rolników poszukiwać będzie dodatkowych, pozarolniczych źródeł dochodu.

Do najważniejszych działalności pozarolniczych na wsi można zaliczyć agroturystykę i turystykę. Na obszarze działania Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ” poza małymi wyjątkami brak jest infrastruktury turystycznej. Niewystarczające jest wyposażenie w sieć kanalizacyjną, a szczególnie na obszarach chronionych przyrodniczo. Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna na wsi stanowi jedną z najpoważniejszych barier rozwoju obszarów wiejskich, wpływając zarówno na jakość życia mieszkańców, jak również na możliwości inwestowania na tych obszarach. Zły stan zabytków oraz nieład architektoniczny wielu miejscowości Liwockiego obszaru, wynika z niskich wydatków publicznych. Wiele zabytkowych obiektów popadło w ruinę, bądź było użytkowanych w sposób niezgodny z przeznaczeniem. Ich zachowanie i wykorzystanie stanowi doskonałe narzędzie do budowania wizerunku obszarów wiejskich i rolniczych na poziomie lokalnym. Wraz z dbałością o odnowę tradycyjnych rzemiosł, kultury ludowej, obrzędowości, muzyki oraz zachowanie gwar, wyżej wymienione elementy dziedzictwa kulturowego przyczynią się do rozwoju i popularności obszaru objętego LSR.

Region ten charakteryzuje się dużymi wartościami o zasoby miejscowe, w szczególności przyrodniczo-krajobrazowe, w tym lasy i stawy oraz surowce naturalne. Podstawą rozwoju obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju powinien być rosnący popyt na aktywny wypoczynek, dbałość o zdrowie, produkty lokalne i usługi. Aby to osiągnąć, konieczne jest pobudzanie aktywności mieszkańców wsi do podejmowania inicjatyw na rzecz rozwoju w tym zakresie, poprawę jakości życia na obszarze działania LGD i różnicowanie gospodarki wiejskiej. W tym kontekście uznając bogactwo walorów przyrodniczych i kulturowych obszaru objętego działaniem Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ”, określono wizję w następującym brzmieniu:

Wizją Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ” jest poprawa warunków i jakości życia lokalnej ludności poprzez turystyczne zagospodarowanie przestrzeni publicznej, społecznej i gospodarczej obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju w celu stworzenia miejsca atrakcyjnego dla turystów i rozwoju przedsiębiorczości.

4. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LSR ORAZ PLANOWANE DO REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA

4.1. Cele ogólne i szczegółowe

Biorąc pod uwagę założenia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 oraz wyniki analizy SWOT, specyfikę obszaru, problemy i potrzeby mieszkańców zidentyfikowane dzięki ankiecie, dla obszaru LGD „LIWOCZ” wyznaczono 2 cele ogólne:

CELE OGÓLNE:

1. **Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wykorzystanie naturalnych i kulturowych zasobów dla podniesienia atrakcyjności, rozwoju turystyki i sportu.**
2. **Rozwój małej przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy**

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Zgodnie z celami ogólnymi wybór celów szczegółowych odpowiada obszarom, które mają podstawowe znaczenie dla wzrostu jakości życia na terenie LGD „LIWOCZ”, są to cele adekwatne do analizy SWOT i specyfiki obszaru. **Termin osiągnięcia celów szczegółowych wyznaczono na końcowy okres realizacji LSR tj. do 31 grudnia 2014 r.**

CEL OGÓLNY 1:

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wykorzystanie naturalnych i kulturowych zasobów dla podniesienia atrakcyjności, rozwoju turystyki i sportu będzie realizowany przez ukierunkowanie wsparcia w następujących obszarach:

- 1.1. Wzrost atrakcyjności oferty turystycznej poprzez rozwój usług publicznych i komercyjnych
- 1.2. Wzrost kompetencji mieszkańców obszaru w zakresie kultywowania dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i historycznego

CEL OGÓLNY 2 :

Rozwój małej przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy został zidentyfikowany zgodnie ze strategicznymi kierunkami rozwoju określonymi w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 i zgodnie z potrzebami na obszarze LGD „LIWOCZ”. Wsparcie będzie ukierunkowane na działania zgodne z następującym celem szczegółowym:

- 2.1. Wspieranie mieszkańców obszaru w podejmowaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej

Cel ogólny 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wykorzystanie naturalnych i kulturowych zasobów dla podniesienia atrakcyjności, rozwoju turystyki i sportu.

Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia	wskaźniki		
		Produktu/źródło pomiaru	Rezultatu/źródło pomiaru	Oddziaływania /źródło pomiaru
1.1 Wzrost atrakcyjności oferty turystycznej poprzez rozwój usług publicznych i komercyjnych.	A. Budowa, remont, adaptacja i modernizacja budynków i obiektów pełniących funkcje turystyczne, rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne (w tym świetlice, domy kultury, boiska sportowe, korty, siłownie, itp.).	Liczba powstałych, wyremontowanych, zaadaptowanych lub zmodernizowanych obiektów do 2015 roku – 14 szt. /ankieta monitorująca beneficjentów operacji.	Liczba osób korzystających z powstałych, zaadaptowanych, wyremontowanych i zmodernizowanych obiektów do 2015 roku – 10000 osób /ankieta monitorująca beneficjentów operacji.	Wzrost standardu życia mieszkańców obszaru LGD „LIWOCZ” do 2015 roku o 5 %, wzrośnie liczba osób deklarujących zadowolenie ze swojego standardu życia /ankieta monitorująca wśród mieszkańców obszaru LGD.
	B. Odnowa i renowacja zabytkowych budynków o znaczeniu historycznym, sakralnym i innych obiektów użyteczności publicznej (w tym zespołów dworsko-parkowych) oraz ich oznakowanie.	Liczba odnowionych lub odrestaurowanych zabytkowych budynków lub zagospodarowanych parków do 2015 roku – 3 szt. /ankieta monitorująca beneficjentów operacji.	Liczba osób korzystających lub zwiedzających obiekty zabytkowe do 2015 roku – 6000 osób /ankieta monitorująca beneficjentów operacji.	

	<p>C. Budowa, odbudowa, rozbudowa i remont obiektów małej infrastruktury turystycznej.</p>	<p>Liczba wybudowanych, rozbudowanych, odbudowanych i zmodernizowanych punktów i miejsc małej infrastruktury turystycznej do 2015 roku- 9 szt. /ankieta monitorująca beneficjentów operacji, dane własne LGD.</p>	<p>Liczba osób korzystających z wybudowanych, rozbudowanych, wyremontowanych lub zmodernizowanych punktów i miejsc małej infrastruktury turystycznej do 2015 roku – 4000 osób /ankieta monitorująca beneficjentów operacji.</p>	
	<p><u>Przykładowe typy operacji w ramach przedsięwzięcia:</u></p> <p>- punkty widokowe, punkty informacji turystycznej, altany, miejsca parkingowe, ścieżki spacerowe, rowerowe; szlaki turystyczne, pielgrzymkowe, oznakowanie tych szlaków min. poprzez wykonanie tablic i inne.</p>	<p>Liczba wydanych folderów, publikacji i innych materiałów promocyjnych - 27000 sztuk do 2015 roku /dane z LGD, dane z gmin, ankieta monitorująca beneficjentów operacji.</p> <p>Liczba utworzonych lub udoskonalonych stron internetowych poświęconym</p>	<p>Liczba osób które uzyskały informacje o LGD za pośrednictwem utworzonych stron internetowych lub otrzymanych materiałów promocyjnych do 2015 roku – 100000 osób /dane od administratora sieci, statystyki wejść na stronę, dane z LGD.</p>	

		<p>miejsowościom z terenu LGD do 2015 roku - 5 szt. stron www/ dane z LGD, dane z gmin, ankieta monitorująca beneficjentów operacji.</p> <p>Liczba rozdanych materiałów promocyjnych - 27000 szt. do 2015 roku /dane własne LGD, dane z gmin, ankieta monitorująca beneficjentów operacji.</p>		
<p>1.2 Wzrost kompetencji mieszkańców obszaru w zakresie kultywowania dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i historycznego</p>	<p>A. Wsparcie mieszkańców, organizacji pozarządowych, instytucji kultury, zespołów i innych związków i grup nieformalnych działających na terenie LGD.</p>	<p>Liczba zespołów organizacji pozarządowych, instytucji kultury, zespołów i innych związków i grup nieformalnych wyposażonych w nowy sprzęt, stroje, itp. - 14 zespołów, organizacji do</p>	<p>Liczba osób korzystających z ofert kulturalnych do 2015 roku – 4000 osób /ankieta monitorująca beneficjentów operacji; dane z instytucji kultury.</p>	

	<p><u>Przykładowe typy operacji w ramach przedsięwzięcia:</u></p> <p>- zakup sprzętu, strojów i wyposażenia, -kultywowanie tradycji np. poprzez wydanie kroniki,</p> <p>- operacje mające na celu wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia prowadzenia działalności kulturalnej.</p>	<p>2015 roku /ankieta monitorująca beneficjentów operacji ,dane od Dyrektorów GOK, KGW, OSP i inne.</p>	<p>Liczba osób działających w sferze kultury do 2015 roku – 150 osób /ankieta monitorująca beneficjentów operacji; dane z instytucji kultury.</p>	
	<p>B. Wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne.</p> <p><u>Przykładowe typy operacji w ramach przedsięwzięcia:</u></p> <p>- organizacja i udział w imprezach kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje (przeeglądy, festiwale, pikniki, festyny, itp.),</p>	<p>Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych do 2015 roku - 23 wydarzeń /ankieta monitorująca beneficjentów operacji; dane z LGD, z gmin.</p>	<p>Liczba osób biorących udział w imprezach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych do 2015 roku – 26000 /dane własne LGD i z gmin, dane od organizatora imprezy, obserwacje.</p>	

	<p>- organizacja sptywów kajakowych, zawodów sportowych, itp.</p>			
	<p>C. Wsparcie edukacyjno – szkoleniowo - doradcze dla mieszkańców terenu LGD.</p> <p><u>Przykładowe typy operacji w ramach przedsięwzięcia:</u></p> <p>- organizacja szkoleń i innych działań o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dotyczących zagadnień działalności gospodarczej, turystycznej i rekreacyjnej oraz szkoleń odnoszących się do kultywowania i zachowania tradycji lokalnych np.: ginących zawodów, rzemiosła, rękodzieła, itp.</p>	<p>Liczba przeprowadzonych szkoleń, doradztwa lub warsztatów do 2015 roku – 28/ ankieta monitorująca beneficjentów operacji, dane własne LGD.</p>	<p>Liczba osób korzystających ze szkoleń, doradztwa, warsztatów do 2015 roku – 1400 osób /dane własne LGD, ankieta monitorująca beneficjentów operacji.</p>	

Cel ogólny 2. Rozwój małej przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy.

Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia	wskaźniki		
		Produktu/źródło pomiaru	Rezultatu/ źródło pomiaru	Oddziaływania/ źródło pomiaru
2.1 Wspieranie mieszkańców obszaru w podejmowaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej.	A. wsparcie dla osób prowadzących i rozpoczynających działalność gospodarczą w sferze produkcyjno-usługowo-handlowej.	Liczba zadań inwestycyjnych zrealizowanych przez nowopowstałe lub istniejące przedsiębiorstwa do 2015 roku - 7 szt. /ankieta monitorująca beneficjentów; dane z gmin.	Powstanie 9 nowych miejsc pracy na terenie LGD do 2015 roku /ankieta monitorująca beneficjentów operacji.	Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w gminach LGD o 0,3 % do 2015 roku.
	B. wsparcie działalności pozarolniczej w zakresie produkcyjno-usługowym, oraz usług turystycznych w tym dla prowadzących i uruchamiających gospodarstwo agroturystyczne.	Liczba zadań zrealizowanych w zakresie agroturystyki oraz w sferze produkcyjno-usługowej do 2015 roku - min. 8 szt. /dane z gmin.	Liczba osób korzystających z usług gospodarstw agroturystycznych i z usług innych podmiotów działających w sferze produkcyjno-usługowej do 2015 roku – 1000 osób /ankieta monitorująca beneficjentów operacji.	

	<p><u>Przykładowe typy operacji w ramach przedsięwzięć A i B:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup maszyn, sprzętu i wyposażenia; - budowa, przebudowa i remont połączony z modernizacją; - zagospodarowanie terenu; - operacje mające na celu wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności gospodarczej i agroturystycznej. 			
--	---	--	--	--

Minimalna ilość operacji:

- działanie „Małe projekty” – 35 operacji
- działanie „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” – 8 operacji
- działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” – 6 operacji
- działanie „Odnowa i rozwój wsi” – 8 operacji

5. MISJA LGD

Jednoczesne współdziałanie różnych czynników w celu osiągnięcia założonych celów pobudzi rozwój ekonomiczny regionu. Aby to osiągnąć należy efektywnie wykorzystać walory przyrodniczo-kulturowe, zaangażowanie społeczności lokalnej i przedsiębiorców

Dlatego Lokalna Grupa Działania wyznaczyła sobie misję do spełnienia którą jest:

Wykorzystując walory przyrodniczo - kulturowe regionu oraz aktywność społeczno -gospodarczą mieszkańców, dążymy do poprawy jakości życia na obszarze LGD.

6. SPÓJNOŚĆ SPECYFIKI OBSZARU Z CELAMI LSR

Cele ogólne i szczegółowe określone w LSR wpływają i wiążą się ściśle ze specyfiką obszaru LGD „LIWOCZ”, jego zasobami, walorami i problemami. Rozwój lokalny, zgodnie z celami LSR, będzie dokonywał się w oparciu o zasoby miejscowe, w szczególności przyrodniczo-krajobrazowe, gospodarcze i społeczno-kulturowe.

Specyfiką obszaru LGD „LIWOCZ” jest bogactwo przyrodnicze i położenie znacznych obszarów w granicach form chronionych. Ponadto liczne zespoły pałacowo – parkowe, kultywowane tradycje i obrzędy oraz stosunkowo liczne zabytki (sakralne, techniki) a także pagórkowato – malownicze ukształtowanie terenu dają możliwość do rozwoju turystyki na całym obszarze. Wszystko to stanowi bardzo dobrą podstawę do rozwijania na tym terenie szeroko pojętej działalności turystycznej, co odzwierciedla cel ogólny pierwszy *„Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wykorzystanie naturalnych i kulturowych zasobów dla podniesienia atrakcyjności, rozwoju turystyki i sportu”* wraz z celami szczegółowymi zakładającymi rozwój infrastruktury, usług turystycznych oraz promocję i ochronę walorów obszaru.

Jednym z najbardziej cennych i znaczących lokalnych zasobów jest występowanie ogromnych połaci lasów. Obszar LGD charakteryzuje się wysoką lesistością, co sprawia, że oprócz walorów przyrodniczych, wykorzystanie drewna i powinno być jedną z najbardziej rozwojowych branż na terenie LGD, w szczególności z wykorzystaniem innowacyjnych technologii. Podobnie dogodnie usytuowanie wzdłuż ważnych ciągów komunikacyjnych wpływa na rozwój handlu usług i drobnej wytwórczości. Dlatego kładzie się nacisk na wspieranie przedsiębiorczości pozarolniczej co odzwierciedla cel ogólny drugi *„Rozwój małej przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy”*

7. UZASADNIENIE PODEJŚCIA ZINTEGROWANEGO DLA PLANOWANYCH W RAMACH LSR PRZEDSIĘWZIĘĆ

W LSR przewiduje się działania w sferze materialnej (inwestycje) oraz działania tzw. miękkie, dotyczące podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców, zmiany ich postaw, integracji społeczności lokalnej, budowania tożsamości lokalnej i temu podobnych. Między jednym i drugim rodzajem działań zachodzą wielorakie związki. Potrzeba inwestycji w obszarze gospodarczym czy w obszarze infrastruktury publicznej jest oczywista, jednak o sposobie wykorzystania tych inwestycji decydują ludzie. Dlatego w LSR założono, że inwestycjom w sferze materialnej będą towarzyszyć działania stanowiące „inwestycję” w kapitał ludzki i w kapitał społeczny. Tymi działaniami będą objęte różne grupy i środowiska, szczególnie ludzie młodzi, kobiety, osoby z grup społecznie wykluczonych i rolnicy.

Przedsięwzięcia przewidziane w Lokalnej Strategii Rozwoju stwarzają szansę dla różnych sektorów gospodarki – dla rolników i przetwórców rolnych, dla branży turystycznej, dla rzemiosła, dla zakładów świadczących usługi dla ludności, a także dla grup i organizacji stanowiących instytucje społeczeństwa obywatelskiego, takich jak stowarzyszenia i towarzystwa, kluby, grupy zainteresowań, chóry, zespoły muzyczne, zespoły taneczne, zespoły teatralne, zespoły sportowe i inne.

Koncepcja rozwoju zawarta w strategii została oparta o wykorzystanie różnych walorów obszaru, zarówno walorów przyrodniczych, jak też lokalnej tradycji i kulturze oraz historii obszaru.

Walory przyrodnicze i kulturowe będą wykorzystane przede wszystkim dla rozwoju funkcji turystycznych obszaru. W tej sferze LSR przewiduje realizację projektów podnoszących turystyczną atrakcyjność obszaru, jak też projektów komercyjnych związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej w branży turystycznej.

Wiele projektów planowanych w sferze sportu rekreacji będzie spełniać dwie funkcje – podnosić jakość życia mieszkańców poprzez zaspokojenie ich potrzeb w zakresie wypoczynku i spędzania czasu wolnego oraz podnosić atrakcyjność ofert turystycznej.

Stąd zakłada się wspieranie w szczególności przedsięwzięć obejmujących cały obszar objęty LSR oraz wszystkie aspekty rozwoju. Ponadto zakłada się, że w realizację przedsięwzięć aktywnie włączą się wszystkie podmioty z obszaru LGD.

8. UZASADNIENIE PODEJŚCIA INOWACYJNEGO DLA PLANOWANYCH W LSR PRZEDSIĘWZIĘĆ

Zakłada się, że w wyniku wdrożenia LSR obszaru LDG „LIWOCZ” uzyskane zostaną rezultaty o charakterze innowacyjnym przedstawione poniżej:

1. Innowacja produktowa:

- kreowanie nowych produktów turystycznych i rekreacyjnych,
- wykorzystywanie niepowtarzalnych walorów lokalnych, w szczególności kulturalnych i przyrodniczych do tworzenia produktów lokalnych i produktów wizytówek (rozwijane produkty tradycyjne lub zupełnie nowe koncepcje produktów),
- rozszerzanie działalności organizacji pozarządowych o nowe akcje, wydarzenia, usługi,

2. Innowacja technologiczna:

- przywracanie tradycyjnych technologii w celu wytwarzania wysoko konkurencyjnych produktów lokalnych,
- wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatycznych do promowania obszaru,
- wykorzystywanie technologii informatycznych do poprawy komunikacji pomiędzy podmiotami lokalnymi,

3. Innowacja procesowa:

- nowe zorganizowanie współpracy pomiędzy podmiotami lokalnymi,
- tworzenie trwałych sieci kooperacji pomiędzy lokalnymi podmiotami.

Warunkiem osiągnięcia efektów związanych z innowacyjnością jest doskonalenie lokalnego kapitału ludzkiego poprzez rozwijanie edukacji kreatywnej. Zaakcentować tutaj należy dwa kierunki rozwoju edukacji kreatywnej:

- edukacja przedsiębiorcza zorientowana na wzmacnianie kompetencji młodych ludzi do generowania i realizowania pomysłów na własny biznes,
- otwarcie na otoczenie, a w szczególności poznawanie doświadczeń innych obszarów wiejskich we wdrażaniu niekonwencjonalnych rozwiązań.

Z uwagi na to, że projekty innowacyjne mają sens, o ile ich rezultaty zostaną wykorzystane w praktyce i rzeczywiście przyczynią się do zwiększenia skuteczności i efektywności realizowanej polityki, zakłada się, że LGD wypracuje metodę przenoszenia dobrych praktyk z poziomu projektu na poziom LSR, czego rezultatem będzie upowszechnienie i włączenie do głównego nurtu polityki rozwojowej LGD dobrych praktyk, otwarcie się na otoczenie, a w szczególności poznawanie doświadczeń innych obszarów wiejskich we wdrażaniu niekonwencjonalnych rozwiązań.

9. OKREŚLENIE PROCEDURY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR I WYBORU PROJEKTÓW PRZEZ LGD

Ustalenie przejrzystych i obiektywnych reguł i zasad funkcjonowania LGD, w tym w szczególności procedur dotyczących zasad wyboru operacji (projektów), które będą mogły otrzymać dofinansowanie w ramach wdrażania LSR była jednym z ważniejszych elementów prac nad przygotowywanym dokumentem LSR. Ogólna procedura aplikowania i obsługi wniosków o wsparcie w ramach wdrażania LSR wynika z zapisów PROW 2007-2013 oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W ramach niej zastosowanie będą musiały znaleźć następujące procedury szczegółowe:

W ramach niej zastosowanie będą musiały znaleźć następujące procedury szczegółowe:

- 1) procedury wyłączenia członka Rady od udziału w wyborze projektów w razie zaistnienia okoliczności podważających jego bezstronność w procesie oceny,
- 2) oceny projektów na podstawie oceny zgodności projektu z LSR,
- 3) oceny w oparciu o ustalone lokalne kryteria wyboru,
- 4) procedury odwoławczej od rozstrzygnięć Rady,
- 5) procedury zmian lokalnych kryteriów wyboru zapisanych w LSR.

Ogólna procedura przyjmowania i obsługi wniosków o dofinansowanie operacji przez stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” (prowadzona częściowo zostanie również we właściwej Instytucji Wdrażającej, tj. Urzędzie Marszałkowskim lub Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) przedstawia się w następujący sposób:

- 1) Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” w porozumieniu z Samorządem Województwa ustala termin otwarcia naboru wniosków o dofinansowanie operacji oraz przygotowuje treść informacji nt. możliwości składania wniosków, zawierającą między innymi lokalne kryteria wyboru projektów do dofinansowania.
- 2) Samorząd Województwa na wniosek Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” podaje do publicznej wiadomości w swojej siedzibie oraz na stronie internetowej oraz w prasie o zasięgu obejmującym obszar działania tej LGD, informację o możliwości składania za pośrednictwem danej LGD, wniosków o przyznanie pomocy (dofinansowania).

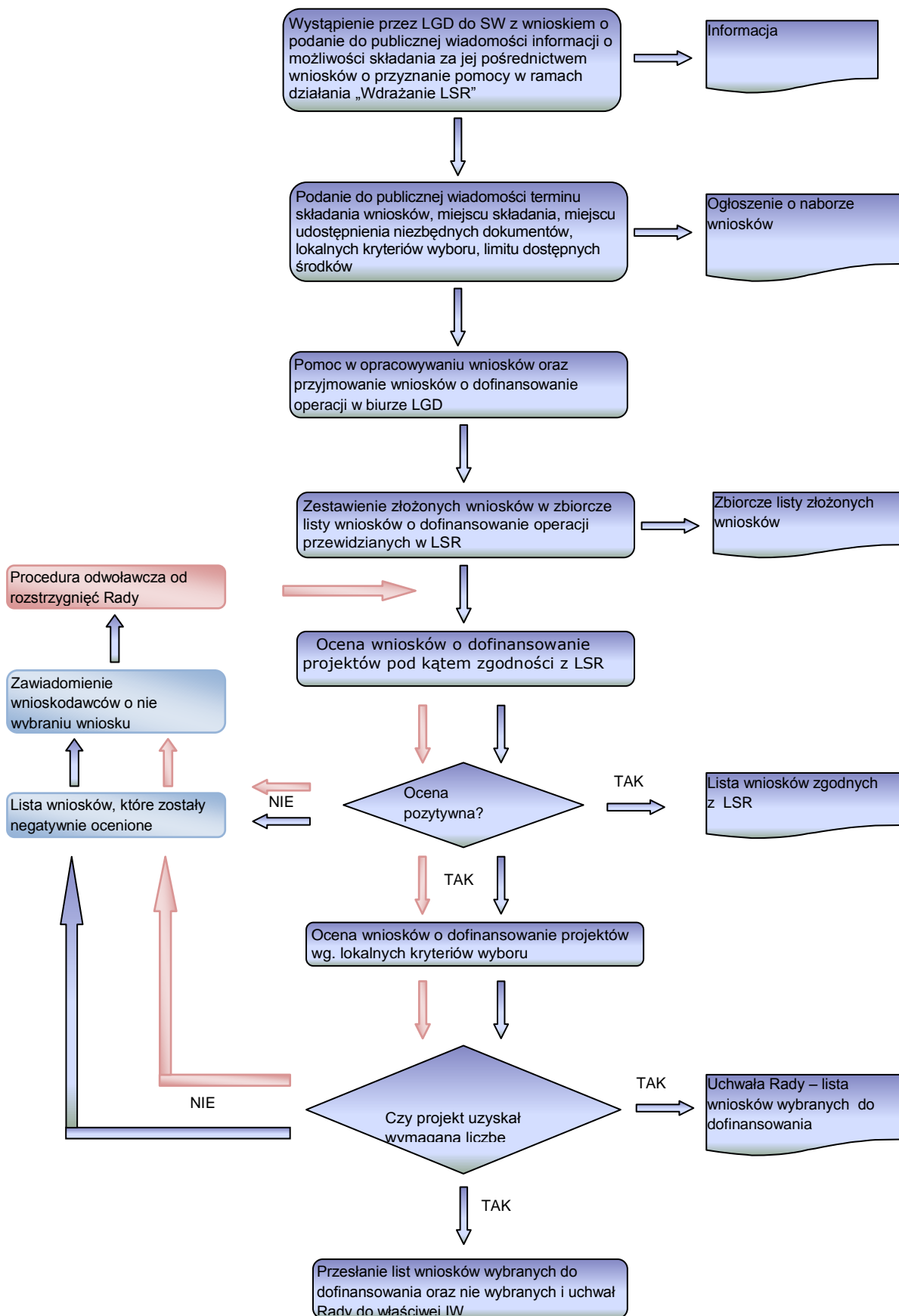

- 3) Uprawnieni zgodnie z zapisami PROW oraz wytycznymi LGD w danym działaniu wnioskodawcy z terenu LGD „LIWOCZ” składają wnioski o dofinansowanie operacji bezpośrednio do Biura LGD. Pracownicy Biura LGD pomagają wnioskodawcom w przygotowaniu wniosków.
- 4) Rada LGD dokonuje oceny zgodności projektów z LSR oraz oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów wyboru, a następnie podejmuje decyzje o wybraniu lub nie wybraniu konkretnych operacji do objęcia dofinansowaniem, w ramach przewidzianego w LSR budżetu.
- 5) LGD informuje wnioskodawców o wynikach oceny, ilości otrzymanych punktów i możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny.
- 6) Następnie LGD przesyła do Urzędu Marszałkowskiego listy wybranych (i również nie wybranych) operacji wraz z wnioskami o przyznanie pomocy.
- 7) Instytucje Wdrażające rozpatrują wnioski o dofinansowanie operacji pod kątem spełnienia przez wnioski/wnioskodawców niezbędnych wymogów formalnych.
- 8) Następnie Instytucja Wdrażająca podpisuje z wybranymi przez Radę wnioskodawcami, których wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone umowy o dofinansowanie operacji. Pomoc przysługuje wg. kolejności projektów na liście przesłanej wcześniej przez LGD (patrz pkt 7).
- 9) Wypłata pomocy na rzecz beneficjenta (wnioskodawcy) następuje po pozytywnej weryfikacji wniosku o płatność przez Agencję Płatniczą (po zrealizowaniu projektu).

Tabelaryczne przedstawienie procedury w zakresie elementów prowadzonych przez Biuro LGD „LIWOCZ” przedstawia tabela stanowiąca *Załącznik Nr 10* do LSR.

Poniżej graficzne przedstawienie procesu przyjmowania i obsługi wniosków o dofinansowanie.

Szczegółowa procedura oceny zgodności operacji z LSR i lokalnymi kryteriami wyboru Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” oraz odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji zawarta jest w *Załączniku nr 13* do LSR.

9.1. Lokalne kryteria wyboru

Możliwość swobodnego kształtowania lokalnych kryteriów oceny przez LGD „LIWOCZ” w procesie wyboru projektów jest jedną z ważniejszych cech podejścia LEADER, stanowiących o jego dużej atrakcyjności dla wszystkich potencjalnych beneficjentów z terenu 5 gmin tworzących to partnerstwo. Zaproponowane w niniejszym dokumencie lokalne kryteria wyboru stanowią próbę odzwierciedlenia przyjętej przez LGD „LIWOCZ” polityki rozwoju, zmierzającej do osiągnięcia długofalowych celów rozwojowych dla obszaru działania grupy.

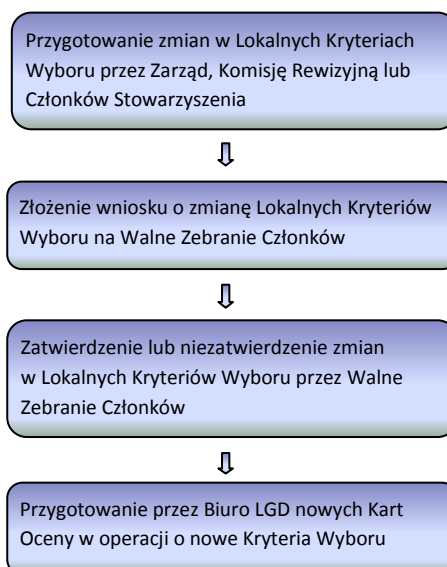
Ze względu na różne cele i charakter poszczególnych działań (odnowa i rozwój wsi, różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz małe projekty) stosowane będą różne zestawy lokalnych kryteriów wyboru.

Tabela przedstawiająca lokalne kryteria wyboru stanowi *Załącznik Nr 11* do LSR.

9.2. Procedura zmiany Lokalnych Kryteriów Wyboru

Zmiana Lokalnych Kryteriów Wyboru może mieć miejsce zgodnie z § 12 pkt. 8 Statutu Stowarzyszenia na wniosek Zarządu, Komisji Rewizyjnej lub Członków Stowarzyszenia. Uprawnieni do wystąpienia o zmianę Lokalnych Kryteriów Wyboru zgłaszają pisemną propozycję zmian wraz ze szczegółowym uzasadnieniem. Propozycje zmian są rozpatrywane na najbliższym Walnym Zebraniu Członków. W przypadku zmiany Lokalnych Kryteriów Wyboru będą one obowiązywać dla konkursów ogłoszonych po dniu zatwierdzenia zmian.

Poniżej przedstawiona została graficzna prezentacja procedury zmian w Lokalnych Kryteriach Wyboru:

9.3. Procedura wyłączenia członka Rady od udziału w wyborze projektów w razie zaistnienia okoliczności podważających jego bezstronność w procesie oceny

Niniejsza procedura ma za zadanie zapobieganie sytuacjom, w których członkowie Rady ocenialiby operacje złożone przez wnioskodawców, z którymi są w pewnych formalnych lub nieformalnych zależnościach, uzasadniających wątpliwość co do ich bezstronności w procesie oceny i wyboru. Aby temu zapobiec członkowie Rady zostaną każdorazowo przed posiedzeniem Rady poświęconemu ocenie operacji poproszeni o wypełnienie deklaracji bezstronności i poufności. Reguluje to § 33 Regulaminu Radu. Wzór deklaracji stanowi *Załącznik Nr 12* do LSR.

10. OKREŚLENIE BUDŻETU LSR

Budżet Lokalnej Strategii Rozwoju dla LGD „LIWOCZ” w podziale na lata realizacji oraz działania osi 4 PROW 2007-2013 przedstawia stronę finansową przyjętych celów ogólnych, celów szczegółowych oraz planowanych do realizacji przedsięwzięć, operacji i działań.

Budżet LGD opracowany został przy wykorzystaniu wyników badania potrzeb społeczności lokalnej gmin wchodzących w skład stowarzyszenia, przeprowadzonego na podstawie ankiet.

Zaplanowany budżet opiera się na racjonalnym harmonogramie dopasowanym do lokalnych potrzeb i organizacyjnych możliwości LGD (zapewnia systematyczną i ciągłą realizację LSR).

Przedłożony poniżej budżet zgodny jest z załącznikami do wniosku o wybór LGD do realizacji LSR zarówno w zakresie wielkości zaplanowanych kwot na poszczególne lata jak i w części dotyczącej zaplanowanych terminów konkursów na poszczególne operacje osi 4 Leadera.

Podstawą konstrukcji budżetu stały się także rozporządzenia związane z realizacją osi 4 PROW 2007-2013.

Określając budżet LSR przestrzegano następujących zasad:

- Wysokość środków przewidzianych na działanie 4.13 nie jest większa niż iloczyn liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, na obszarze objętym LSR, według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. i kwoty 116 zł;
- Na każdy z 4 rodzajów operacji („Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Odnowa i rozwój wsi” oraz „Małe projekty”) zaplanowane jest przynajmniej 10% środków przewidzianych przez LGD na działanie 4.13;
- Całkowity planowany koszt pojedynczej operacji w ramach „Małych projektów” wynosi co najmniej 4,5 tys. zł;
- Wysokość pomocy przyznanej na realizację pojedynczej operacji w ramach „Odnowy i rozwoju wsi” nie jest niższa niż 25 tys. zł;
- Wysokość środków przewidzianych na działanie 4.21 nie jest większa niż iloczyn liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, na obszarze objętym LSR, według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. i kwoty 3 zł;
- Wysokość środków przewidzianych na operacje przygotowania projektów współpracy w ramach działania 4.21 nie jest większa niż iloczyn liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, na obszarze objętym LSR, według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. i kwoty 1 zł;
- Wysokość środków przewidzianych na działanie 4.31 nie jest większa niż iloczyn liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, na obszarze objętym LSR, według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. i kwoty 29 zł;
- Na koszty bieżące (administracyjne) LGD przewidziane zostało nie więcej niż 15% sumy środków przewidzianych na działania 4.13, 4.21 i 4.31.

Prace nad budżetem podzielone zostały na 3 etapy:

1. Wyliczenie kwot możliwych do pozyskania na realizację działań osi 4 PROW 2007-2013, na podstawie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru Lokalnej Grupy Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 [Dz.U. nr 103, poz.659].
2. Ustalenie podziału środków na realizację działań zapisanych w LSR
3. Ustalenie podziału środków w ramach poszczególnych przedsięwzięć i operacji

Etap I

Lokalna Strategia Rozwoju LGD Liwocz, leżącej na terenie powiatu jasielskiego i dębickiego obejmuje swym zasięgiem obszar terytorialny zamieszkiwany przez 54 903 osoby zameldowane na pobyt stały, według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r.

Zgodnie z §2. pkt1 ust. 5 w/w rozporządzenia:

- a. maksymalna wysokość środków na realizację zadań zapisanych w LSR wynosi:
54 903 x 116 zł = 6 368 748,00 zł
- b. maksymalna wysokość środków na wdrażanie projektów współpracy wynosi:
54 903 x 3,00 zł = 164 709,0 zł, w tym przygotowanie **54 903 zł**.
- c. maksymalna wysokość środków na funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania wynosi:
54 903 x 29,00 zł = 1 592 187,00 zł, z tym, z maksymalna wysokość środków na koszty bieżące (administracyjne) LGD wynosi nie więcej niż **1 218 847,00 zł**.

Łącznie- maksymalna suma środków na realizację zadań wynikających z PROW 2007-2013, na obszarze LGD „LIWOCZ” wynosi **8 125 644,00 zł**.

Etap II

Czynnikiem decydującym o podziale środków pomiędzy realizację działań w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju był wynik badania potrzeb społeczności lokalnej przeprowadzonego na podstawie ankiet.

Jak ustalono w etapie I konstrukcji budżetu, łączna suma środków, jakie mogą zostać wydatkowane na działania w ramach LSR wynosi 6 368 748,00 zł.

Kwota ta wydatkowana zostanie z zachowaniem zasady alokacji minimum 10% wartości całej puli na każde z 4 działań:

- Odnowa i rozwój wsi
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Małe projekty

W poniższej tabeli zaprezentowano podział środków – w ujęciu kwotowym.

Tab. 17. Podział środków na LSR – ujęcie kwotowe.

Działanie	Kwota
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	347 350,50
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	805 937,00
Odnowa i rozwój wsi	3 549 552,00
Małe projekty	1 665 908,50
SUMA	6 368 748,00

Źródło: Opracowanie własne.

Etap III

Podobnie jak podział środków pomiędzy działania LSR, tak i podział środków pomiędzy przedsięwzięcia i operacje dokonany został w oparciu o ankiety.

Poniżej prezentujemy podział środków na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju – w układzie rocznym, dla całego okresu realizacji Strategii.

Tab. 18. Budżet Lokalnej Strategii Rozwoju, dla każdego roku jej realizacji :

Lata realizacji LSR	4.1/413 - Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju					4.21 Wdrażanie projektów współpracy	4.31 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, w tym:			Razem Oś 4
	Operacje spełniające warunki przyznania pomocy dla działań:				Razem 4.1/413		Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.31	
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro-przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2008-2009	0,00	0,00	413 420,00	142 261,35	555 681,35	0,00	55 121,62	12 346,59	67 468,21	623 149,56
2010	0,00	0,00	1 002 395,55	142 599,20	1 144 994,75	0,00	149 919,48	39 023,09	188 942,57	1 333 937,32
2011	177 950,50	56 500,00	773 645,00	181 515,75	1 189 611,25	0,00	149 586,99	69 904,52	219 491,51	1 409 102,76
2012	0,00	375 887,00	0,00	324 889,40	700 776,40	164 709,00	180 746,70	79 347,82	260 094,52	1 125 579,92
2013	169 400,00	173 550,00	1 281 551,00	190 008,86	1 814 509,86	0,00	196 997,90	90 768,80	287 766,70	2 102 276,56
2014	0,00	200 000,00	78 540,45	684 633,94	963 174,39	0,00	250 000,00	98 356,00	348 356,00	1 311 530,39
2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	136 473,31	83 594,18	220 067,49	220 067,49
2008-2015	347 350,50	805 937,00	3 549 552,00	1 665 908,50	6 368 748,00	164 709,00	1 118 846,00	473 341,00	1 592 187,00	8 125 644,00

Harmonogram realizacji przedsięwzięć został opracowany w sposób zapewniający możliwość osiągnięcia 100% wskaźnika realizacji zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju.

W dalszej części zaprezentowano, w układzie tabelarycznym, planowane terminy naboru projektów – w układzie półrocznym.

Tab. 19. Harmonogram naboru projektów w ramach LSR.

	Wyszczególnienie	2009				2010				2011		2012		2013		2014			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	I	II	I	II				
1	Operacje spełniające warunki przyznania pomocy dla działania:	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej							X			X		X	X	X	X		
2		Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw						X				X		X	X	X	X		X
3		Odnowa i rozwój wsi				X		X				X		X	X	X	X		X
4		Małe projekty				X				X		X		X		X	X	X	

Źródło: Opracowanie własne

11. OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA I KONSULTOWANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru objętego działaniami Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” jako dokument została wypracowana w oparciu o szerokie partnerstwo lokalne. Całkowitą pracę nad przygotowaniem LSR wykonali Członkowie Zarządu LGD „LIWOCZ”. W pracę zaangażowani zostali ponadto Członkowie Stowarzyszenia. Rolą Zarządu na etapie tworzenia LSR było zebranie danych, dokonanie charakterystyki obszaru, prowadzenie procesu budowy strategii - proponowanie narzędzi i podawanie przykładów sprawdzonych działań, jak również poszukiwanie rozwiązań nowych, innowacyjnych a zarazem stosownych do sytuacji na tym terenie. Procedura taka pozwoliła skonfrontować różne spojrzenia i poglądy na temat sytuacji i pożądanych kierunków rozwoju obszaru na którym zawiązało się Stowarzyszenie.

Uzgodnienie priorytetów, celów i zadań strategicznych zintegrowanego rozwoju obszaru, osiągnięte było na zasadzie konsensusu. Rezultatem aktywności reprezentantów trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego podczas pracy nad strategią było grupowe autorstwo wypracowanych rozwiązań, co zobowiązuje również do współodpowiedzialności za proponowane rozwiązania na etapie wdrażania.

Lokalna Strategia Rozwoju powstała przy wykorzystaniu metod umożliwiających liczny udział, w procesie tworzenia strategii, mieszkańców obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”. Aktywne włączenie się mieszkańców stało się niezbędne w zakresie podejmowanych działań określających wspólne wartości, problemy, potrzeby i aspiracje mieszkańców.

W procesie tworzenia Strategii wykorzystano następujące metody konsultacji społecznych:

- sondaże społeczne
- grupa robocza ds. Lokalnej Strategii Rozwoju
- punkt informacyjno- konsultacyjny
- konsultacje na konwencie wójtów

Sondaże społeczne

Sondaż społeczny przeprowadzono siedmiokrotnie, wykorzystując za każdym razem tą samą ankietę. Pierwszy sondaż społeczny przeprowadzono w Gminie Brzostek następnie w Gminie Pilzno, Skołyszyn, Brzyska i Jodłowa. Spotkania z mieszkańcami danej gminy miały na celu zaprezentowanie przez członków Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” na czym polega fenomen LEADER, jak będzie funkcjonowało Stowarzyszenie i z jakiej pomocy będą mogli skorzystać mieszkańcy a przyszli beneficjenci LEADERA. Organizowane spotkania pozwoliły zebrać przedstawiane opinie mieszkańców na temat regionu, warunków życia, problemów społecznych, proponowanych kierunków zmian. Łącznie w sondażach udział wzięło 138 osoby zamieszkujące obszary wiejskie powiatu jasielskiego i dębickiego. Wyniki ankiet przedstawiono w jednolitym dokumencie. Dokument ten wykorzystany został w opracowaniu analizy SWOT obszaru działania Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ.”

Tab. 20. Terminy konsultacji społecznych.

Lp.	Gmina	Data (godz.) miejsce	Liczba uczestników
1.	Brzostek	16-09-2008 r. (11:30) Centrum Kultury i Czytelnictwa	50
2.	Pilzno (Łęki Górne)	25-09-2008 r. (18:00) Szkoła Podstawowa	25
3.	Skołyszyn	30-09-2008 r. (14:00) Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa	26
4.	Brzyska	01-10-2008 r. (14:00) Sala w budynku GOPS-u	23
5.	Pilzno (Dobrków)	01-10-2008 r. (14:00) Szkoła Podstawowa (14:00)	15
6.	Pilzno	07-10-2008 r.(18:00) Dom Kultury	11
7.	Jodłowa	08-10-2008 r. (08:00) Gminny Dom Kultury	19

Źródło: Opracowanie własne.

Grupa robocza ds. Lokalnej Strategii Rozwoju

Spotkania grupy roboczej miały na celu zebranie informacji od społeczeństwa, danych o regionie a w rezultacie opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju dla Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”

Proces przygotowania LSR – posiedzenia grupy roboczej Stowarzyszenia

Tab. 21 Terminy spotkań grupy roboczej

Lp.	Termin Spotkania	Uczestnicy spotkania	Tematyka spotkania
1.	14.07.2008	Członkowie Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”	<ol style="list-style-type: none"> Podczas spotkania dokonano identyfikacji i analizy lokalnych zasobów, sporządzono analizę SWOT regionu, wstępnie zdefiniowano cele LSR. Ustalono plan działania, wytyczono wspólne zadania jakimi ma się kierować grupa przy opracowaniu LSR. Przygotowanie dokumentów do rejestracji Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”
2.	29.08.2008	Członkowie Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”	<ol style="list-style-type: none"> Rozplanowanie terminarza sondaży społecznych, przygotowanie niezbędnych materiałów i ankiety.
3.	16.09.2008 do 08.10.2008	Członkowie Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” oraz mieszkańcy.	<p>Spotkania z mieszkańcami poszczególnych gmin: Tematyka spotkań:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zaprezentowanie mieszkańcom na czym polega działanie Lidera 2007-2013. Omówienie spraw organizacyjnych funkcjonowania stowarzyszenia. Wypełnienie przez respondentów ankiet.
4.	22.10.2008	Członkowie Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”	<ol style="list-style-type: none"> Analiza zebranych ankiet, określenie celów i głównych kierunków budowy LST.
5.	07.11.2008 do 19.12.2008	Członkowie Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”	<ol style="list-style-type: none"> Praca nad pisaniem LSR.
7.	21.12.2008	Zarząd Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”	<ol style="list-style-type: none"> Zwołanie Walnego Zebrania
8.	05.01.2009	Zarząd Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” i Członkowie stowarzyszenia	<ol style="list-style-type: none"> Walne zebranie Członków Przyjęcie nowych członków Zatwierdzenie LSR Zatwierdzenie regulaminów i procedur.

Źródło: Opracowanie własne.

Punkt informacyjno konsultacyjny

Na czas opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju w każdej z gmin należącej do LGD został uruchomiony punkt informacyjny dla społeczeństwa. Mieszkańcy mogli tu zaczerpnąć informacji na temat Stowarzyszenia, dowiedzieć się jakim etapie jest opracowana strategia, zgłaszać własne wnioski, uwagi i spostrzeżenia. Informacji udzielali członkowie zarządu stowarzyszenia (osoby bezpośrednio związane z pisaniem Lokalnej Strategii Rozwoju).

Ponadto na stronach BIP każdego z urzędów gmin można było pobrać niezbędne materiały (deklaracje członkowskie, ankiety, dokumenty potwierdzające rejestrację Stowarzyszenia w KRS. Na stronach była również zamieszczona informacja o terminach prowadzonych konsultacji społecznych w poszczególnych gminach jak również informacja o punktach informacyjnych.

Konwent Wójtów

Korzystając z okazji zjazdu władz gmin na Konwencie Wójtów, Zarząd Stowarzyszenia zaproponował następujące tematy do wspólnego ustalenia. Rozmowy te były konieczne do sprecyzowania ostatecznych działań LGD na terenie pięciu gmin.

Tab. 22. Terminy spotkań - Konwenty Wójtów

Lp.	Termin spotkania	Uczestnicy spotkania	Tematyka spotkania
1.	10-11-2008r.	Zarząd Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”, burmistrz oraz wójtowie, gmin objętych działaniem LGD.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie, podsumowanie wyników sondaży społecznych przeprowadzanych na terenie LGD. 2. Ustalenie harmonogramu prac związanych z opracowywaniem LSR
2.	02-12-2008r.	Zarząd Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”, burmistrz oraz wójtowie, gmin objętych działaniem LGD.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie postępu prac związanych z przygotowaniem LSR. 2. Przedstawienie głównych priorytetów jakimi ma się kierować LGD „LIWOCZ” 3. Zaplanowanie składek członkowskich gmin dla LGD „LIWOCZ”. 4. Omówienie spraw organizacyjnych związanych z powstaniem biura stowarzyszenia.

Źródło: Opracowanie własne

12. OPIS PROCESU WDRAŻANIA

Proces wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju operaty będzie na realizacji, poprzez społeczność lokalną - beneficjentów Osi 3 i Osi 4 PROW projektów w ramach działań:

- „Odnowa i rozwój wsi”
- „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”
- „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”
- „Małe projekty”

Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju odbywać będzie się z jak najszerszym udziałem członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” i wszystkich mieszkańców obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” będzie zarządzało procesem realizacji Strategii, a wszystkie podejmowane przez nie działania będą miały charakter jawny.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania prowadziło będzie intensywne działania informacyjno-promocyjne, zapewniające szerokie upowszechnianie informacji na temat samej LGD jak i obszaru jej działania.

Działania promocyjno - informacyjne prowadzone będą przy wykorzystaniu:

- tablic informacyjnych w siedzibach jednostek samorządu terytorialnego
- tablic informacyjnych przy parafiach
- lokalnej prasy
- stron internetowych gmin członkowskich Stowarzyszenia
- strony internetowej Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”
- tablicy informacyjnej w biurze Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania

Informacja o naborach prowadzonych przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” zamieszczana będzie każdorazowo, w lokalnej prasie, na stronie internetowej Stowarzyszenia oraz tablicy informacyjnej w biurze Stowarzyszenia.

Działania promocyjno- informacyjne realizowane przez Lokalną Grupę Działania „LIWOCZ” spełniały będą funkcję aktywizacyjną i motywacyjną mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju, do udziału w procesie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.

W okresie naborów projektów w Biurze Stowarzyszenia udzielane będzie wsparcie w zakresie przygotowywania wniosków o przyznanie pomocy ze środków Lokalnej Strategii Rozwoju.

W każdej gminie objętej działaniem LGD organizowane będą spotkania informacyjno-szkoleniowe, podczas których przekazywana będzie informacja na temat możliwości otrzymania wsparcia oraz zasad przygotowywania projektów.

Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju realizowane będzie na przestrzeni kilku lat. W okresie tym prowadzony będzie stały proces monitoringu i oceny prowadzonych działań.

Monitoring obejmował będzie rejestrowanie postępów z prowadzonych działań oraz tempa i kierunku w którym zmierza wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju.

Monitoring prowadzonych działań będzie miał charakter ciągły i obejmował będzie 2 poziomy wdrażania LSR:

- poziom finansowy
- poziom merytoryczny

Poziom finansowy monitorowany będzie na podstawie rocznych sprawozdań przygotowywanych przez Kierownika biura LGD oraz sprawozdań pracownika biura, który to zobowiązany będzie do bieżącego monitorowania prawidłowości realizacji operacji przez Beneficjentów.

Poziom merytoryczny weryfikowany będzie na podstawie rocznych sprawozdań z naborów wniosków oraz sprawozdań pracowników biura.

Wnioski ze sprawozdań, w formie jednolitego dokumentu publikowane będą na stronie internetowej Stowarzyszenia.

Aktualizacja LSR

W trzecim roku wdrażania LSR mieszkańcy obszaru objętego działaniem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” poproszeni zostaną o wypełnienie Kart projektu. Karty te posłużą zweryfikowaniu aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców, co do dalszych kierunków rozwoju obszarów wiejskich.

Analizy Kart dokonają pracownicy Biura Stowarzyszenia a wyniki tej analizy przedstawione zostaną do publicznej wiadomości na stronie internetowej Stowarzyszenia. W sytuacji stwierdzenia znacznych różnic w oczekiwaniach mieszkańców LSR w stosunku do zapisów strategii podjęte zostaną działania zmierzające do aktualizacji zapisów strategii.

Aktualizacja zapisów strategii dotyczyła będzie operacji, przedsięwzięć i celów szczegółowych. Aktualizacja nie będzie obejmowała zmian w zapisach celów ogólnych strategii. Propozycje zapisów aktualizacyjnych przygotowane zostaną przez Zarząd LGD, przy współpracy z pracownikami Biura Stowarzyszenia oraz zespołem powołanym w celu prowadzenia ewaluacji własnej, i umieszczone na stronie internetowej Stowarzyszenia. W okresie 21 dni od daty publikacji propozycji zapisów aktualizacyjnych, pracownicy Biura przyjmowali będą pisemne uwagi mieszkańców, co do ostatecznego kształtu aktualizacji Strategii.

Zatwierdzenia propozycji zmian wynikających z procesu aktualizacji dokona Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.

Konieczność wprowadzenia zmian do LSR może wynikać w szczególności z następujących przyczyn: zmiany obowiązujących przepisów regulujących zagadnienia objęte LSR; zmiany dokumentów programowych lub rozporządzeń dotyczących zagadnień objętych LSR; uwag zgłoszonych przez Instytucję Wdrażającą; uwag zgłoszonych przez kontrolę; wniosków wynikających z praktycznego stosowania LSR i przeprowadzonej ewaluacji LSR.

Za propozycje zmian w LSR odpowiada Biuro LGD. Kierownik Biura przekazuje propozycję zmian do Zarządu Stowarzyszenia LGD. Na wniosek Prezesa lub Wiceprezesa Zarząd LGD podejmuje uchwałę o przystąpieniu do aktualizacji LSR.

LGD organizuje spotkanie z mieszkańcami celem omówienia zgłoszonych uwag i ustalenia ostatecznego zakresu zmian w strategii.

Za prawidłowy przebieg procedury przygotowania i wprowadzania zmian, z udziałem społeczeństwa odpowiedzialny jest Kierownik Biura LGD. Za podejmowanie uchwał w sprawie zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju odpowiedzialny jest Zarząd Stowarzyszenia.

Wprowadzenie zmian LSR wymaga każdorazowo zatwierdzenia przez samorząd województwa.

13. ZASADY I SPOSÓB DOKONYWANIA OCENY (EWALUACJI) WŁASNEJ

Ocena służy poprawie jakości, efektywności i spójności pomocy udzielanej w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Za prowadzenie oceny wdrażania LSR i funkcjonowania LGD odpowiada Zarząd Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”, a w jej ramach Komisja Rewizyjna.

Zadania Komisji Rewizyjnej w zakresie ewaluacji obejmują głównie:

- pozyskiwanie i gromadzenie danych z systemu monitoringu,
- opracowanie planu oceny obejmującego różne fazy wdrażania LSR,
- zapewnienie przeprowadzenia ewaluacji ex-ante – przed rozpoczęciem realizacji LSR,
- zapewnienie przeprowadzenia ewaluacji związanych z monitorowaniem wdrażania LSR w szczególności w przypadku, gdy monitorowanie wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w LSR,
- przekazanie wyników ewaluacji związanych z monitorowaniem wdrażania LSR Zarządowi LGD,
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ewaluacji,
- zapewnienie przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2013 roku ewaluacji stopnia realizacji LSR w odniesieniu do celów ogólnych, której wyniki posłużą przygotowania planu działań na następny okres programowania,

- 1) Wsparcie systemu oceny stanowić będzie system monitoringu. Jego zasadniczym elementem są wskaźniki produktu i rezultatu określone w LSR.
- 2) Ewaluacje operacyjne będą przeprowadzane zwłaszcza w przypadku, gdy monitorowanie ujawniło znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów oraz gdy zgłaszane są wnioski o dokonanie znaczących zmian Lokalnej Strategii. Badaniom zostanie również poddany system wyboru projektów oraz system zarządzania i kontroli.
- 3) Raport z przeprowadzonej oceny zawierać będzie następujące elementy:
- 4) Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym, z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich.
  - 1) Opis bezpośrednich efektów przedsięwzięć i porównanie ich z efektami, które były zakładane w fazie planowania.
  - 2) Analizę dotyczącą wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie celów określonych w LSR.
  - 3) Wnioski w formie uwag i rekomendacji zmian sposobie funkcjonowania LGD, które zapewnią wyższą efektywność działania LGD i lepsze osiągnięcie celów zakładanych.
  - 4) Komisja Rewizyjna przygotowuje, w terminie nie dłuższym niż 1 miesiąc od zatwierdzenia LSR przez samorząd województwa planu oceny wdrażania LSR i funkcjonowania LGD na okres 2007-2013

14. OKREŚLENI POWIĄZAN LSR Z INNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI ZWIĄZANYMI Z OBSZAREM OBJEKTYM LSR

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

Przemiany społeczno-ekonomiczne, które miały miejsce w naszym kraju w ostatnich latach pogłębiły różnice występujące między miastem a wsią. Procesy decydujące o rozwoju społeczno-gospodarczym mają tendencję do koncentrowania się w ośrodkach silniej zurbanizowanych, gdzie nie występują bariery dostępu do infrastruktury i gdzie wysoko wykwalifikowani pracownicy mają do niej powszechny dostęp i mogą z niej efektywnie korzystać. W dużych miastach nie występują bariery dostępu do infrastruktury oświatowej, kulturalnej, społecznej i teleinformatycznej. Ludzie mogą efektywnie korzystać z bogatych zasobów naukowych, kulturalnych oraz obiektów sportowych. Natomiast na obszarach wiejskich kumuluje się szereg zjawisk ograniczających rozwój jej mieszkańców, w tym ciągle jeszcze niedostateczny poziom wykształcenia, niedostosowanie posiadanego przygotowania zawodowego do potrzeb występujących w danym regionie, niższe aspiracje życiowe, trudniejszy dostęp do rynku pracy, a w niektórych rejonach kraju także niższy standard życia mieszkańców wsi.

Wszystko to powoduje, że obszary wiejskie mają gorsze perspektywy rozwojowe niż obszary miejskie. Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „LIWOCZ” jest zgodna ze Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, która jest wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno-gospodarczego i stanowi odniesienie dla innych strategii i programów rządowych oraz innych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym i lokalnym. Realizacja zapisów LSR „Liwocz” wpłynie na realizację wizji Strategii Rozwoju Kraju, która zakłada, że „Polska w roku 2015 będzie krajem o wysokim poziomie i jakości życia mieszkańców oraz silnej i konkurencyjnej gospodarce, zdolnej do tworzenia nowych miejsc pracy”.

Osiągnięciu tej wizji posłuży realizacja 6 priorytetów w oparciu o działania. LSR wpisuje się w szczególności w Priorytet 5. Rozwój obszarów wiejskich oraz Priorytet 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Realizacja celów LSR „Liwocz” przyczyni się do zrealizowania następujących działań:

- rozwój przedsiębiorczości i aktywności pozarolniczej (priorytet 5)
- wzrost jakości kapitału ludzkiego oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców wsi (Priorytet 5)
- podniesienie konkurencyjności polskich regionów (priorytet 6)
- wyrównywanie szans rozwojowych obszarów problemowych (priorytet 6)

LSR „Liwocz” wpisuje się również w zapisy Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) 2007-2013, dokument służący realizacji polityki spójności w Polsce poprzez wsparcie finansowe działań zmierzających do wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia. Cele LSR są spójne z głównym celem strategicznym NSRO, tj. tworzeniem warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej, jak i jednym z

6 głównych celów horyzontalnych, tj: wyrównywaniem szans rozwojowych i wspomaganiem zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Realizacja LSR wpłynie również na realizację zapisów celu 1 NSRO „Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa oraz celem 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej”.

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru Liwocza jest zgodna z podstawowym dokumentem o charakterze krajowym dla obszarów wiejskich tj. Krajowym Planem Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (KPSROW).

Na podstawie KPSROW został przygotowany główny instrument wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej w Polsce, w części dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich, tj. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Zapisane w dokumencie priorytety uwzględniają zarówno regulacje wspólnotowe (Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla Rozwoju Obszarów Wiejskich), jak i spójność z dokumentami krajowymi (KPS, NSRO oraz Krajowy Program Reform).

LSR wniesie również wkład w realizację Strategii Rozwoju Edukacji na Obszarach Wiejskich na lata 2007-2013, której celem jest eliminowanie barier w dostępie ludności wiejskiej do pełnej oferty edukacyjnej, kulturalnej, informacyjnej i sportowej, co w przyszłości powinno zmniejszyć różnice między miastem a wsią, oraz ukształtowanie społeczeństwa otwartego na nieustanny rozwój i podnoszenie kwalifikacji.

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym:

„Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020”, obowiązująca od chwili przyjęcia jej treści przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą z dnia 20 października 2006 r., to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowanych przez samorząd województwa.

Określa ona priorytety oraz sformułowania celów rozwoju całego regionu.

Celem strategicznym jest „podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zwiększenia zatrudnienia oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności”.

Ramy Strategii wyznacza 8 głównych obszarów strategicznych, tj.:

- Gospodarka regionu
- Infrastruktura techniczna
- Obszary wiejskie i rolnictwo
- Ochrona środowiska
- Kapitał społeczny
- Współpraca międzynarodowa
- Ochrona zdrowia
- Zabezpieczenie społeczne.

Lokalna Strategia Rozwoju wpisuje się pośrednio we wszystkie ww. priorytety, gdyż jej realizacja poprzez ochronę środowiska, rozwój infrastruktury, turystyki i tworzenia miejsc pracy wpływa na rozwój obszarów wiejskich województwa podkarpackiego.

Dokumenty strategiczne na poziomie lokalnym:

Przy opracowywaniu LSR wzięto pod uwagę dokumenty o charakterze strategicznym ze wszystkich pięciu gmin oraz powiatu jasielskiego i dębickiego.

Wykaz dokumentów planistycznych, strategicznych, programowych związanych z obszarem LGD:

- Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007 – 2015;
- Strategia Rozwoju Powiatu Dębickiego na lata 2000 – 2006;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Dębickiego
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jasielskim na lata 2008-2015;
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Pilzno na lata 2001-2015;
- Strategia Rozwoju Gminy Skołyszyn na lata 2007 - 2015;
- Strategia Rozwoju Gminy Jodłowa do 2013r;
- Strategia Rozwoju Gminy Brzostek na lata 2000 – 2010;
- Strategia Rozwoju Gminy Brzyska z 1999r;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brzyska w latach 2008-2013;
- Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2005 - 2013 Gminy Brzyska;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skołyszyn 2007;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzostek, 2000;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jodłowa;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Pilzno 2003;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzyska 2002;
- Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Jodłowa;
- Plany Odnowy Miejscowości Pilzna;
- Plan Odnowy Miejscowości Skołyszyn i Święcany w Gminie Skołyszyn;
- Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Brzostek;

15. WSKAZANIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, PRZEDSIĘWZIĘĆ LUB OPERACJI REALIZOWANYCH PRZEZ LGD W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW WDRAŻANYCH NA OBSZARZE OBJĘTYM LSR

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” planuje poszerzenie swojej działalności poprzez pozyskanie w ramach swoich zadań statutowych dodatkowych źródeł finansowych, innych niż Leader PROW 2007 - 2013. Planujemy realizację projektów w ramach ogłaszanych konkursów przez różne fundacje i instytucje skierowane dla mieszkańców obszarów wiejskich oraz realizację tzw. projektów miękkich. Programy te będą dotyczyły głównie:

I. Organizacji szkoleń dla rolników w ramach różnych działań PROW 2007-2013

- Ułatwianie startu młodym rolnikom
- Inwestycje w gospodarstwach rolnych
- Renty strukturalne
- Programy rolnośrodowiskowe i poprawa dobrostanu zwierząt
- Spełnienie minimalnych wymogów w zakresie cross - compliance
- Wsparcie gospodarstw niskotowarowych

II. Szkolenia w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

- szkolenia i kursy dla gospodarstw agroturystycznych
- szkolenia dla przedsiębiorców w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- kursy kulinarne, rękodzieła, dziewiarstwa dla kobiet
- wsparcie dla rzemieślników wykonujących „ginące zawody„

III. Współpracy z organizacjami pozarządowymi z terenu działania LGD w zakresie realizacji projektów partnerskich głównie w zakresie dziedzictwa kulinarnego, organizacji wyjazdów studyjnych programów edukacyjnych oraz działalności wydawniczej

IV. Realizacji projektów wspólnie z Powiatowymi Urzędami Pracy w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.

Dywersyfikacja źródeł finansowania zadań umożliwi pełniejszą realizację potrzeb wynikających z diagnozy obszaru i społeczności lokalnej. Dzięki temu główne działania LGD zostaną wzmocnione i uzupełnione.

16. PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI LSR NA ROZWÓJ REGIONU I OBSZARÓW WIEJSKICH

Lokalna Strategia Rozwoju obejmuje swym zasięgiem obszary wiejskie powiatu dębickiego i jasielskiego. Wdrażanie Strategii będzie więc miało przede wszystkim wpływ na rozwój tychże obszarów ale pośrednio także na rozwój całego regionu a w konsekwencji całego województwa podkarpackiego. Wpływ ten jest naturalnym następstwem powiązań kierunków rozwoju, celów i zadań jakie zapisane zostały w dokumentach planistycznych województwa podkarpackiego, powiatów, gmin wiejskich i wiejsko-miejskich obszaru LGD.

Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju przyczyniać się będzie do rozwoju społeczno – gospodarczego, poprawy atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej terenu LGD, sprzyjać będzie również lepszemu zaspakajaniu potrzeb i oczekiwań mieszkańców ,oraz przyszłych turystów i inwestorów

W poniższej tabeli przedstawiono niektóre policzalne efekty, przyczyniania się Lokalnej Strategii Rozwoju do rozwoju obszarów wiejskich objętych strategią.

Tab. 23. Lokalna Strategia Rozwoju a rozwój regionu LGD – efekty

Efekty wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju	Wartość liczbowa efektu
Ilość powstałych, wyremontowanych, zaadaptowanych lub zmodernizowanych obiektów pełniących funkcje turystyczne, rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne	5
Ilość odnowionych lub odrestaurowanych zabytkowych budynków o znaczeniu historycznym, sakralnym lub zagospodarowanych parków	2
Ilość wybudowanych, odbudowanych i wyremontowanych obiektów małej infrastruktury turystycznej	5
Ilość działań promocyjnych i informacyjnych na temat obszaru LGD	3
Ilość zespołów, organizacji pozarządowych, instytucji kultury, zespołów i innych związków i grup nieformalnych wyposażonych w nowy sprzęt i stroje	5
Ilość zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych	5
Ilość przeprowadzonych szkoleń, warsztatów dla mieszkańców terenu LGD	15
Ilość zadań inwestycyjnych zrealizowanych przez nowopowstałe lub istniejące przedsiębiorstwa	6
Ilość zadań zrealizowanych w zakresie agroturystyki oraz w sferze produkcyjno - usługowej	8

Źródło: Opracowanie własne

Najbardziej wymiernym czynnikiem rozwoju regionu LSR będzie aktywizacja mieszkańców oraz rozwój społeczno - gospodarczy obszaru LGD. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2020 oraz Strategią Rozwoju Turystyki województwa podkarpackiego na lata 2007 - 2013 realizacja wyznaczonych celów przyczyni się do podniesienia konkurencyjności regionu oraz przełamania istniejących barier i problemów społeczno - gospodarczych województwa i obszaru LGD Liwocz.

Działaność Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania skierowana: na poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój turystyki, wspieranie przedsiębiorczości, informację i wsparcie szkoleniowo-doradcze oraz promocję, skutkowałą będzie realizacją nowych inwestycji, postępującym rozwojem gospodarczym, zwiększeniem atrakcyjności obszaru. Wpłynie to na wzrost miejsc pracy w regionie, wykorzystanie lokalnych zasobów do rozwoju, wzrost świadomości mieszkańców oraz poprawę dochowości mieszkańców obszarów wiejskich.

Komplementarność LSR w stosunku do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przyczyni się do osiągnięcia spotęgowanego efektu wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, tworzonych przy udziale środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

17. ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1. – Treść Statut Stowarzyszenia przyjętego uchwałą Nr 2 z dnia 01.07.2008 r., zmienionego uchwałą Nr 17 z dnia 27.07.2009 r.; Uchwałą nr 6 z dnia 27.04.2010 r. oraz Uchwałą nr 6 z dnia 21.01.2011 r.

STATUT

LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA

„LIWOCZ”

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”, zwana dalej LGD jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego.

LGD działa jako Stowarzyszenie i jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i osób prawnych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, mającym na celu działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

§ 2

1. LGD działa na podstawie przepisów:
  - 1) ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz z Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.);
  - 2) ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.);
  - 3) rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz

- Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L277 z 21.10.2005 r. str.1), oraz niniejszego Statutu.
2. Obszarem działania LGD jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności LGD koncentruje swoją działalność na obszarze gmin: Pilzno, Jodłowa, Brzostek, Brzyska, Skołyszyn. Realizując swe cele stowarzyszenie może prowadzić działalność poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
  3. Siedzibą LGD są Brzyska.
  4. LGD współdziała z organizacjami, instytucjami i innymi podmiotami w kraju i zagranicą. Może być także członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji społecznych o podobnych celach działania.
  5. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą polegającą na:
    - 1) wydawanie książek 58.11.Z PKD;
    - 2) wydawanie gazet 58.13.Z PKD;
    - 3) wydawanie czasopism i pozostałych periodyków 58.14.Z PKD;
    - 4) pozostała działalność wydawnicza 58.19.Z PKD;
    - 5) działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych 59.11.Z PKD;
    - 6) działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów 82.30.Z PKD;
    - 7) pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej nie sklasyfikowana 82.99.Z PKD;
    - 8) pozostała działalność związana ze sportem 93.19.Z PKD;
    - 9) pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna 93.29. Z PKD;
    - 10) działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej nie sklasyfikowana 94.99.Z PKD;
    - 11) działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej 96.04.Z PKD;
    - 12) pozostała działalność usługowa, gdzie indziej nie sklasyfikowana 96.09.Z PKD;
    - 13) działalność organizatorów turystyki 79.12.Z PKD;
    - 14) działalność w zakresie informacji turystycznej 79.90.B PKD;
    - 15) pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej nie sklasyfikowana 85.59.B PKD;
    - 16) Reklama badanie rynku i opinii publicznej 73 PKD.
  6. Czas trwania Stowarzyszenia jest nieograniczony.

§ 3

Do prowadzenia swych spraw LGD może zatrudniać pracowników.

Rozdział 2

Cele i środki działania

§ 4

Celem LGD jest działalność na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, w tym przede wszystkim:

- 1) opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w rozumieniu ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz przepisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007- 2013;
- 2) podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu poprawę jakości życia na obszarach wiejskich, zaspokajanie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz promowanie obszarów wiejskich, a także pobudzenie aktywności społeczności lokalnych poprzez ich czynny udział w opracowaniu i realizacji LSR;
- 3) upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich położonych w obszarze działania LGD;
- 4) propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania LGD, pozyskiwanie partnerów i źródeł finansowania LSR, w tym programów pomocowych;
- 5) promocja obszarów wiejskich położonych w obszarze działania LGD;
- 6) udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskiwania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych;
- 7) świadczenie pomocy w organizowaniu i rozwoju lokalnych inicjatyw;
- 8) ochrona środowiska;
- 9) zwalczanie bezrobocia;
- 10) podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców objętych LSR;
- 11) edukacja, informacja, promocja;
- 12) działania na rzecz MMS przedsiębiorstw;
- 13) działalność szkoleniowa.

§ 5

LGD realizuje swoje cele poprzez:

- 1) prowadzenie działalności edukacyjno - szkoleniowej i doradczej;

- 2) prowadzenie działalności wydawniczej i informacyjno – promocyjnej;
- 3) prowadzenie działalności naukowej i badawczej;
- 4) przeprowadzanie niezależnych opracowań, studiów, analiz, ekspertyz, ocen, raportów i opinii wraz ze składaniem wniosków i postulatów w sprawach zakresu działalności statutowej;
- 5) wypowiedanie się w sprawach publicznych, związanych z celami LGD;
- 6) promowanie, upowszechnianie i udostępnianie nowoczesnych mediów i technologii;
- 7) upowszechnianie dobrych i sprawdzonych wzorców, w tym poprzez międzynarodową współpracę i wymianę doświadczeń;
- 8) współpracę z partnerami społeczno - gospodarczymi oraz publicznymi oraz wspieranie partnerstwa publiczno – prywatnego;
- 9) organizowanie konferencji, sympozjów, wystaw, przeglądów, debat, festynów, zlotów, rajdów, imprez sportowych oraz wizyt i wyjazdów studyjnych;
- 10) organizowanie szkoleń.

Rozdział 3

Członkowie LGD

§ 6

1. Członkiem zwyczajnym LGD może być:
  - 1) osoba fizyczna która:
    - a) działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich lub wyrazi na piśmie deklarację takiego działania,
    - b) uzyska i przedstawi pisemne rekomendacje szerszych grup społecznych, w tym niesformalizowanych,
    - c) złoży deklarację członkowską,
  - 2) osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, która przedstawi uchwałę organu stanowiącego, zawierającą:
    - a) deklarację przystąpienia do LGD,
    - b) deklarację działania na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR,
    - c) wskazanie osoby reprezentującej osobę prawną w LGD,
  - 3) przedsiębiorcy którzy:
    - a) działają na rzecz rozwoju obszarów wiejskich lub wyrażą na piśmie deklarację takiego działania,
    - b) złożą deklarację członkowską.

2. Członkostwo w LGD przyznaje Zarząd na podstawie pisemnej deklaracji. Uchwała w sprawie przyjęcia nowego członka zostaje podjęta większością 2/3 głosów.
3. O uchwale o przyjęciu w poczet członków oraz o uchwale odmawiającej przyjęcia, zainteresowany powinien być powiadomiony w przeciągu 14 dni od jej podjęcia.
4. Od uchwały Zarządu odmawiającej przyjęcia członka LGD przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania Członków w terminie 21 dni od dnia doręczenia uchwały Zarządu. Uchwała Walnego Zebrania jest ostateczna i jest podejmowana na najbliższym Walnym Zebraniu.

§ 7

Członkowie zwyczajni LGD mają prawo:

- 1) wybierać i być wybieranym do władz LGD;
- 2) uczestniczyć w zebraniach LGD z głosem decydującym;
- 3) korzystać z pierwszeństwa w uczestniczeniu we wszystkich przedsięwzięciach LGD oraz pomocy w samokształceniu;
- 4) proponować i inicjować nowe treści i formy działalności merytorycznej, organizacyjnej LGD zgodnie z jego celami i odpowiednio do potrzeb społecznych i własnych możliwości.

§ 8

Członkowie zwyczajni LGD mają obowiązek:

- 1) aktywnie uczestniczyć w podejmowaniu i realizacji wszystkich form działalności LGD;
- 2) dbać o dobre imię i autorytet LGD;
- 3) przestrzegać postanowień statutu i uchwał władz LGD;
- 4) regularnie opłacać składki;
- 5) brać udział w Walnym Zebraniu.

§ 9

1. Członkostwo w LGD ustaje na skutek:
  - 1) pisemnej rezygnacji członka;
  - 2) śmierci członka będącego osobą fizyczną;
  - 3) utraty przez osobę fizyczną pełnej zdolności do czynności prawnych;

- 4) utraty przez osobę fizyczną praw obywatelskich na mocy prawomocnego wyroku sądu;
  - 5) likwidacji członka LGD nie będącego osobą fizyczną;
  - 6) wykluczenia.
2. Wykluczenie członka Stowarzyszenia następuje w przypadku:
- 1) zalegania z zapłatą składek (przez okres co najmniej 3 miesięcy, po uprzednim upomnieniu przez Zarząd);
  - 2) działania na szkodę Stowarzyszenia

§ 10

1. Uchwałę o wykluczeniu członka podejmuje Zarząd większością 2/3 głosów. W uchwale opisuje się przyczynę jej podjęcia.
2. O uchwale o wykluczeniu, zainteresowany powinien być powiadomiony w przeciągu 14 dni od dnia jej podjęcia.
3. Od uchwały Zarządu w przedmiocie wykluczenia członka LGD przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania Członków w terminie 21 dni od dnia doręczenia uchwały Zarządu. Uchwała Walnego Zebrania jest ostateczna i jest podejmowana na najbliższym Walnym Zebraniu.
4. Ustanie członkostwa z przyczyn określonych w § 9 ust.1 pkt. 1 - 5 stwierdza Zarząd w formie uchwały.

Rozdział 4

Władze i organizacja LGD

§ 11

1. Władzami LGD są:
  - 1) Walne Zebranie Członków;
  - 2) Rada;
  - 3) Zarząd;
  - 4) Komisja Rewizyjna.
2. Kadencja Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej trwa cztery lata.
3. Rada, Zarząd i Komisja Rewizyjna wybierane są przez Walne Zebranie spośród zgłoszonych kandydatów.
4. Rada, Zarząd i Komisja Rewizyjna konstrytuują się na pierwszym posiedzeniu.

5. Mandat członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej wygasa z chwilą dokonania wyboru nowego składu organu przez Walne Zebranie Członków odbywające się w roku kalendarzowym w którym upływa okres kadencji.
6. Nie można łączyć funkcji w kilku organach jednocześnie.
7. Mandat członka Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej wygasa przed upływem kadencji z powodu:
  - 1) ustania członkostwa w Stowarzyszeniu;
  - 2) złożenia pisemnej rezygnacji z funkcji w organie;
  - 3) odwołania przez Walne Zebranie Członków.
8. Walne Zebranie Członków podejmuje uchwałę o odwołaniu członka Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej na wniosek co najmniej 10 % członków Stowarzyszenia, jeśli nie wykonuje on przyjętych obowiązków, działa niezgodnie ze statutem, bądź w inny sposób zawiódł zaufanie członków LGD - większością 2/3 głosów.
9. W razie zmniejszenia się liczby członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej przed upływem kadencji Zarząd zwołuje Walne Zebranie Członków w celu uzupełnienia ich składu.
10. W przypadku odwołania członka Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej wyboru uzupełniającego można dokonać się na tym samym posiedzeniu.
11. Do czasu uzupełnienia składu Organy Stowarzyszenia działają w niepełnym składzie, nie mniej niż 50% + jeden członek.
12. Kadencja członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej wybranych w wyborach uzupełniających upływa wraz z kadencją danego organu.
13. Uchwały władz LGD zapadają zwykłą większością głosów, w głosowaniach jawnych, z wyjątkami zastrzeżonymi niniejszym statutem.

Walne Zebranie Członków LGD

§ 12

Najwyższą władzą LGD jest Walne Zebranie Członków, które:

- 1) uchwała Lokalną Strategię Rozwoju (LSR);
- 2) ustala liczbę członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz dokonuje ich wyboru;
- 3) rozpatruje sprawozdania z działalności organów LGD;
- 4) udziela absolutorium Zarządowi LGD;
- 5) rozpatruje odwołania członków od uchwał organów LGD ich dotyczących;
- 6) uchwała zmiany statutu;
- 7) określa wysokość składki członkowskiej i wpisowe;
- 8) podejmuje uchwały stosownie do wniosków Rady, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i członków;

- 9) podejmuje uchwały o rozwiązaniu LGD i przeznaczeniu jego majątku;
- 10) uchwała i zmienia regulamin Walnego Zebrania Członków, Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 11) uchwała wysokość wynagrodzenia członków Rady i Zarządu;
- 12) uchwała wysokość diety dla członków Komisji Rewizyjnej i członków Walnego Zebrania;
- 13) uchwała wysokość limitu zaciąganych przez Stowarzyszenie kredytów i pożyczek;
- 14) przyznaje nagrody i wyróżnienia osobom zasłużonym dla Stowarzyszenia i realizacji obranych przez nie celów.

§ 13

1. Walne Zebranie Członków jest zwoływane jako sprawozdawcze raz do roku, a jako sprawozdawczo - wyborcze raz na cztery lata do 30 czerwca.
2. Walne Zebranie Członków zwoływane jest przez Zarząd, który zawiadamia wszystkich członków o terminie, miejscu i propozycjach porządku obrad listami poleconymi lub w inny skuteczny sposób potwierdzający otrzymanie informacji, co najmniej na 14 dni przed terminem zebrania.
3. Porządek zebrania, oraz projekty uchwał zamieszczane są na stronie internetowej stowarzyszenia, oraz udostępnione w biurze stowarzyszenia co najmniej na 7 dni przed terminem zebrania.
4. W Walnym Zebraniu Członków uczestniczą członkowie Stowarzyszenia oraz inne osoby zaproszone przez władze Stowarzyszenia.
5. Walne Zebranie Członków pracuje według uchwalonego porządku obrad. Proponowany porządek obrad może być zmieniony lub rozszerzony przez Walne Zebranie Członków. Porządek nie może być rozszerzony o punkty dotyczące zmiany Statutu, rozwiązania Stowarzyszenia lub przyznawania nagród a także przyjęcia absolutorium dla Zarządu.
6. Walne Zebranie Członków po otwarciu go przez Prezesa Zarządu lub innego członka Zarządu wybiera Przewodniczącego, a następnie na jego wniosek Wiceprzewodniczącego i Sekretarza, którzy dalej prowadzą obrady.
7. Do ważności obrad Walnego Zebrania Członków wymagana jest obecność co najmniej połowy liczby członków Stowarzyszenia (quorum).
8. W przypadku braku quorum w pierwszym terminie, po upływie 30 minut od pierwszego terminu może odbyć się Walne Zebranie Członków w drugim terminie. Walne Zebranie Członków w drugim terminie władne jest podejmować uchwały, przy obecności co najmniej 25% członków Stowarzyszenia.
9. Szczegółowy tryb zwoływania i odbywania posiedzeń określa regulamin Walnego Zebrania Członków.

§ 14

1. Zarząd może zwołać Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków:
  - 1) z własnej inicjatywy;
  - 2) na wniosek Komisji Rewizyjnej;
  - 3) na wniosek 1/3 ogółu członków.
2. Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków odbywa się nie później niż w ciągu miesiąca od złożenia wniosku lub podjęcia uchwały Zarządu.
3. Zapisy § 13 ust. 2 - 9 stosuje się odpowiednio do Nadzwyczajnego Zebrania Członków.

Rada

§15

Do wyłącznej kompetencji Rady należy:

- 1) wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L277 z 21.10.2005 r. str.1), które mają być realizowane w ramach opracowanej przez LGD LSR;
- 2) wybór operacji o których mowa w pkt. 1 dokonywany jest w formie uchwały Rady. Szczegółowy tryb wyboru operacji reguluje procedura stanowiąca załącznik do LSR.

§ 16

1. Rada liczy od 9 do 13 członków, w tym Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego, Sekretarz.
2. Co najmniej połowę członków Rady stanowią partnerzy gospodarczy i społeczni oraz inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu ochrony środowiska naturalnego, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie równości mężczyzn i kobiet.
3. Posiedzenia Rady zwołuje jej Przewodniczący lub upoważniona przez niego osoba w razie potrzeby lub na wniosek 1/3 ogólnego składu Rady, na 7 dni przed planowanym terminem, podając proponowany porządek.

4. Rada pracuje na podstawie regulaminu uchwalonego przez Walne Zebranie Członków.
5. Członek Rady, w okresie pełnienia swojej funkcji w Radzie nie może być zatrudniony w Biurze Stowarzyszenia.

Zarząd LGD

§ 17

Do kompetencji Zarządu należy:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawie przyjmowania nowych członków Stowarzyszenia, wykreślenia lub wykluczenia członków;
- 2) reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu;
- 3) kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia;
- 4) zwoływanie Walnego Zebrania Członków;
- 5) sprawowanie bieżącego zarządu majątkiem LGD;
- 6) występowanie z inicjatywą uchwałodawczą do Walnego Zebrania;
- 7) występowanie z wnioskiem o zmianę postanowień Statutu;
- 8) powoływanie i odwoływanie kierownika Biura LGD oraz zatrudnianie innych pracowników tego Biura;
- 9) ustalanie wielkości zatrudniania i zasad wynagradzania pracowników Biura LGD;
- 10) ustalanie regulaminu Biura LGD;
- 11) opracowywanie LSR, oraz innych wymaganych przepisami PROW dokumentów, celem przystąpienia do konkursu na realizację LSR;
- 12) przygotowanie wniosku o dofinansowanie realizacji LSR i przystąpienie do konkursu na jej dofinansowanie, zgodnie z przepisami PROW;
- 13) realizacja LSR zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów PROW, w tym ogłaszanie konkursów na projekty z zakresu działania 4.1 PROW, ich przyjmowanie i przedkładanie Radzie, celem dokonania wyboru projektów do realizacji w ramach strategii;
- 14) opracowywanie wniosków i innych dokumentów w celu pozyskiwania środków na realizację celów z innych programów pomocowych;
- 15) wykonywanie innych działań wymaganych przepisami, związanych z realizacją LSR w ramach osi LEADER PROW 2007-2013;
- 16) zaciąganie kredytów i pożyczek do sumy ustalonej przez Walne Zebranie Członków.
- 17) wprowadzanie zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju w zakresie określonym w Regulaminie Zarządu

§ 18

1. Zarząd liczy od 4 do 7 członków.
2. Zarząd składa się z Prezesa, dwóch Wiceprezesów, Sekretarza oraz innych członków.
3. Stowarzyszenie na zewnątrz reprezentuje Prezes Stowarzyszenia, a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny, jeden z Wiceprezesów Zarządu.
4. Zaciąganie zobowiązań majątkowych w imieniu Stowarzyszenia oraz czynności z zakresu prawa pracy dokonuje Prezes i jeden z członków Zarządu działający łącznie, a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny, jeden z Wiceprezesów Zarządu i jeden z członków Zarządu działający łącznie.
5. Zaciąganie zobowiązań majątkowych w imieniu Stowarzyszenia do kwoty 5 000 zł dokonuje Prezes a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny jeden z Wiceprezesów.
6. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes lub upoważniony przez niego członek Zarządu w razie potrzeby, nie rzadziej niż raz na pół roku.
7. Posiedzenie Zarządu zwoływane są na wniosek dwóch członków Zarządu w terminie 7 dni od daty wpłynięcia wniosku.
8. Zarząd pracuje na podstawie regulaminu uchwalonego przez Walne Zebranie Członków.

§ 19

1. Zarząd składa corocznie Walnemu Zebraniu Członków LGD roczne sprawozdanie z wykonania programu LSR oraz z zarządu majątkiem należącym do LGD w terminie do 30 czerwca następnego roku po roku kalendarzowym objętym sprawozdaniem.
2. Na podstawie powyższego sprawozdania Walne Zebranie Członków podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia bądź nie udzielenia Zarządowi absolutorium. Uchwała ta podejmowana jest bezwzględną większością głosów.
3. W przypadku nie udzielenia Zarządowi absolutorium przez Walne Zebranie Członków Zarząd ten sprawuje swoje funkcje, aż do momentu wyboru nowego składu Zarządu przez Walne Zebranie Członków LGD.

Komisja Rewizyjna

§ 20

Do czynności komisji rewizyjnej należy:

- 1) przeprowadzanie okresowych kontroli działalności statutowej i finansowej LGD;
- 2) wydanie zaleceń pokontrolnych w przypadku stwierdzenia uchybień w działalności, określenie terminów oraz sposobów ich usunięcia;
- 3) składanie sprawozdań z całokształtu swej działalności na Walnym Zebraniu oraz złożenie wniosku o udzielenie lub odmowę udzielenia absolutorium Zarządowi;
- 4) składanie zastrzeżeń w stosunku do projektowanych uchwał, postanowień i przedsięwzięć Zarządu, jeżeli Komisja dojdzie do wniosku, że powodują one lub mogą spowodować nieprawidłowość w działaniu LGD;
- 5) występowanie z żądaniem zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków względnie z wnioskiem o zwołanie posiedzenia Zarządu w przypadku stwierdzenia niezgodnych z prawem lub statutem bądź istotnymi interesami działań Zarządu.

§ 21

1. Komisja Rewizyjna jest organem kontrolującym całokształt działalności LGD.
2. Komisja Rewizyjna składa się z 4-6 osób, w tym Przewodniczącego i Sekretarza.
3. skreślony.
4. skreślony.
5. Przewodniczący lub Sekretarz Komisji Rewizyjnej może brać udział w posiedzeniach Zarządu z głosem doradczym.
6. Posiedzenia Komisji zwołuje jej Przewodniczący lub upoważniona przez niego osoba w razie potrzeby, nie rzadziej niż raz na pół roku.
7. Posiedzenie Komisji zwoływane są na wniosek dwóch członków Komisji w terminie 14 dni od daty wpłynięcia wniosku.
8. Komisja pracuje na podstawie regulaminu uchwalonego przez Walne Zebranie Członków.

Rozdział 6

Majątek LGD

§ 22

1. Majątek LGD powstaje ze składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, subwencji i dotacji, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku Stowarzyszenia oraz ofiarności publicznej.
2. Stowarzyszenie może otrzymać dotację według zasad określonych w odrębnych przepisach.
3. Funduszami i majątkiem LGD zarządza Zarząd.
4. Wysokość składek członkowskich i termin ich wpłacania określa Walne Zebranie Członków LGD w drodze uchwały podejmowanej bezwzględną większością głosów.

Rozdział 7

Zasady dokonywania zmian statutu.

§ 23

5. Zmiana postanowień niniejszego Statutu wymaga uchwały Walnego Zebrania Członków LGD podjętej większością 2/3 głosów obecnych na Walnym Zebraniu Członków.
6. Z wnioskiem o zmianę Statutu występuje Zarząd lub 1/3 członków Stowarzyszenia.

Rozdział 8

Likwidacja stowarzyszenia

§ 24

1. LGD rozwiązuje się na podstawie uchwały Walnego Zebrania Członków podjętej bezwzględną podjętej większością 2/3 głosów obecnych na WZC.
2. Podejmując uchwałę o rozwiązaniu LGD Walne Zebranie Członków określa sposób jego likwidacji oraz przeznaczenie majątku LGD.
3. W razie rozwiązania stowarzyszenia w drodze uchwały Walnego Zebrania Członków LGD, likwidatorami stowarzyszenia są członkowie Zarządu, chyba, że Walne Zebranie Członków w uchwale rozwiązującej postanowi inaczej.

4. Majątek zlikwidowanego stowarzyszenia przeznaczony jest na cel określony w statucie lub uchwale Walnego zebrania Członków rozwiązującego stowarzyszenie.
5. Koszty likwidacji pokrywane są z majątku likwidowanego stowarzyszenia.

Załącznik nr 2 – Treść Regulaminu Rady przyjętego uchwałą Nr 2 z dnia 05.01.2009 r. zmieniony Uchwałą nr 8 z dnia 27.04.2010 r.

REGULAMIN RADY

Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1

Regulamin Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” określa organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady Stowarzyszenia, zwanej dalej „Radą”.

§ 2

Terminy użyte w niniejszym Regulaminie oznaczają:

- 1) **LGD** - oznacza Lokalną Grupę Działania „LIWOCZ”
- 2) **LSR** - oznacza Lokalną Strategię Rozwoju LGD „LIWOCZ”
- 3) **Rada** - oznacza organ LGD właściwy w sprawach wyboru projektów,
- 4) **Regulamin** - oznacza Regulamin Rady Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”
- 5) **Walne Zebranie Członków** - oznacza Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”
- 6) **Zarząd** - oznacza Zarząd LGD „LIWOCZ”
- 7) **Przewodniczący Rady** - oznacza Przewodniczącego Rady LGD „LIWOCZ”
- 8) **Biuro** - oznacza Biuro LGD „LIWOCZ”
- 9) **Karta Oceny Zgodności** - Karta Oceny zgodności projektu z LSR LGD „LIWOCZ”
- 10) **Karta Oceny** - Karta Oceny projektu wg lokalnych kryteriów wyboru

Rozdział II

Członkowie Rady

§ 3

1. Rada liczy od 9 do 13 członków, w tym Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego, Sekretarz
2. Co najmniej połowę członków Rady stanowią partnerzy gospodarczy i społeczni oraz inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu ochrony

środowiska naturalnego, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie równości mężczyzn i kobiet.

3. Członek Rady, w okresie pełnienia swojej funkcji w Radzie nie może jednocześnie pełnić funkcji w Zarządzie czy Komisji rewizyjnej ani być zatrudnionym w Biurze Stowarzyszenia.

§ 4

- 1) Członkowie Rady mają obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach Rady.
- 2) W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Rady, Członek Rady zawiadamia o tym przed terminem posiedzenia Przewodniczącego Rady, a następnie jest obowiązany w ciągu 7 dni usprawiedliwić w formie pisemnej swoją nieobecność Przewodniczącemu Rady.
- 3) Za przyczyny usprawiedliwiające niemożność wzięcia przez Członka Rady udziału w posiedzeniu Rady uważa się:
  - a) chorobę albo konieczność opieki nad chorym potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim,
  - b) podróż służbową,
  - c) inne prawnie lub losowo uzasadnione przeszkody.

§ 5

1. Członkowi Rady w okresie sprawowania funkcji przysługuje dieta za udział w posiedzeniach Rady.
2. Przewodniczącemu Rady przysługuje dieta w podwójnej wysokości.
3. Wysokość diety ustala Walne Zebranie Członków.
4. W przypadku wcześniejszego opuszczenia posiedzenia przez Członka Rady dieta za to posiedzenie ulega obniżeniu o 50%.
5. Dieta jest obliczana na podstawie listy obecności i wypłacana Członkom Rady w terminie do 21 dni po każdym posiedzeniu.

§ 6

Przewodniczący i Zarząd udzielają Członkom Rady pomocy w wykonywaniu przez nich funkcji Członka Rady.

Rozdział III

Przewodniczący Rady i Prezydium Rady

§ 7

1. Do odwołania Przewodniczącego z pełnionej funkcji, potrzebna jest zgoda

większości 2/3 ogólnej liczby członków Rady, wyrażona w głosowaniu jawnym na posiedzeniu Rady, na pisemny wniosek co najmniej połowy Członków Rady. Ponowny wniosek o odwołanie Przewodniczącego Rady może być złożony nie wcześniej niż po sześciu miesiącach od poprzedniego. Wniosek o odwołanie Przewodniczącego złożony na posiedzeniu może być przegłosowany na kolejnym posiedzeniu Rady.

2. Do odwołania Zastępcy, Sekretarza z pełnionej funkcji, potrzebna jest zgoda bezwzględnej większości ogólnej liczby Członków Rady, wyrażona w głosowaniu jawnym na posiedzeniu Rady, na pisemny wniosek co najmniej połowy Członków Rady.

§ 8

1. Przewodniczący Rady przewodniczy posiedzeniom Rady i Prezydium Rady, oraz reprezentuje Radę na zewnątrz.
2. Podczas nieobecności Przewodniczącego Rady jego obowiązki pełni wyznaczony przez niego Zastępca.
3. Pełniąc swą funkcję Przewodniczący Rady współpracuje z Zarządem i Biurem LGD i korzysta z ich pomocy.

§ 9

1. Prezydium Rady czuwa nad zgodnością prac Rady z3 Statutem, niniejszym Regulaminem, oraz innymi obowiązującymi przepisami.
2. Prezydium Rady, sporządza roczne sprawozdanie z działalności Rady do 15 marca każdego roku. Przewodniczący Rady przedstawia sprawozdanie na Walnym Zebraniu do 30 czerwca każdego roku.
3. Prezydium Rady przygotowuje porządek posiedzeń Rady, wraz z odpowiednimi materiałami, oraz nadzoruje wykonanie uchwał Rady.
4. Sekretarz Rady wysyła Członkom Rady, na co najmniej siedem dni przed posiedzeniem Rady, proponowany porządek posiedzenia, wraz z istotnymi materiałami.
5. W okresie 7 dni przed terminem posiedzenia Rady jej członkowie powinni mieć możliwość zapoznania się ze wszystkimi materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia. Materiały i dokumenty w formie kopii mogą być przesłane łącznie z zawiadomieniem o posiedzeniu lub udostępnione do wglądu w Biurze LGD oraz na stronie internetowej LGD.
6. Rada może upoważnić Prezydium Rady do wykonania określonych zadań w okresie między posiedzeniami Rady, z zastrzeżeniem § 10 ust 4.
7. W okresie między posiedzeniami Rady, Prezydium Rady może zasięgać opinii Członków Rady w określonej sprawie, zwracając się listownie i za pomocą poczty elektronicznej do wszystkich członków Rady jednocześnie. Niezajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie w terminie 7 dni jest równoznaczne z wyrażeniem zgody.

8. Przewodniczący Rady informuje Radę o pracy Prezydium Rady.

§ 10

1. Rada może powołać zespoły, określając zakres ich działania i kompetencje, oraz wybierając ich skład spośród Członków Rady. Spośród tak wybranych członków zespołów wybierany jest jej Przewodniczący.
2. Zespoły przedstawiają Radzie swoje ustalenia.
3. Rada, Prezydium Rady i zespoły Rady mogą zasięgać opinii ekspertów nie będących Członkami Rady.
4. Rada nie może przekazać Prezydium Rady ani zespołom Rady swoich kompetencji stanowiących.

Rozdział IV

Przygotowanie i zwołanie posiedzeń Rady

§ 11

Posiedzenia Rady są zwoływane odpowiednio do potrzeb wynikających z naboru wniosków prowadzonych przez LGD.

§ 12

Posiedzenia Rady zwołuje Przewodniczący Rady, uzgadniając miejsce, termin, porządek posiedzenia z Zarządem i Biurem LGD.

§ 13

W przypadku dużej ilości spraw do rozpatrzenia. Przewodniczący Rady może zwołać posiedzenie trwające dwa lub więcej dni.

Rozdział V

Posiedzenia Rady

§ 14

1. Posiedzenia Rady są jawne. Zawiadomienie o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Rady podaje się do publicznej wiadomości co najmniej na 5 dni przed posiedzeniem.
2. W posiedzeniach Rady uczestniczy co najmniej jeden Członek Zarządu.
3. Przewodniczący Rady może zaprosić do udziału w posiedzeniu osoby trzecie, w szczególności osoby, których dotyczą sprawy przewidziane w porządku posiedzenia.

§ 15

1. Posiedzenia Rady otwiera, prowadzi i zamyka Przewodniczący Rady.
2. Obsługę posiedzeń Rady zapewnia Biuro LGD.

§ 16

1. Przed otwarciem posiedzenia Członkowie Rady potwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności.
2. Wcześniejsze opuszczenie posiedzenia przez Członka Rady wymaga poinformowania o tym Przewodniczącego Rady.
3. Prawomocność posiedzenia i podejmowanych przez Radę decyzji (uchwał) wymaga obecności co najmniej 50% składu Rady.

§ 17

1. Po otwarciu posiedzenia Przewodniczący Rady podaje liczbę obecnych członków Rady na podstawie podpisanej przez nich listy obecności i stwierdza prawomocność posiedzenia (quorum).
2. W razie braku quorum Przewodniczący Rady zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia.
3. W protokole odnotowuje się przyczyny, z powodu których posiedzenie się nie odbyło.

§ 18

1. Po stwierdzeniu quorum Przewodniczący Rady przeprowadza wybór dwóch lub więcej członków, stanowiących Komisję Skrutacyjną, której powierza się obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze.
2. Po wyborze Komisji Skrutacyjnej Przewodniczący przedstawia porządek posiedzenia i poddaje go pod głosowanie Rady.
3. Członek Rady może zgłosić wniosek o zmianę porządku posiedzenia. Rada poprzez głosowanie przyjmuje lub odrzuca zgłoszone wnioski.
4. Przewodniczący Rady prowadzi posiedzenie zgodnie z porządkiem przyjętym przez Radę.
5. Porządek obrad obejmuje w szczególności:
  - 1) omówienie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach naboru prowadzonego przez LGD oraz podjęcie decyzji o wyborze operacji do finansowania.
  - 2) informację Zarządu o przyznaniu pomocy przez samorząd województwa na operacje, które były przedmiotem wcześniejszych posiedzeń Rady.
  - 3) wolne głosy, wnioski i zapytania.
6. Decyzja w sprawie wyboru projektów do finansowania jest podejmowana w formie

uchwały Rady.

§ 19

1. Przewodniczący Rady czuwa nad sprawnym przebiegiem i przestrzeganiem porządku posiedzenia, otwiera i zamyka dyskusję oraz udziela głosu w dyskusji.
2. Przedmiotem wystąpień mogą być tylko sprawy objęte porządkiem posiedzenia.
3. W dyskusji głos mogą zabierać Członkowie Rady, Członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone do udziału w posiedzeniu. Przewodniczący Rady może określić maksymalny czas wystąpienia.
4. Przewodniczący Rady w pierwszej kolejności udziela głosu osobie referującej aktualnie rozpatrywaną sprawę, osobie opiniującej operację, przedstawicielowi Zarządu, a następnie pozostałym dyskutantom według kolejności zgłoszeń. Powtórne zabranie głosu w tym samym punkcie porządku obrad możliwe jest po wyczerpaniu listy mówców. Ograniczenie to nie dotyczy osoby referującej sprawę, osoby opiniującej operację oraz przedstawiciela Zarządu.
5. Jeżeli mówca w swoim wystąpieniu odbiega od aktualnie omawianej sprawy lub przekracza maksymalny czas wystąpienia, Przewodniczący zwraca mu na to uwagę. Po dwukrotnym zwróceniu uwagi Przewodniczący Rady może odebrać mówcy głos. Mówca, któremu odebrano głos, może zażądać w tej sprawie decyzji Rady. Rada podejmuje decyzję niezwłocznie po wniesieniu takiego żądania.
6. Jeżeli treść lub forma wystąpienia albo też zachowanie mówcy w sposób oczywisty zakłóca porządek obrad lub powagę posiedzenia. Przewodniczący Rady przywołuje mówcę do porządku lub odbiera mu głos. Fakt ten odnotowuje się w protokole posiedzenia.
7. Po wyczerpaniu listy mówców Przewodniczący Rady zamyka dyskusję. W razie potrzeby Przewodniczący może zarządzić przerwę w celu wykonania niezbędnych czynności przygotowawczych do głosowania, na przykład przygotowania poprawek w projekcie uchwały lub innym rozpatrywanym dokumencie, przygotowania kart do głosowania.
8. Po zamknięciu dyskusji Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania. Od tej chwili można zabrać głos tylko w celu zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania i to jedynie przed zarządzeniem głosowania przez Przewodniczącego.

§ 20

1. Przewodniczący Rady może udzielić głosu poza kolejnością zgłoszonych mówców, jeżeli zabranie głosu wiąże się bezpośrednio z głosem przedmówcy lub w trybie sprostowania, jednak nie dłużej niż 2 minuty. Poza kolejnością może także udzielić głosu Członkom Zarządu, osobie referującej sprawę i osobie opiniującej projekt.
2. Poza kolejnością udziela się głosu w sprawie zgłoszenia wniosku formalnego, w szczególności w sprawach:
  - 1) stwierdzenia quorum,
  - 2) sprawdzenia listy obecności,
  - 3) przerwania, odroczenia lub zamknięcia posiedzenia,

- 4) zmiany porządku posiedzenia (kolejności rozpatrywania poszczególnych punktów),
  - 5) głosowania bez dyskusji,
  - 6) zamknięcia listy mówców,
  - 7) ograniczenia czasu wystąpień mówców,
  - 8) zamknięcia dyskusji,
  - 9) zarządzenia przerwy,
  - 10) zarządzenia głosowania imiennego,
  - 11) przeliczenia głosów,
  - 12) reasumpcji głosowania.
3. Wniosek formalny powinien zawierać żądanie i zwięzłe uzasadnienie, a wystąpienie w tej sprawie nie może trwać dłużej niż 2 minuty.
  4. Rada rozstrzyga o wniosku formalnym niezwłocznie po jego zgłoszeniu. O przyjęciu lub odrzuceniu wniosku Rada rozstrzyga po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego przeciwnika wniosku.
  5. Wnioski formalne, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 nie poddaje się pod głosowanie.

§ 21

Po wyczerpaniu porządku posiedzenia, Przewodniczący Rady zamyka posiedzenie.

Rozdział VI Głosowanie

§ 22

Po zamknięciu dyskusji w danej sprawie Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania i zarządza głosowanie zgodnie z postanowieniami wynikającymi ze Statutu LGD oraz niniejszego Regulaminu.

§ 23

1. Wszystkie głosowania Rady są jawne.
2. Głosowania Rady mogą odbywać się w następujących formach:
  - 1) przez podniesienie ręki na wezwanie Przewodniczącego Rady,
  - 2) przez wypełnienie i oddanie Członkom Komisji Skrutacyjnej Kart Oceny.

§ 24

1. W głosowaniu przez podniesienie ręki Komisja Skrutacyjna oblicza głosy „za”, głosy „przeciw” i głosy „wstrzymuję się od głosu”, po czym informują Przewodniczącego Rady o wyniku głosowania.
2. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§ 25

1. Głosowanie przez wypełnienie Kart Oceny obejmuje:
  - 1) głosowanie w sprawie zgodności projektu z LSR,
  - 2) głosowanie w sprawie oceny projektu według kryteriów lokalnych przyjętych przez LGD.
2. W głosowaniu odbywającym się przez wypełnienie Kart Oceny Członkowie Rady oddają głos za pomocą Kart Oceny, wydanych Członkom Rady przez Komisję Skrutacyjną. Każda strona Karty Oceny musi być opieczetowana pieczęcią LGD i podpisana przez Członków Komisji Skrutacyjnej,
3. Głos oddany przez Członka Rady w formie wypełnionej Karty Oceny jest nieważny, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:
  - 1) na karcie brakuje nazwiska i imienia lub podpisu Członka Rady,
  - 2) na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować projekt, którego dotyczy ocena (numeru wniosku, nazwy wnioskodawcy, nazwy projektu).
4. Karty muszą być wypełniane piórem, lub długopisem.
5. Znak „X” powinien być postawiony w polu do tego przeznaczonym.

§ 26

1. Głos w sprawie uznania projektu za zgodny z LSR oddaje się przez zaznaczenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na Karcie Oceny Zgodności sformułowaniu: „Głosuję za uznaniem, że operacja jest/nie jest* zgodna z LSR”. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny.
2. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia Karty Oceny Komisja Skrutacyjna wzywa Członka Rady, który ją wypełnił do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień Członek Rady może na oddanej przez siebie Karcie Oceny Zgodności dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.
3. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień Karta Oceny Zgodności nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.
4. Wynik głosowania w sprawie uznania projektu za zgodny z LSR jest pozytywny, jeśli bezwzględna większość głosów (50% +1 obecnych na posiedzeniu Członków Rady) została oddana na opcję: „Głosuję za uznaniem projektu za zgodny z LSR”.
5. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§ 27

1. Oddanie głosu w sprawie oceny projektu według lokalnych kryteriów LGD polega na wypełnieniu tabeli zawartej na Karcie Oceny, która jest odpowiednia do typu ocenianego projektu.
2. W trakcie zliczania głosów Komisja Skrutacyjna jest zobowiązana sprawdzić, czy pozycja „Suma punktów” została obliczona poprawnie.
3. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia Karty Oceny

Członkowie Komisji Skrutacyjnej wzywają Członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień Członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.

4. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień Karta Operacji nadal zawiera błędy zostaje uznana za głos nieważny.
5. Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na Kartach Oceny w pozycji „Suma punktów” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów.
6. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.
7. Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny projektu według lokalnych kryteriów LGD sporządza się listę operacji wybranych do finansowania.
8. W przypadku dwóch lub więcej operacji, które po ocenie według lokalnych kryteriów wyboru otrzymały tą samą liczbę punktów, o ich kolejności na liście rankingowej decyduje większa liczba punktów za kryterium posiadające wyższą wagę. W przypadku równej liczby punktów we wszystkich kryteriach decyduje kolejność złożenia wniosku.

§ 28

1. W stosunku do każdego projektu będącego przedmiotem posiedzenia Rady podejmowana jest przez Radę decyzja w formie uchwały o wybraniu bądź nie wybraniu projektu do finansowania, której treść musi uwzględniać:
  - 1) wyniki głosowania w sprawie uznania projektu za zgodny z LSR,
  - 2) wyniki głosowania w sprawie oceny projektu według lokalnych kryteriów LGD i sporządzoną na tej podstawie listę rankingową projektów,
  - 3) dostępność środków LGD na poszczególne typy projektów.
2. Przewodniczący Rady odczytuje uchwały dotyczące poszczególnych projektów rozpatrywanych w trakcie posiedzenia, bez potrzeby ich przegłosowania.
3. Każda uchwała powinna zawierać:
  - 1) informacje o wnioskodawcy projektu (imię i nazwisko lub nazwę),
  - 2) tytuł projektu zgodny z tytułem podanym we wniosku,
  - 3) indywidualne oznaczenie sprawy nadane każdemu wnioskowi przez LGD wpisane na wniosku o przyznanie pomocy w polu „Potwierdzenie przyjęcia wniosku”
  - 4) lokalizację operacji
  - 5) Numer identyfikacyjny Wnioskodawcy nadany zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, podany we wniosku o przyznanie pomocy
  - 6) NIP wnioskodawcy
  - 7) informację o decyzji Rady w sprawie zgodności lub braku zgodności projektu z LSR
  - 8) informację o finansowaniu lub nie finansowaniu realizacji projektu.

ROZDZIAŁ VII

Dokumentacja z posiedzeń Rady

§ 29

1. W trakcie posiedzenia Rady sporządzany jest protokół przez Sekretarza Rady.
2. Wyniki głosowań odnotowuje się w protokole posiedzenia.
3. Z każdego głosowania dokonywanego przez wypełnienie Kart Oceny Komisja Skrutacyjna sporządza protokół, w którym zawarte są informacje o przebiegu i wynikach głosowania. Karty Oceny złożone w trakcie danego głosowania stanowią załącznik do protokołu Komisji Skrutacyjnej z tego głosowania.
4. Protokół Komisji Skrutacyjnej powinien zawierać w szczególności:
  - 1) skład osobowy Komisji Skrutacyjnej,
  - 2) określenie przedmiotu głosowania,
  - 3) określenie liczby uprawnionych do głosowania, liczby biorących udział w głosowaniu, ilości oddanych głosów ważnych i nieważnych,
  - 4) wyniki głosowania,
  - 5) podpisy Członków Komisji Skrutacyjnej.

§ 30

1. Uchwałom Rady nadaje się formę odrębnych dokumentów, z wyjątkiem uchwał proceduralnych, które odnotowuje się w protokole posiedzenia.
2. Podjęte uchwały opatruje się datą i numerem, na który składają się: cyfry rzymskie oznaczające numer kolejny posiedzenia od początku realizacji osi 4. Leader, łamane przez numer kolejny uchwały od początku realizacji osi 4. Leader zapisany cyframi arabskimi, łamane przez dwie ostatnie cyfry roku.
3. Uchwałę podpisuje Przewodniczący Rady po jej podjęciu.
4. Uchwały podjęte przez Radę, nie później niż 7 dni od ich uchwalenia, Przewodniczący Rady przekazuje Zarządowi.

§ 31

1. Protokół z posiedzenia Rady sporządza się w terminie 7 dni po odbyciu posiedzenia.
2. Protokół posiedzenia Rady podpisują: Przewodniczący Rady i Sekretarz Rady po jego zatwierdzeniu przez Radę.
3. Protokół z posiedzenia Rady jest zatwierdzany przez Radę, na najbliższym posiedzeniu, po rozpatrzeniu poprawek zgłoszonych przez Członków Rady.
4. Protokoły i dokumentację z posiedzeń Rady są przechowywane w Biurze LGD. Dokumentacja ma charakter jawny i jest udostępniana do wglądu wszystkim zainteresowanym.

ROZDZIAŁ VIII

Wolne głosy, wnioski i zapytania

§ 32

1. Wolne wnioski i zapytania formułowane są ustnie na każdym posiedzeniu Rady, a odpowiedzi udzielane są bezpośrednio na danym posiedzeniu.
2. Czas formułowania zapytania nie może przekroczyć 3 minut.
3. Jeśli udzielenie odpowiedzi, o której mowa w ust. 1, nie będzie możliwe na danym posiedzeniu, udziela się jej pisemnie, w terminie 14 dni od zakończenia posiedzenia.

ROZDZIAŁ IX

Procedura wyłączenia członka Rady od udziału w dokonywaniu wyboru operacji.

§ 33

1. Przed dyskusją i głosowaniem nad wyborem projektu Członkowie Rady podpisują deklarację poufności i bezstronności.
2. W głosowaniu i dyskusji nad wyborem projektu nie bierze udziału Członek Rady, którego udział w dokonywaniu wyboru projektu może wywołać wątpliwości, co do jego bezstronności.
3. Z mocy prawa wykluczeniu podlegają:
  - 1) osoby składające wniosek,
  - 2) osoby spokrewnione z wnioskodawcą (rodzice, dziadkowie, dzieci własne i przysposobione, wnuki, rodzeństwo i współmałżonek)
  - 3) osoby będące przedstawicielami osób prawnych składających wniosek,
  - 4) osoby będące przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego składających wniosek.
4. W przypadkach innych niż wymienione w ust. 3 o wykluczeniu decyduje głosowanie Rady.

ROZDZIAŁ X

Przepisy porządkowe i końcowe

§ 34

1. Zarząd zobowiązany jest zapewnić Radzie niezbędne warunki do wykonywania jej obowiązków.
2. Rada korzysta z pomieszczeń biurowych, urządzeń i materiałów Stowarzyszenia. Koszty działalności Rady ponosi Stowarzyszenie.
3. Regulamin został ustalony na czas nieoznaczony i może być zmieniony przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”, w trybie właściwym dla jego uchwalenia.
4. Regulamin wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega zatwierdzeniu przez Walne Zebranie Członków.

Załącznik nr 3 – Treść Regulaminu Zarządu przyjętego uchwałą Nr 3 z dnia 05.01.2009 r. zmieniony uchwałą nr 7 z dnia 27.04.2010 r. oraz Uchwałą nr 7 z dnia 21.01.2011 r.

REGULAMIN ZARZĄDU

Stowarzyszenia

Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

§ 1

1. Zarząd Stowarzyszenia jest organem wykonawczym – zarządzającym Stowarzyszenia i działa na podstawie Statutu Stowarzyszenia, uchwał Walnego Zebrania Członków oraz niniejszego Regulaminu.
2. Siedzibą władz Stowarzyszenia w tym Zarządu jest Gmina Brzyska.

§ 2

Zarząd kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia w okresie pomiędzy posiedzeniami Walnego Zebrania Członków, reprezentuje je na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność za swoją pracę przed Walnym Zebraniem Członków.

§ 3

Do kompetencji Zarządu należy:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawie przyjmowania nowych Członków Stowarzyszenia, wykreślenia lub wykluczenia członków;
- 2) reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu;
- 3) kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia;
- 4) zwoływanie Walnego Zebrania Członków;
- 5) sprawowanie bieżącego zarządu majątkiem LGD;
- 6) występowanie z inicjatywą uchwałodawczą do Walnego Zebrania;
- 7) występowanie z wnioskiem o zmianę postanowień Statutu;
- 8) powoływanie i odwoływanie kierownika Biura LGD oraz zatrudnianie innych pracowników tego Biura;
- 9) ustalanie wielkości zatrudniania i zasad wynagradzania pracowników Biura LGD;
- 10) ustalanie Regulaminu Biura LGD;
- 11) opracowywanie LSR, oraz innych wymaganych przepisami PROW dokumentów, celem przystąpienia do konkursu na realizację LSR;
- 12) przygotowanie wniosku o dofinansowanie realizacji LSR i przystąpienie do konkursu na jej dofinansowanie, zgodnie z przepisami PROW;

- 13) realizacja LSR zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów PROW, w tym ogłaszanie konkursów na projekty z zakresu działania 4.1 PROW, ich przyjmowanie i przedkładanie Radzie, celem dokonania wyboru projektów do realizacji w ramach strategii;
- 14) opracowywanie wniosków i innych dokumentów w celu pozyskiwania środków na realizację celów z innych programów pomocowych;
- 15) wykonywanie innych działań wymaganych przepisami, związanych z realizacją LSR w ramach osi LEADER PROW 2007-2013;
- 16) zaciąganie kredytów i pożyczek do sumy ustalonej przez Walne Zebranie Członków.
- 17) wprowadzanie zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju wynikających ze zmiany obowiązujących przepisów oraz przesuwania niewykorzystanych w naborach środków w ramach tego samego działania.

§ 4

Do głównych kompetencji Zarządu należy w szczególności:

- 1) w sprawach członkowskich:
  - a. przyjmowanie członków Stowarzyszenia na zasadach określonych w statucie,
  - b. przyjmowanie rezygnacji członków o wystąpieniu ze Stowarzyszenia,
  - c. składanie informacji Walnemu Zebraniu Członków o skreśleniu lub wykluczeniu członków ze Stowarzyszenia,
  - d. występowanie do Walnego Zebrania z wnioskami we wszystkich innych sprawach członków i Stowarzyszenia.
- 2) w sprawach Walnego Zebrania Członków:
  - a. zwoływanie Walnych Zebrań Członków z własnej inicjatywy, na wniosek co najmniej 1/3 liczby ogółu członków i na żądanie Komisji Rewizyjnej, w terminie i w sposobie określonym w statucie,
  - b. przygotowanie organizacyjne Walnego Zebrania Członków,
  - c. przygotowanie niezbędnych materiałów, projektów uchwał, regulaminów, apeli i oświadczeń Walnego Zebrania, a w szczególności w kwestiach:
    - zmian w statucie Stowarzyszenia,
    - postawienia Stowarzyszenia w stan likwidacji i jego rozwiązania,
    - przeprowadzenia likwidacji oraz przeznaczenia majątku Stowarzyszenia,
    - wyznaczenia likwidatora Stowarzyszenia i określenia jego zadań i kompetencji,
    - opracowania regulaminu Zarządu, który dla swej ważności wymaga uchwalenia przez Walne Zebranie Członków,
    - proponowania kandydatów do władz Stowarzyszenia w wyborach uzupełniających,
  - d. udzielanie wszelkich wyjaśnień w zakresie przedstawionego sprawozdania i prowadzonej działalności.

- 3) w sprawach osobowych:
  - a. zatrudnianie i zwalnianie pracowników Biura Stowarzyszenia oraz osób prowadzących sprawy Stowarzyszenia lub realizujących określone zadania, oraz określanie ich obowiązków i odpowiedzialności.
  - b. w zakresie praw i obowiązków wynikających ze stosunku pracy z zatrudnionymi pracownikami mają odpowiednio zastosowanie przepisy kodeksu pracy.
- 4) w sprawach majątkowych:
  - a. pozyskiwanie środków finansowych na bieżącą działalność statutową Stowarzyszenia,
  - b. organizowanie długoterminowych funduszy celowych i zarządzanie nimi.
  - c. lokowanie majątku Stowarzyszenia jest na rachunkach bankowych w postaci lokat terminowych i w papierach wartościowych, ze szczególnym uwzględnieniem obligacji Skarbu Państwa. Przy lokacie wolnych środków finansowych stowarzyszenia lub tworzonych funduszy celowych Stowarzyszenia winna być brana pod uwagę w pierwszym rzędzie pewność lokaty przed jej dochodowość.
  - d. otwiera podstawowe konto bankowe i za jego pośrednictwem przeprowadzane są różne – prawem przypisane – operacje finansowe.

§ 5

Zarząd jest uprawniony do ustanawiania pełnomocników prowadzących sprawy Stowarzyszenia w granicach swego umocowania statutowego.

§ 6

1. Zarząd liczy od 4 do 7 członków.
2. Zarząd składa się z Prezesa, dwóch Wiceprezesów, Sekretarza oraz innych członków.
3. Stowarzyszenie na zewnątrz reprezentuje Prezes Stowarzyszenia, a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny, jeden z Wiceprezesów Zarządu.
4. Zaciąganie zobowiązań majątkowych w imieniu Stowarzyszenia oraz czynności z zakresu prawa pracy dokonuje Prezes i jeden z członków Zarządu działający łącznie, a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny, jeden z Wiceprezesów Zarządu i jeden z członków Zarządu działający łącznie.
5. Zaciąganie zobowiązań majątkowych w imieniu Stowarzyszenia do kwoty 5 000 zł dokonuje Prezes a w przypadku jego nieobecności lub z innej ważnej przyczyny jeden z Wiceprezesów.
6. Członkowie Zarządu wykonują zadania według podziału dokonanego przez

Prezesa oraz wynikające ze stosownych przepisów prawnych: ze Statutu Stowarzyszenia, uchwał Walnego Zebrania Członków i Zarządu oraz Regulaminów.

§ 7

1. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes lub upoważniony przez niego jeden z członków Zarządu w razie potrzeby, nie rzadziej niż raz na pół roku.
2. Posiedzenie Zarządu zwoływane są na wniosek dwóch członków Zarządu w terminie 14 dni od daty wpłynięcia wniosku.
3. W posiedzeniach może brać udział Przewodniczący Komisji Rewizyjnej lub Sekretarz z głosem doradczym oraz goście zaproszeni przez Prezesa Stowarzyszenia.
4. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes, a pod jego nieobecność wskazany przez niego jeden z członków Zarządu.
5. Z posiedzeń Zarządu sporządza się protokół. Protokoły powinny zawierać: porządek obrad, imiona i nazwiska oraz funkcje obecnych członków Zarządu i innych osób obecnych na posiedzeniu, liczbę oddanych głosów za poszczególnymi uchwałami oraz odrębne zdanie członka Zarządu w danej kwestii. Protokół podpisują Przewodniczący posiedzenia Zarządu z Sekretarzem Zarządu.

§ 8

1. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Zarządu w głosowaniu jawnym.
2. skreślony
3. W przypadkach nie cierpiących zwłoki głosowanie może odbyć się w drodze ustalenia telefonicznego, za pomocą telefaksu lub sieci Internet bądź ustalenia korespondencyjnego. Takie głosowanie powinno być podpisane przez członków na najbliższym posiedzeniu Zarządu.
4. Zarząd prowadzi rejestr uchwał.
5. Uchwały powinny być zredagowane w sposób czytelny i zawierać:
  - 1) numer, datę i tytuł uchwały,
  - 2) podstawę prawną uchwały,
  - 3) merytoryczną regulację sprawy będącej przedmiotem uchwały,
  - 4) określenie organów odpowiedzialnych za wykonanie uchwały,
  - 5) termin wejścia w życie oraz ewentualnie czas jej obowiązywania.
6. Uchwały Zarządu opatruje się numerem zawierającym kolejny numer uchwały oznaczony cyfrą arabską oraz datę podjęcia uchwały. Dla uchwał zachowuje się ciągłość numeracji od początku każdego roku.

7. Uchwały podpisuje Przewodniczący posiedzenia Zarządu i Sekretarz.

§ 9

1. W razie sprzeczności interesów Stowarzyszenia z interesami poszczególnego członka Zarządu, członek ten powinien wstrzymać się od udziału w rozstrzygnięciu takiej sprawy i żądać zaznaczenia tego w protokole.
2. W przypadku niezastosowania się członka do wymogu określonego w ust. 1, Zarząd jest obowiązany dla dobra Stowarzyszenia wyłączyć tego członka od udziału w posiedzeniu Zarządu, którego sprawa dotyczy.
3. Sprawy konfliktowe nierozwiązane Zarząd przedkłada do rozpatrzenia na najbliższym Walnym Zebraniu Członków.

§ 10

1. Zarząd używa podłużnej pieczęci z określeniem nazwy i siedziby Stowarzyszenia.
2. Członkowie pełniący funkcje w Zarządzie posługują się pieczętami imiennymi: Prezes, Wiceprezes, Sekretarz, Członek Zarządu i inne określone przez Zarząd.

§ 11

1. W przypadkach nie uregulowanych w niniejszym Regulaminie decyduje Zarząd kierując się postanowieniami Statutu bądź innymi przepisami prawa, a w ostateczności powszechnie obowiązującymi normami zwyczajowymi.
2. Regulamin jest w korelacji z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi aktualnych potrzeb Stowarzyszenia.

§ 12

Regulamin wchodzi w życie z dniem uchwalenia przez Walne Zebranie Członków.

Załącznik nr 4 – Treść Regulaminu Komisji Rewizyjnej przyjętego uchwałą
Nr 4 z dnia 05.01.2009 r. zmieniony uchwałą nr 9 z dnia 27.04.2010 r.

REGULAMIN KOMISJI REWIZYJNEJ

Stowarzyszenia

Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

§ 1

1. Komisja Rewizyjna jest jednym z organów Stowarzyszenia powołaną do sprawowania kontroli nad jego działalnością.
2. Komisja Rewizyjna działa w oparciu o statut Stowarzyszenia oraz uchwalony przez Walne Zebranie Członków regulamin i uchwały Walnego Zebrania Członków.

§ 2

1. Komisja Rewizyjna jest wybierana przez Walne Zebranie Członków na 4 – letni okres kadencji i składa się z 4 – 6 osób, w tym Przewodniczącego i Sekretarza.
2. Członek Komisji nie może być w związku małżeńskim, ani też w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia z członkami Zarządu lub Rady.
3. Członkiem Komisji Rewizyjnej nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie.

§ 3

Przewodniczący Komisji lub Sekretarz może uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu.

§ 4

1. Komisja pracuje w stałej siedzibę Stowarzyszenia.
2. Zebrania Komisji organizowane mogą być w różnych miejscach w zależności od potrzeb.

§ 5

Działalność Komisji kończy się z chwilą wyboru nowej Komisji Rewizyjnej przez Walne Zebranie Członków.

§ 6

Do zadań Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) przeprowadzenie przynajmniej raz w roku kontroli działalności merytorycznej i finansowej Stowarzyszenia z uwzględnieniem celowości, rzetelności, prawidłowości oraz zgodności z przepisami statutu i uchwał władz;
- 2) kontrolowanie przestrzegania zasad prawidłowego gospodarowania funduszami i majątkiem Stowarzyszenia;
- 3) składanie sprawozdań ze swej działalności na Walnym Zebraniu Członków i zgłaszanie wniosków o udzielenie (lub odmowę udzielenia) absolutorium Zarządowi;
- 4) dokonywanie wyboru podmiotu mającego zbadać sprawozdanie finansowe Stowarzyszenia zgodnie z przepisami o rachunkowości w trybie konkursu;
- 5) przedkładanie Zarządowi protokołów pokontrolnych wraz z wnioskami;
- 6) występowanie z żądaniem zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków w razie stwierdzenia niewywiązywania się przez Zarząd z jego statutowych obowiązków, a także prawo żądania zwołania zebrania Zarządu w sprawach nie cierpiących zwłoki;

§ 7

Komisja ma prawo żądania od członków i władz Stowarzyszenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień dotyczących kontrolowanych spraw.

§ 8

Komisja Rewizyjna przy wykonywaniu swoich kontrolnych funkcji, w przypadku wyjątkowo skomplikowanej kwestii, może skorzystać z usług specjalisty z danej dziedziny wiedzy, również spoza Stowarzyszenia.

§ 9

1. Zebrania Komisji zwołuje Przewodniczący bądź osoba przez niego upoważniona.
2. Zebrania odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku.
3. Posiedzenia komisji zwoływane są na wniosek dwóch członków Komisji w terminie

14 dni od daty wpłynięcia wniosku. W zebraniach mogą brać udział osoby zaproszone przez Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.

4. Zebraniom Komisji przewodniczy Przewodniczący, a pod jego nieobecność wskazany przez niego Członek Komisji.
5. Z zebrań Komisji sporządza się protokoły. Protokoły powinny zawierać: porządek obrad, imiona i nazwiska oraz funkcje obecnych członków Komisji i innych osób obecnych na zebraniu, liczbę oddanych głosów za poszczególnymi uchwałami oraz odrębne zdanie członka w danej kwestii. Protokoły podpisują Przewodniczący Zebrania Komisji i Sekretarz Komisji.

§ 10

1. Uchwały Komisji zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy powołanych członków Komisji w głosowaniu jawnym.
2. skreślony
3. W uzasadnionych niecierpiących zwłoki przypadkach głosowanie może się odbyć w drodze ustalenia telefonicznego, za pomocą telefaksu lub sieci Internet bądź ustalenia korespondencyjnego.
4. Komisja prowadzi rejestr swoich uchwał i wniosków.
5. Uchwały powinny być zredagowane w sposób czytelny i zawierać:
  - 1) numer, datę i tytuł uchwały,
  - 2) podstawę prawną uchwały,
  - 3) merytoryczną regulację sprawy będącej przedmiotem uchwały,
  - 4) określenie organów odpowiedzialnych za wykonanie uchwały,
  - 5) termin wejścia w życie oraz ewentualnie czas jej obowiązywania.
6. Uchwały Komisji opatruje się numerem zawierającym kolejny numer uchwały oznaczony cyfrą arabską oraz datę podjęcia uchwały. Dla uchwał zachowuje się ciągłość numeracji od początku każdego roku.
7. Uchwały podpisuje Przewodniczący zebrania Komisji i sekretarz.

§ 11

Za prawidłowość dokumentacji odpowiada Przewodniczący Komisji.

§ 12

Regulamin Komisji Rewizyjnej wchodzi w życie z chwilą jego uchwalenia przez Walne Zebranie Członków.

Załącznik nr 5 - Wymagania konieczne i pożądane w odniesieniu do kandydatów do pracy w Biurze Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

Kierownik Biura

Wymagania konieczne:

1. Wykształcenie wyższe.
2. Pełna zdolność do czynności prawnych oraz korzystania z praw publicznych.
3. Niekaralność za przestępstwa popełnione umyślnie.
4. Min. 2-letnie doświadczenie w realizacji i rozliczaniu projektów współfinansowanych ze środków UE.
5. Kompetencje pracownika administracyjno – biurowego (doświadczenie w pracach biurowych) w tym biegła obsługa komputera i Internetu.
6. Min. komunikatywna znajomość j. angielskiego, niemieckiego lub francuskiego.
7. Znajomość Lidera, PROW w nowym okresie programowania na lata 2007-2013, innych programów oraz przepisów prawa i zagadnień związanych z funduszami Unii Europejskiej (która zostanie potwierdzona pozytywnym wynikiem pisemnego testu).
8. Prawo jazdy kat B.

Wymagania pożądane:

1. Wykształcenie wyższe ekonomiczne, prawnicze, lub administracyjne.
2. Doświadczenie na samodzielnym lub kierowniczym stanowisku.
3. Miejsce zamieszkania na obszarze LGD.
4. Dyspozycyjność.
5. Dobra organizacja czasu pracy i samodzielność w podejmowaniu decyzji.

Pracownik biura

Wymagania konieczne:

1. Wykształcenie min. średnie.
2. Pełna zdolność do czynności prawnych oraz korzystania z praw publicznych.
3. Niekaralność za przestępstwa popełnione umyślnie.
4. Kompetencje pracownika administracyjno – biurowego (doświadczenie w pracach biurowych) w tym biegła obsługa komputera i Internetu.
5. Znajomość Lidera, PROW w nowym okresie programowania na lata 2007-2013(która zostanie potwierdzona pozytywnym wynikiem pisemnego testu).
6. Prawo jazdy kat B.

Wymagania pożądane:

1. Wykształcenie wyższe.
2. Komunikatywna znajomość języka angielskiego, niemieckiego lub francuskiego.
3. Miejsce zamieszkania na obszarze LGD.
4. Komunikatywność, chęć samokształcenia, kreatywność, samodzielność, dyspozycyjność.

Obsługa finansowo-księgową

Wymagania konieczne:

1. Wykształcenie wyższe lub średnie (preferowane rachunkowość lub finanse).
2. Bardzo dobra znajomość zasad prowadzenia pełnej księgowości.
3. Bardzo dobra znajomość zagadnień z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych.
4. Minimum 5 lat doświadczenia na stanowisku Głównego Księgowego.
5. Certyfikat Ministerstwa Finansów upoważniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych
6. Dobra obsługa urządzeń biurowych, komputera, programów księgowych i aplikacji biurowych.

Wymagania pożądane:

1. Wykształcenie wyższe (pożądane kierunki: ekonomia, zarządzanie i marketing, rachunkowość).
2. 3-letni staż pracy związany z obsługą podmiotów realizujących „projekty unijne”.
3. Doświadczenie w pracy w administracji na stanowisku kadrowo-księgowym.

Załącznik nr 6 - Zakres obowiązków i odpowiedzialności pracowników Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

Kierownik Biura

Zakres obowiązków

1. Koordynowanie pracy biura.
2. Przygotowywanie i składanie wniosków oraz LSR koordynowanie prac związanych z pozyskiwaniem funduszy w ramach programów unijnych.
3. Prowadzenie pełnej dokumentacji dotyczącej pozyskiwania funduszy od chwili przygotowania wniosku do rozliczenia zadania.
4. Sporządzanie sprawozdań.
5. Monitorowanie terminów naboru wniosków w sprawie pozyskiwania funduszy oraz zgłębianie przepisów i wiadomości dotyczących prawa unijnego.
6. Uczestniczenie w szkoleniach związanych z problematyką przygotowania wniosków z funduszy zewnętrznych.
7. Realizacja celów i zadań określonych przez Zarząd.
8. Prowadzenie kasy i spraw kadrowych.
9. Współpraca z biurem rachunkowym i biurem prawnym.
10. Zapewnienie sprawnej komunikacji między organami Stowarzyszenia.
11. Zapewnienie komunikacji między partnerami.
12. Organizacja spotkań oraz czuwanie nad sprawnym przebiegiem spotkań (przygotowywanie programów spotkań, przygotowywanie i dystrybucja notatek, materiałów na spotkania, rezerwacja sal i sprzętu technicznego).
13. Obsługa Rady Stowarzyszenia.
14. Przygotowywanie projektów uchwał w zakresie realizowanych zadań.
15. Współpraca z mediami.
16. Organizowanie współpracy z lokalnymi społecznościami.
17. Koordynacja działań związanych z aktualizacją.

Zakres odpowiedzialności

1. Zarządzanie pracą biura i koordynacja prac.
2. Monitoring prac biura.
3. Rzetelne, terminowe i należyte wykonanie wszystkich czynności ujętych w zakresie czynności.
4. Odpowiedzialność za powierzone mienie stowarzyszenia.

Pracownik Biura

Zakres obowiązków

1. Obsługa sekretariatu.
2. Prowadzenie ewidencji dokumentów i korespondencji przychodzącej oraz wychodzącej.
3. Prowadzenie dokumentacji administracyjno – biurowej.
4. Prowadzenie dokumentacji członkowskiej.

5. Przyjmowanie wniosków.
6. Obsługa beneficjentów, w tym pomoc w przygotowaniu dokumentacji wniosków projektowych.
7. Prowadzenie spraw związanych z promocją w tym:
  - a. aktualizacja strony internetowej LGD,
  - b. opracowywanie materiałów promocyjnych o Stowarzyszeniu, partnerach i regionie.
8. Obsługa fotograficzna imprez wewnętrznych – spotkań, narad, przyjęć delegacji i gości LGD.
9. Monitorowanie terminów naboru wniosków w sprawie pozyskiwania funduszy oraz zgłębianie przepisów i wiadomości dotyczących prawa unijnego.
10. Uczestniczenie w szkoleniach związanych z problematyką przygotowania wniosków z funduszy zewnętrznych.
11. Wykonywanie innych poleceń Kierownika Biura.

Zakres odpowiedzialności

1. Jakość obsługi biura oraz interesantów.
2. Terminowe i należyte wykonanie wszystkich czynności ujętych w zakresie czynności.
3. Odpowiedzialność za powierzone mienie stowarzyszenia.

Obsługa finansowo-księgową

Zakres obowiązków

1. Prowadzenie zgodnie z obowiązującymi przepisami spraw z zakresu rachunkowości i gospodarki finansowej Stowarzyszenia.
2. Przestrzeganie ścisłej dyscypliny finansowej i budżetowej Stowarzyszenia.
3. Należyte przestrzeganie i zabezpieczanie dokumentów księgowych, ksiąg rachunkowych, sprawozdań finansowych.
4. Zarządzanie środkami finansowymi w celu zapewnienia płynności finansowej realizacji projektu.
5. Analiza dokumentów finansowych i ich bieżąca kontrola pod względem formalno – rachunkowym.
6. Terminowe naliczanie zobowiązań Stowarzyszenia z tytułu podatków oraz składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i innych świadczeń o podobnym charakterze.
7. Sporządzanie rachunku wyniku i bilansu.
8. Sporządzanie listy wypłat i prowadzenie rozliczeń z pracownikami, rozliczanie delegacji służbowych.
9. Udostępnianie organom kontroli dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia kontroli.
10. Podejmowanie działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w toku sprawowania kontroli i nadzoru.

11. Wykonywanie innych zadań i czynności zleconych przez Kierownika Biura i Zarząd przy opracowaniu dokumentów finansowych związanych z realizacją projektu.

Zakres odpowiedzialności:

1. Prowadzenie prawidłowej gospodarki finansowej.
2. Prawidłowość rozliczeń finansowych.
3. Opieka nad powierzonym mieniem.
4. Zachowanie tajemnicy służbowej i ochrona powierzonej dokumentacji.
5. Ochrona przed niepowołanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem danych osobowych do których dostęp stwarzają powierzone zadania i obowiązki.

Załącznik nr 7- Procedura naboru pracowników Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

PROCEDURA NABORU PRACOWNIKÓW BIURA Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

§1

1. Nabór pracowników odbywa się w drodze otwartego konkursu ogłaszanego na stronie internetowej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”, na stronach internetowych gmin – Członków Stowarzyszenia, oraz w siedzibie LGD.
2. Nabór ogłasza Zarząd Stowarzyszenia.

§2

Ogłoszenie o naborze zawiera określenie stanowiska, wymagania koniecznie i pożądane, dokumenty jakie należy złożyć, oraz termin i miejsce składania dokumentów.

§3

1. Rekrutację przeprowadza Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”.
2. Rekrutacja odbywa się w trzech etapach:
  - weryfikacja dokumentów
  - test kwalifikacyjny
  - rozmowa kwalifikacyjna

§4

1. Na test kwalifikacyjny zapraszane są osoby, które przeszły pomyślnie weryfikację dokumentów z zakresu tematyki określonej w wymaganiach koniecznych stanowiska.
2. Przygotowaniem testu zajmuje się Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”.
3. Oceny testów dokonują:
  - w przypadku stanowiska Kierownika Biura – Zarząd LGD „LIWOCZ”
  - w przypadku pracownika biura – Kierownik Biura i Zarząd LGD „LIWOCZ”

§5

1. Na rozmowę kwalifikacyjną zapraszane są osoby, które uzyskały wymaganą ilość punktów w teście.
2. Oceny rozmów kwalifikacyjnych dokonują:
  - w przypadku stanowiska Kierownika Biura – Zarząd LGD „LIWOCZ”
  - w przypadku pracownika biura – Kierownik Biura i Zarząd LGD „LIWOCZ”

§5

Wyniki naboru wraz z uzasadnieniem podawane są do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej Stowarzyszenia, stronach internetowych gmin - Członków Stowarzyszenia oraz w siedzibie Stowarzyszenia.

§6

1. W przypadku braku ofert od kandydatów spełniających wymagania konieczne lub niezadowolających wyników naboru istnieje podstawa do unieważnienia konkursu i ogłoszenia nowego naboru.
2. Informacja o unieważnieniu konkursu powinna pojawić się na stronie internetowej Stowarzyszenia, stronach internetowych gmin - Członków Stowarzyszenia oraz w siedzibie Stowarzyszenia.

§7

1. W przypadku gdy ponowna procedura naboru nie wyłoni kandydata Zarząd LGD „LIWOCZ” dokonuje wyboru kandydatów w oparciu o zmienione kryteria w celu zapewnienia pracy biura.
2. Po pojawieniu się kandydatury osoby, która spełnia wcześniejsze wymagania Zarząd LGD „LIWOCZ” ma prawo do ogłoszenia nowego naboru na dane stanowisko w celu podniesienia jakości pracy biura.

Załącznik nr. 8 - Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład ciała decyzyjnego

Lp.	Członek Rady	Osoba delegowana	Zakres odpowiedzialności	Doświadczenie	Kwalifikacje
1	Stowarzyszenie RL „GÓRA LIWOCZ”	Delikat Mariusz	Członek Rady	-	1. LEADER – wzmocnienie inicjatywy oddolnej i aktywizacja obszarów wiejskich 2. Proces wyboru lokalnych grup działania do realizacji lokalnych strategii rozwoju
2	Spółdzielnia „ROLWOD” Skołyszyn 11	Kosińska Stanisława Władysława	Członek Rady	Remont budynku gospodarczego oraz zakup maszyn rolniczych	--
3	Głogowska Anna	-	Członek Rady	-	-
4	Głębiowska Ewa	-	Członek Rady	Praca zawodowa – Burmistrz Miasta Pilzno	-
5	Gmina Jodłowa	Mucha Robert	Członek Rady	Budowa publicznego obiektu ochrony zdrowia i rehabilitacji w Jodłowej	1. Proces wyboru lokalnych grup działania do realizacji lokalnych strategii rozwoju
6	Gmina Brzyska	Papciak Rafał	Sekretarz Rady	Przekształcenie Parku dworskiego w park kultury i wypoczynku	1. Omówienie dokumentów związanych z działaniami osi IV PROW 2007-2013
7	Pawlik Adam	-	Członek Rady	Zakup ciągnika	1. LEADER – wzmocnienie inicjatywy oddolnej i aktywizacja obszarów wiejskich 2. Omówienie dokumentów związanych z działaniami osi IV PROW 2007-2013
8	Kozik Andrzej	-	Członek Rady	-	-
9	Sarna Kazimierz	-	Członek Rady	-	1. Cele Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz osi 4. Leader
10	Gmina Brzostek	Skórska Zofia	Przewodnicząca Rady	Zaspokojenie potrzeb społeczno - kulturalnych prze modernizację domu ludowego - bukowa i GOSiR - Brzostek	1. Przygotowanie dokumentacji niezbędnej przy opracowaniu przez LGD Lokalnej Strategii Rozwoju 2. Proces wyboru lokalnych grup

					działania do realizacji lokalnych strategii rozwoju 3. Omówienie dokumentów związanych z działaniami osi IV PROW 2007-2013
11	Gmina Skołyszyn	Szura Zenon	Zastępca Przewodniczącego Rady	Budowa Sali gimnastycznej w Bączalu Dolnym	1 Proces wyboru lokalnych grup działania do realizacji lokalnych strategii rozwoju
12	OSP Skołyszyn	Święch Stanisław Wiktor	Członek Rady	-	1. Omówienie dokumentów związanych z działaniami osi IV PROW 2007-2013
13	Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Brzostek	Zastawny Agata	Członek Rady	Dziedzictwo kulinarne i lokalne produkty rolne-szansa na rozwój Gminy Brzostek	1. Cele Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz osi 4. Leader

Załącznik nr 9 - Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji

Lp	Nazwisko i imię/imiona członka albo nazwa członka/partnera	Nazwa realizowanego projektu lub jego ogólny zakres	Czas realizacji projektu	Miejsce realizacji projektu	Koszty realizacji projektu	Źródło finansowania/program
1	2	3	4	5	6	7
1	Gmina Brzostek	Zaspokojenie potrzeb społeczno - kulturalnych przez modernizację Domu Ludowego - Bukowa i GOSiR - Brzostek	2005	Bukowa, Brzostek	Wartość dofinansowania 424 175,00	SPO 2.3
2	Spółdzielnia Usług Wodno - Kanalizacyjnych Produkcji Rolnej i Handlu "ROLWOD"	Remont budynków gospodarczych oraz zakup maszyn rolniczych	2005	Skołyszyn	Wartość dofinansowania 118 639,00	SPO 1.1
3	Spółdzielnia Usług Wodno - Kanalizacyjnych Produkcji Rolnej i Handlu "ROLWOD"	Zakup koparko - ładowarki oraz koparki kołowej do świadczenia usług wodno - kanalizacyjnych	2005	Skołyszyn	Wartość dofinansowania 200 000,00	SPO 2.4
4	Spółdzielnia Usług Wodno - Kanalizacyjnych Produkcji Rolnej i Handlu "ROLWOD"	Zakup ciągnika i maszyn rolniczych	2007	Skołyszyn	Wartość dofinansowania 102 632,50	SPO 1.1
5	Spółdzielnia Usług Wodno - Kanalizacyjnych Produkcji Rolnej i Handlu "ROLWOD"	Zagospodarowanie terenu, zakup maszyn oraz sprzętu komputerowego z oprogramowaniem	2003	Skołyszyn	Wartość dofinansowania 182 475,00	SAPARD 3.4.1
6	Gmina Jodłowa	Budowa publicznego obiektu ochrony zdrowia i rehabilitacji w Jodłowej	2004-2006	Jodłowa	Wartość dofinansowania 1 561 139,22	ZPORR 3.5.2
7	Gmina Jodłowa	Sortownia odpadów komunalnych w Jodłowej	2005-2006	Jodłowa	Wartość dofinansowania 566 265,990	ZPORR 3.5.1
8	Adam Pawlik	Utworzenie gospodarstwa agroturystycznego	2005	Dębowa	Wartość dofinansowania 29 921,00	SAPARD 3.4.1 Nr umowy 16431/741-090086/04
9	Adam Pawlik	Zakup ciągnika	2005	Dębowa	Wartość dofinansowania 56 496,00	SPO 1.1 Nr umowy-10996-61400-OR 0900667/05
10	Urząd Miejski w Pilźnie	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pilzno-Pilźnionek;	2003	Pilźnionek	Wartość dofinansowania 798 713,18	SAPARD

11	Gmina Brzyska	Przekształcenie Parku dworskiego w park kultury i wypoczynku	2007	Brzyska	Wartość dofinansowania 65 336,00	SPO 2.3
12	Gmina Pilzno	Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej - ulicy Witosy w Pilźnie	2004	Pilzno	Wartość dofinansowania 428 810,53	SAPARD 3.4.1
13	Gmina Pilzno	Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej - ulicy Staszica w Pilźnie	2003	Pilzno	Wartość dofinansowania 152 846,94	SAPARD 3.4.1
14	Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Brzostek	Dziedzictwo kulinarne i lokalne produkty rolne - szansą na rozwój Gminy Brzostek	2004	Brzostek	Wartość dofinansowania 15 147,09	Program "Działaj Lokalnie III"
15	Gmina Skołyszyn	Budowa Sali gimnastycznej w Bączalu Dolnym	2004-2008	Bączal Dolny	Wartość dofinansowania 253491,76	ZPORR 3.5.1
16	Gmina Pilzno	Modernizacja (przebudowa) drogi gminnej - ulicy Kościuszki w Pilźnie	2003	Pilzno	Wartość dofinansowania 340 588,57	SAPARD 3.4.1

Załącznik nr 10 - Tabelaryczne przedstawienie procedury w zakresie przyjmowania i oceny wniosków o dofinansowanie w ramach LGD „LIWOCZ”

Miejsce na pieczętkę LGD	OGÓLNA PROCEDURA Przyjmowanie i obsługa wniosków o dofinansowanie operacji w ramach wdrażania LSR w biurze LGD		OPPiOWoDO Wersja 1 Strona 1 z 1
CEL PROCEDURY:	Przejrzyste przeprowadzenie procesu wyboru projektów do dofinansowania przez LGD w ramach posiadanego budżetu na realizację LSR		
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PROCEDURĘ:	Kierownik Biura LGD		
ZAKRES STOSOWANIA:	Dotyczy wszystkich pracowników LGD biorących udział w przygotowaniu dokumentacji projektowej, członków Zarządu LGD oraz członków Rady LGD		
WEJŚCIE:	Propozycje projektów, Lokalna Strategia Rozwoju dla LGD, obowiązujące akty prawne dot. problemu, personel biura LGD, sprzęt biurowy		
KROK	CZYNNOŚĆ	OSOBA ODP.	ZAPISY
1.	Ogłoszenie w porozumieniu z UW terminu naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach danych działań, w których uruchomiony jest nabór wniosków zawierającego listę lokalnych kryteriów wyboru	Prezes Zarządu	Informacje o naborze wniosków
2.	Pomoc w opracowaniu wniosków oraz przyjmowanie wniosków o dofinansowanie projektów w biurze LGD	Kierownik biura, pracownik biura	
3.	Zestawienie złożonych wniosków w zbiorczą listę wniosków o dofinansowanie projektów dla konkretnych działań przewidzianych w LSR	Pracownik biura	Zbiorcze listy złożonych wniosków
4.	Ocena wniosków o dofinansowanie projektów pod kątem zgodności z LSR	Przewodniczący Rady	Lista wniosków zgodnych z LSR Lista wniosków odrzuconych z powodu braku zgodności LSR
5.	Ocena wniosków o dofinansowanie projektów wg lokalnych kryteriów wyboru	Przewodniczący Rady	Lista ocenionych wniosków Lista wniosków spełniających minimalne wymagania
6.	Informacja wnioskodawców o wynikach oceny, ilości otrzymanych punktów i możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny.	Prezes Zarządu	
7.	Przeprowadzenie procedury odwoławczej od decyzji Rady oraz wybór wniosków do dofinansowania	Przewodniczący Rady	Uchwały Rady w sprawie wybrania/ niewybrania operacji do dofinansowania, uchwały zawierające listy wniosków wybranych i nie wybranych do dofinansowania
8.	Przesłanie listy wniosków wybranych do dofinansowania oraz nie wybranych i uchwał w sprawie wyboru operacji do dofinansowania IW	Prezes Zarządu	
WYJŚCIE:	Uchwały w sprawie wyboru operacji do dofinansowania Uchwały w sprawie niewybrania operacji do dofinansowania Lista wniosków wybranych do dofinansowania Lista wniosków nie wybranych do dofinansowania Uchwała Rady zatwierdzająca listę wniosków wybranych do dofinansowania		
DOKUMENTY ZWIĄZANE Z PROCEDURAMI:	Regulaminy Biura, Zarządu, Rady LGD,		

Załącznik nr 11 - Lokalne kryteria wyboru operacji LGD „LIWOCZ”

Nazwa kryterium	Liczba punktów (waga x punktacja)	Waga	Punktacja	Uwagi
Odnowa i rozwój wsi				
Operacja ma wpływ na rozwój turystyki sportu i rekreacji		5	0-1	1 pkt - dotyczy 0 pkt – nie dotyczy
Operacja realizowana w obrębie obszaru prawnie chronionego*		2	0-2	Miejscowość położona na obszarze: 2 pkt – Natura 2000, Park Krajobrazowy, otuliny Parku Krajobrazowego 1 pkt – Obszar Chronionego Krajobrazu* 0 pkt – miejscowość poza obszarem chronionym
Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Operacja dotyczy obiektu zabytkowego		3	0-2	2 pkt - obiekt w rejestrze zabytków 1 pkt - obiekt w ewidencji zabytków 0 pkt – nie dotyczy
Wysokość wkładu własnego		2	0-2	2 pkt – od 30,01% wkładu własnego 1 pkt – od 20,01-30% wkładu własnego 0 pkt – 20 % wkładu własnego
Uzasadnienie realizacji projektu: projekt zgodny z przynajmniej jednym wskaźnikiem rezultatu zapisanym w LSR		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt - nie
Maksymalna liczba punktów – 27 pkt				
Małe projekty				
Operacja ma wpływ na rozwój turystyki sportu i rekreacji		5	0-1	1 pkt - dotyczy 0 pkt - nie dotyczy
Operacja wykorzystuje lokalne zasoby kulturowe, historyczne lub przyrodnicze		4	0-1	1 pkt – tak 0 pkt - nie
Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Wnioskujący podmiot inny niż jednostki finansów publicznych		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
Operacja o charakterze innowacyjnym		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
Maksymalna liczba punktów – 19 pkt				

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw				
Operacja ma wpływ na rozwój turystyki		3	0-1	1 pkt - dotyczy 0 pkt - nie dotyczy
Operacja wykorzystuje lokalne zasoby kulturowe, historyczne lub przyrodnicze		4	0-1	1 pkt – tak 0 pkt - nie
Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów ze środków UE		2	0-2	2 pkt - wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów w ramach PROW 2007 – 2013 1 pkt – wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów z innych programów finansowanych z UE 0 pkt - wnioskodawca nie ma doświadczenia w realizacji projektów ze środków UE
Wysokość wkładu własnego		2	0-2	2 pkt – więcej niż 10 % powyżej wkładu minimalnego 1 pkt – do 10% włącznie powyżej wkładu minimalnego 0 pkt – wkład własny równy minimalnemu,
Uzasadnienie realizacji projektu: projekt zgodny z przynajmniej jednym wskaźnikiem rezultatu zapisanym w LSR		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt - nie
Maksymalna liczba punktów – 23 pkt				
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej				
Operacja ma wpływ na rozwój turystyki		3	0-1	1 pkt - dotyczy 0 pkt - nie dotyczy
Operacja wykorzystuje lokalne zasoby kulturowe, historyczne lub przyrodnicze		4	0-1	1 pkt - tak 0 pkt – nie
Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów ze środków UE		2	0-2	2 pkt - wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów w ramach PROW 2007 – 2013 1 pkt – wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów z innych programów finansowanych z UE 0 pkt - wnioskodawca nie ma doświadczenia w realizacji projektów ze środków UE

Wysokość wkładu własnego		2	0-2	2 pkt – więcej niż 10 % powyżej wkładu minimalnego 1 pkt – do 10% włącznie powyżej wkładu minimalnego 0 pkt – wkład własny równy minimalnemu,
Uzasadnienie realizacji projektu: projekt zgodny z przynajmniej jednym wskaźnikiem rezultatu zapisanym w LSR		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt - nie
Maksymalna liczba punktów – 23 pkt				

*obszar prawnie chroniony – w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody

Załącznik nr 12 – Deklaracja bezstronności i bezstronności

DEKLARACJA POUFNOŚCI I BEZSTRONNOŚCI

Imię i nazwisko oceniającego: .....

Institucja organizująca konkurs: LGD „LIWOCZ”

Niniejszym oświadczam, że:

- zapoznałem/zapoznałam się z Regulaminem Rady LGD „LIWOCZ”
- nie pozostaję w związku małżeńskim ani w faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia i nie jestem związany/a z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli z wnioskodawcą/jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady LGD „LIWOCZ” i wycofania się z oceny danej operacji,
- przed upływem trzech lat od daty rozpoczęcia niniejszego posiedzenia Rady nie pozostawałem/łam w stosunku pracy lub zlecenia z wnioskodawcą ani nie byłem/łam członkiem władz osoby prawnej ubiegającej się o dofinansowanie. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady LGD „LIWOCZ” i wycofania się z oceny danej operacji
- nie pozostaję z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do mojej bezstronności. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady LGD „LIWOCZ” i wycofania się z oceny danej operacji
- zobowiązuję się, że będę wypełniać moje obowiązki w sposób uczciwy i sprawiedliwy, zgodnie z posiadaną wiedzą,
- zobowiązuję się również nie zatrzymywać kopii jakichkolwiek pisemnych lub elektronicznych informacji,
- zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy i zaufaniu wszystkich informacji i dokumentów ujawnionych mi lub wytworzonych przeze mnie lub przygotowanych przeze mnie w trakcie lub jako rezultat oceny i zgadzam się, że informacje te powinny być użyte tylko dla celów niniejszej oceny i nie mogą zostać ujawnione stronom trzecim.

miejsce, data

podpis

Załącznik nr 13 – Procedura oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” i lokalnymi kryteriami wyboru operacji oraz odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji

PROCEDURA oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” i lokalnymi kryteriami wyboru operacji oraz odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.

§ 1

Postanowienia Ogólne

1. Procedura oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” i lokalnymi kryteriami wyboru operacji oraz odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji określa zasady ogłaszania naboru, sporządzania i składania wniosków, sposób oceny wniosku, oraz procedurę odwoławczą.
2. Ilekroć w regulaminie jest mowa o:
  1. LGD – Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”,
  2. LSR – Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  3. Walne Zebranie Członków – Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  4. Rada – Organ decyzyjny Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  5. Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  6. Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  7. Biuro – Biuro Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  8. Kierownik Biura – Kierownik Biura Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  9. Pracownik – należy przez to rozumieć pracownika Biura Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ”,
  10. SW – Samorząd Województwa Podkarpackiego,
  11. ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie,
  12. PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
  13. Wniosku – należy przez to rozumieć wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami,

14. Procedurze – należy rozumieć procedurę oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” i lokalnymi kryteriami wyboru operacji oraz odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji.

§ 2

Tryb ogłaszania naboru, sporządzania i składania wniosków

1. LGD występuje do SW z wnioskiem o podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania za jej pośrednictwem wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Wdrażanie LSR” w zakresie: Osi priorytetowej 4 w ramach działań:
  - 1) 4.1/413_311 - Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
  - 2) 4.1/413_312 - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw,
  - 3) 4.1/413_MP - Wdrażanie LSR tzw. Małe projekty,
  - 4) 4.1/413_313 - Odnowa i rozwój wsi.
2. LGD występuje z wnioskiem o którym mowa w ust. 1 w terminie 44 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.
3. LGD składa dokumenty niezbędne do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w terminie 24 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.
4. Wraz z wnioskiem o zamieszczenie ogłoszenia o naborze wniosków, LGD przekazuje w formie elektronicznej:
  - 1) Wzór informacji zawierający:
    - a) termin składania wniosków o przyznanie pomocy:
      - nie krótszego niż 14 dni i nie dłuższego niż 30 dni,
      - rozpoczynającego bieg nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości tej informacji;
    - b) wskazanie miejsca składania wniosków o przyznanie pomocy wraz z informacją o konieczności bezpośredniego złożenia wniosku;
    - c) miejsce zamieszczenia wzoru formularza wniosku o przyznanie pomocy;
    - d) miejsce zamieszczenia kryteriów wyboru projektów przez LGD, określonych w LSR, w tym kryteriów, na podstawie których ocenia się uzasadnienie realizacji projektu w ramach LSR;

- e) miejsce zamieszczenia wykazu dokumentów niezbędnych do weryfikacji spełnienia kryteriów wyboru projektów, określonych w LSR;
  - f) limit dostępnych środków;
  - g) minimalne wymagania, których spełnienie jest niezbędne do wyboru projektu przez LGD
- 2) Wzór formularza wniosku o przyznanie pomocy,
  - 3) Wykaz dokumentów niezbędnych do wyboru projektów przez LGD (w formie odrębnego dokumentu), a w przypadku kiedy dokumenty te są sporządzane na formularzach sporządzonych przez LGD, wzory tych formularzy,
  - 4) Kryteria wyboru projektów przez LGD, określone w LSR (w formie odrębnego dokumentu),
  - 5) Informacja, o której mowa w pkt. 1, może zawierać również inne elementy niż określone w lit. a - g w szczególności wskazanie tematycznego zakresu operacji.
5. Dokumenty o których mowa w ust. 3, pkt. 1, lit. c należy udostępnić w:
- 1) Siedzibie Urzędu Marszałkowskiego,
  - 2) Siedzibie LGD,
  - 3) Na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego oraz LGD,
  - 4) Centrali, Oddziale Regionalnym oraz na stronie internetowej ARiMR (dotyczy działań 4.1/413_311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, 4.1/413_312 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw),
6. Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest złożenie wniosku w terminie i miejscu wskazanym w ogłoszeniu konkursu publikowanym przez Samorząd Województwa.
  7. Wniosek i załączniki należy wypełnić zgodnie z „Instrukcją wypełniania wniosku i załączników”.
  8. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się także ten wniosek w formie dokumentu elektronicznego zapisanego na informatycznym nośniku danych.
  9. Przyjęte wnioski otrzymują kolejne numery zgodnie z wzorem: numer konkursu /kod działania/rok ogłoszenia konkursu/numer kolejny wniosku. Wnioski są rejestrowane w rejestrze wniosków, prowadzonym w siedzibie LGD.
  10. O terminowości złożenia wniosku decyduje data złożenia w Biurze Stowarzyszenia. Złożenie wniosku potwierdza się pieczęcią wraz z datą i godziną wpływu oraz podpisem osoby przyjmującej wniosek.
  11. Wniosek wraz z załącznikami, który wpłynie po upływie wyznaczonego terminu jest rejestrowany, natomiast nie będzie rozpatrywany.
  12. Kierownik Biura informuje pisemnie wnioskodawcę, w terminie nie późniejszym niż 5 dni roboczych od zakończenia naboru, o przyjęciu wniosku do rozpatrzenia.
  13. Wnioskodawca informuje LGD i właściwy organ SW, w formie pisemnej, o wszelkich zmianach w zakresie danych objętych wnioskiem o przyznanie pomocy, niezwłocznie po zaistnieniu tych zmian.
  14. W przypadku, gdy z wytycznych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub odrębnych przepisów prawnych wynikałby obowiązek przedłożenia przez

Wnioskodawcę dodatkowych dokumentów, Wnioskodawca obowiązany jest je przedłożyć na wezwanie LGD, UM lub ARiMR we wskazanym terminie.

15. Wnioski, o których mowa w ust. 7 podlegają ocenie zgodności operacji z LSR oraz według lokalnych kryteriów, dokonywanej przez LGD oraz ocenie formalnej dokonywanej przez UM lub ARiMR.

§ 3

Ocena wniosków

1. Ocena wniosków następuje w trakcie Posiedzenia Rady zgodnie z Regulaminem Rady - załącznik Nr 2 do LSR.
2. Po rejestracji wniosków w Rejestrze wniosków, Prezes Zarządu bądź Kierownik Biura przekazuje wnioski Przewodniczącemu Rady; Przewodniczący Rady potwierdza własnoręcznym podpisem otrzymanie wniosków w tym rejestrze.
3. Wnioski zostają poddane ocenie dokonywanej przez wszystkich członków Rady Stowarzyszenia zgodnie z procedurą oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru (karty oceny wraz z instrukcją stanowią załączniki nr E, F, H, I do procedury).
4. Ocena wniosku przeprowadzona jest w terminie do 21 dni licząc od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o dofinansowanie.
5. Członkowie Rady dokonują oceny wniosków pod kątem zgodności operacji z LSR spośród wniosków które:
  - 1) zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w informacji, o której mowa w § 2 ust. 4, pkt. 1 procedury,
  - 2) których zakres tematyczny jest zgodny z tematycznym zakresem operacji wskazanym w informacji, o której mowa w § 2 ust. 4, pkt 1 procedury, o ile w tej informacji został wskazany tematyczny zakres operacji.
6. Wnioski które uzyskały negatywną ocenę na podstawie ust. 5 pkt. 1 i 2 umieszcza się na liście operacji niepodlegających ocenie i podejmuje się uchwałę w sprawie przyjęcia tej listy.
7. Na podstawie wyników oceny zgodności operacji z LSR w stosunku do każdego wniosku podejmuje się uchwałę o jego niezgodności/zgodności z LSR oraz uchwałę zatwierdzającą listę wniosków niezgodnych z LSR/listę wniosków zgodnych z LSR.
8. Operacje, umieszczone na liście wniosków zgodnych z LSR poddaje się ocenie według lokalnych kryteriów wyboru.
9. Na podstawie wyników oceny wg lokalnych kryteriów wyboru operacji w stosunku do każdej operacji podejmuje się uchwałę o liczbie uzyskanych punktów w ramach tej oceny oraz sporządza się listę ocenionych operacji wg kolejności wynikającej z uzyskanej punktacji i przyjmuje się ją uchwałą.

10. LGD przekazuje niezwłocznie Wnioskodawcom listę ocenionych operacji, informując ich na piśmie o:
  - 1) zgodności operacji z LSR albo jego niezgodności z LSR - wskazując przyczyny niezgodności,
  - 2) liczbie uzyskanych punktów w ramach tej oceny lub miejscu na liście,
  - 3) możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny zgodnie z procedurą określoną w § 4 Procedury.
11. W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy, Rada dokonuje wyboru operacji:
  - 1) do wysokości limitu dostępnych środków wskazanego w informacji, o której mowa w § 2 ust.4, pkt. 1 procedury,
  - 2) w przypadku, gdy informacja o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy jest podawana do publicznej wiadomości po raz ostatni, Rada wybiera wnioski do wysokości 120 % limitu dostępnych środków wskazanego w tej informacji, z uwzględnieniem ewentualnych odwołań oraz minimalnych wymagań niezbędnych do wyboru operacji.
12. Wyboru, o którym mowa w ust 11 Rada dokonuje przez podjęcie uchwały w stosunku do każdej operacji oraz sporządza listę wybranych oraz niewybranych operacji, które przyjmuje uchwałami.
13. Listy o których mowa w ust. 6, 7 oraz 12 muszą zawierać informacje, które pozwolą w sposób jednoznaczny zidentyfikować operacje w ramach przekazywanych wniosków o przyznanie pomocy, w szczególności:
  - 1) tytuł operacji określony we wniosku o przyznanie pomocy dla operacji, o których mowa w § 2 Procedury ust.1, pkt. 1 i 2 lub ekonomicznym planie operacji , o których mowa w § 2 Procedury ust.1, pkt. 3 i 4;
  - 2) indywidualne oznaczenie sprawy nadane każdemu wnioskowi przez LGD, wpisane na wniosku o przyznanie pomocy w polu „Potwierdzenie przyjęcia wniosku”;
  - 3) lokalizację operacji;
  - 4) numer identyfikacyjny Wnioskodawcy nadany zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, podany we wniosku o przyznanie pomocy;
  - 5) NIP Wnioskodawcy.
14. W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy, LGD informuje na piśmie wnioskodawcę o:
  - 1) wybraniu operacji albo jej niewybraniu, wskazując przyczyny niewybrania;
  - 2) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru operacji lub miejscu na liście operacji, które zostały wybrane, z tym że informując wnioskodawcę o wybraniu operacji, wskazuje się również, czy operacja mieści się w ramach limitu, o którym mowa w § 2 ust. 4, pkt 1 lit. F

15. LGD publikuje listę operacji wybranych do dofinansowania na swojej stronie internetowej nie później niż w dniu jej przekazania do właściwego organu Samorządu Województwa.
16. W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy, LGD przekazuje właściwemu podmiotowi wdrażającemu:
  - 1) wnioski o przyznanie pomocy, które:
    1. zostały wybrane do dofinansowania w ramach LSR wraz z uchwałą/uchwałami w sprawie wyboru;
    2. w wyniku przeprowadzonej oceny nie zostały zakwalifikowane do realizacji w ramach LSR wraz z uchwałą/uchwałami w sprawie ich niewybrania;
    3. nie podlegały ocenie pod względem zgodności z LSR gdyż nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w Informacji o naborze lub zakres tematyczny nie był zgodny z zakresem tematycznym operacji wskazanym w informacji o naborze wniosków o przyznanie pomocy, o ile w tej informacji został wskazany tematyczny zakres operacji;
  - 2) listy operacji:
    1. wybranych do finansowania w ramach LSR (wraz z uchwałą, w przypadku, gdy lista została przyjęta w formie uchwały), na której wnioski zostały zamieszczone w kolejności według liczby uzyskanych punktów;
    2. listę operacji niewybranych do finansowania w ramach LSR (wraz z uchwałą w przypadku, gdy lista została przyjęta w formie uchwały).
17. Uchwały i listy, o których mowa w ust 16 są przekazywane SW w przypadku operacji o których mowa w § 2 Procedury ust.1, pkt. 3 i 4, a w przypadku operacji o których mowa w § 2 Procedury ust.1, pkt.1 i 2 do ARiMR, a listy tych operacji dodatkowo do wiadomości SW.

§ 4

Procedura odwoławcza

1. Po przekazaniu Wnioskodawcy informacji o wynikach oceny, ma on możliwość wniesienia pisemnego protestu w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania informacji.
2. Protest należy wnieść osobiście do Rady Stowarzyszenia za pośrednictwem Biura Stowarzyszenia.
3. W ramach Procedury rozpatrywane są odwołania od decyzji Rady, które są prawidłowe pod względem formalnym.

4. Odwołanie uznaje się za prawidłowe pod względem formalnym, które:
  - 1) wpłynie do Biura Stowarzyszenia w terminie nie późniejszym niż w ciągu 5 dni roboczych od dnia otrzymania informacji o wyborze operacji;
  - 2) złożone będzie na formularzu, którego wzór stanowi załącznik do niniejszej Procedury;
5. Każde odwołanie jest rejestrowane i otrzymuje numer, który jest numerem otrzymanym przy składaniu/PO/kolejny numer odwołania.
6. Kierownik Biura LGD sprawdza zgodność odwołań pod względem formalnym.
7. Biuro informuje pisemnie w ciągu 2 dni roboczych, odwołującego się o przyjęciu jego odwołania do rozpatrzenia, bądź o odrzuceniu z powodów formalnych. W szczególnych wypadkach informacje mogą zostać przekazane wnioskodawcy telefonicznie lub e-mail'em lub fax'em.
8. Prezes Zarządu przekazuje prawidłowe pod względem formalnym odwołania od podjętej przez Radę decyzji Przewodniczącemu Rady, który w terminie 5 dni roboczych zwołuje posiedzenie Rady w celu przeprowadzenia Procedury odwoławczej. Przewodniczący Rady potwierdza przyjęcie odwołań własnoręcznym podpisem w rejestrze odwołań przekazanych Radzie.
9. W czasie przeprowadzania Procedury odwoławczej w roli obserwatora mogą uczestniczyć jedynie osoby mające prawo reprezentować wnioskodawcę, którego odwołanie jest rozpatrywane lub pełnomocnik wnioskodawcy posiadający oryginalne pełnomocnictwo podpisane przez osoby, o których mowa powyżej.
10. W razie wątpliwości do pisemnego uzasadnienia odwołania, Przewodniczący na wniosek Rady może poprosić osobę reprezentującą stronę odwołania o dodatkowe wyjaśnienia.
11. Od decyzji podjętej w ramach Procedury nie ma odwołania.
12. Przewodniczący pisemnie za pośrednictwem Biura, w ciągu 2 dni roboczych informuje wnioskodawców o podjętej decyzji przekazując informacje wymagane rozporządzeniem o wdrażaniu LSR i o braku prawa do kolejnego odwołania.
13. Na stronie Internetowej publikowane są listy odwołań rozpatrzonych pozytywnie, negatywnie i odrzuconych z powodów formalnych.

§ 5

Postanowienia końcowe

1. Procedura wchodzi w życie z dniem podjęcia uchwały przez Walne Zebranie Członków w sprawie przyjęcia LSR, której w/w Procedura jest załącznikiem.
2. Do procedury załącza się:

Załącznik A - Wzór pisma dotyczącego terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków.

Załącznik B - Wzór potwierdzenia przyjęcia wniosku do rozpatrzenia.

Załącznik C - Wzór pisma o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji.

Załącznik D - Wzór zawiadomienia o Posiedzeniu Rady.

Załącznik E - Karta oceny zgodności z LSR.

Załącznik F - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 411 - Różnicowanie działalności w kierunku nierolniczym.

Załącznik G - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 412 - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

Załącznik H - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 413 - Wdrażanie LSR tzw. Małe projekty.

Załącznik I - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 422 - Odnowa i rozwój wsi.

Załącznik J - Wzór pisma z informacją o decyzji podjętej przez Radę.

Załącznik K - Formularz odwołania.

Załącznik L - Wzór potwierdzenia o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia.

Załącznik M - Wzór pisma o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym.

Załącznik N - Wzór pisma o wynikach złożonego odwołania.

Załącznik A - Wzór pisma dotyczącego terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Instytucja wdrażająca

Zwracam się z prośbą o ogłoszenie konkursu na dofinansowanie operacji ze środków przeznaczonych na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej przez Stowarzyszenie LGD „LIWOCZ” w ramach umowy nr *(nr umowy)* w ramach:

Nazwa działania PROW 2007-2013:

Limit dostępnych środków:

Ustalony termin ogłoszenia konkursu:

Ustalony termin składania wniosków:

Miejsce składania wniosków o przyznanie pomocy:

Wykaz niezbędnych dokumentów:

W załączeniu przesyłam projekt ogłoszenia o konkursie na dofinansowanie operacji.

Z poważaniem:

Załącznik B – Wzór potwierdzenie przyjęcia wniosku do rozpatrzenia

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Projektodawca

Pana/Pani wniosek o dofinansowanie realizacji operacji w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju złożony w dniu (*data*) został przyjęty do rozpatrzenia przez Radę Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” i zarejestrowany pod nr (*nr przypisany do wniosku*), który będzie wykorzystywany do identyfikacji na etapie rozpatrywania jego zgodności z LSR. Wniosek rozpatrywany będzie na najbliższym Posiedzeniu Rady Programowej, o jego wynikach zostanie Pani/Pan niezwłocznie poinformowana/y.

Z poważaniem:

Załącznik C – Wzór pisma o zwołanie Rady w ramach procedury wyboru operacji.

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Przewodniczący Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”

Na podstawie § 14 pkt. 1 Regulaminu Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” wnioskuję o zwołanie Rady w celu przeprowadzenia Procedury Wyboru Operacji przez LGD.

Nazwa działania PROW 2007-2013:

Limit dostępnych środków:

Z poważaniem :

Załącznik D – Wzór zawiadomienia o Posiedzeniu Rady

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Prezes Zarządu Stowarzyszenia/

Członkowie Rady/

Kierownik Biura

Na podstawie § 14 pkt. 1 Regulaminu Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” zwołuję Posiedzenie Rady, które odbędzie się w dniu (*data*), o godzinie (*godzina*), w (*miejsce*) w celu przeprowadzenia Procedury Wyboru Operacji przez LGD.

Jednocześnie informuję, że projekty podejmowanych uchwał wraz z załącznikami dostępne są w wersji elektronicznej na stronie Internetowej (*dokładny adres strony internetowej*).

Z poważaniem:

(Program Posiedzenia Rady)

Załącznik E - Karta oceny zgodności z LSR.

(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 21.01.2011 r.)

Miejsce na pieczętkę LGD	KARTA OCENY zgodności projektu z LSR LGD „LIWOCZ”		KO nr 1
			Wersja: 2
			Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:	IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:		
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEGO PROJEKTU:			
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		
1. Czy realizacja projektu / operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?			
CO1: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wykorzystanie naturalnych i kulturowych zasobów dla podniesienia atrakcyjności, rozwoju turystyki i sportu.		☐	
CO2: Rozwój małej przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy		☐	
2. Czy realizacja projektu / operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR?			
CEL OGÓLNY I			
CSZ 1.1	☐	Wzrost atrakcyjności oferty turystycznej poprzez rozwój usług publicznych i komercyjnych	
CSZ 1.2	☐	Wzrost kompetencji mieszkańców obszaru w zakresie kultywowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	
CEL OGÓLNY II			
CSZ 2.1	☐	Wspieranie mieszkańców obszaru w podejmowaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej	
3. Czy realizacja projektu / operacji jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w LSR?			
WSKAZAĆ PRZEDSIĘWZIĘCIE/A:			
UZASADNIENIE ZGODNOŚCI PROJEKTU/OPERACJI Z ZAZNACZONYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI W LSR:			
4. CZY OPERACJA MA CHARAKTER INNOWACYJNY? TAK / NIE* (niepotrzebne skreślić)			
5. CZY OPERACJA ZAPEWNIĄ ZINTEGROWANIE? TAK / NIE * (niepotrzebne skreślić)			
Głosuję za uznaniem/nie uznaniem* projektu za zgodny z LSR (niepotrzebne skreślić)			

IMIĘ I NAZWISKO CZŁONKA RADY:			
MIEJSCE:	DATA:	CZYTELNY PODPIS:	
PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI SKRUTACYJNEJ:	1.	2.	

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny.

Pola białe wypełnia Członek RADY LGD biorący udział w ocenie zgodności.

- 1) Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
- 2) Ocena zgodności polega na wpisaniu znaku „x” w kratce po prawej stronie przy każdym celu/ przedsięwzięciu, z którym dana operacja jest zgodna. Zgodność operacji z LSR może występować w więcej niż jednym punkcie (można zaznaczyć więcej kwadracików) Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR jeżeli będzie zgodna z: co najmniej jednym celem ogólnym, co najmniej jednym celem szczegółowym oraz co najmniej jednym przedsięwzięciem zapisanym w LSR.
- 3) Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Załącznik F - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 411 - Różnicowanie działalności w kierunku nierolniczym.

(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 21.01.2011 r.)

Miejsce na pieczęć LGD	KARTA OCENY projektu wg lokalnych kryteriów wyboru LGD „LIWOCZ”				KO nr 2.1
					Wersja: 2
					Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEGO PROJEKTU:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA W RAMACH LSR					
LOKALNE KRYTERIA WYBORU					
Kryterium:	Wykonalność operacji:				Wykonalna / niewykonalna*
UZASADNIENIE NIEWYKONALNOŚCI OPERACJI (jedynie w przypadku zaznaczenia opcji „niewykonalne” w Kryterium)					
	Nazwa kryterium	Liczba punktów (waga x punktacja)	Waga	Punktacja	Uwagi*
Kryterium 1:	Operacja ma wpływ na rozwój turystyki		3	0-1	1 pkt - dotyczy 0 pkt - nie dotyczy
Kryterium 2:	Operacja wykorzystuje lokalne zasoby kulturowe, historyczne lub przyrodnicze		4	0-1	1 pkt - tak 0 pkt - nie
Kryterium 3:	Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Kryterium 4:	Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów ze środków UE		2	0-2	2 pkt - wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów w ramach PROW 2007 - 2013 1 pkt – wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów z innych programów finansowanych z UE 0 pkt - wnioskodawca nie ma doświadczenia w realizacji projektów ze środków UE
Kryterium 5:	Wysokość wkładu własnego		2	0-2	2 pkt – więcej niż 10 % powyżej wkładu minimalnego 1 pkt – do 10% włącznie powyżej wkładu minimalnego 0 pkt – wkład własny równy minimalnemu

Kryterium 6:	Uzasadnienie realizacji projektu: projekt zgodny z przynajmniej jednym wskaźnikiem rezultatu zapisanym w LSR		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
<i>Suma punktów:</i>					
IMIĘ I NAZWISKO CZŁONKA RADY:					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI SKRUTACYJNEJ:	1.		2.		

*niepotrzebne skreślić

MINIMALNE WYMAGANIA, KTÓRYCH SPEŁNIENIE JEST NIEZBĘDNE DO WYBORU OPERACJI PRZEZ LGD „LIWOCZ”:

1. Zgodność z przynajmniej jednym celem ogólnym, szczegółowym i przedsięwzięciem zapisanym w LSR
2. Uzyskanie minimum 25 % możliwych do zdobycia punktów

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD.

- 6) Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
- 7) W punkcie „Wykonalność operacji” wybranie opcji „niewykonalna” skutkuje odrzuceniem operacji.
- 8) W punktach „Kryteria 1 – 5” należy wybrać właściwą opcję poprzez pozostawienie jej nieprzekreślonej.
- 9) Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Załącznik G - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 412 - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 21.01.2011 r.)

Miejsce na pieczętkę LGD	KARTA OCENY				KO nr 2.2
	projektu wg lokalnych kryteriów wyboru				Wersja: 2
	LGD „LIWOCZ”				Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEGO PROJEKTU:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA W RAMACH LSR					
LOKALNE KRYTERIA WYBORU					
Kryterium:	Wykonalność operacji:				Wykonalna / niewykonalna*
UZASADNIENIE NIETYKONALNOŚCI OPERACJI (jedynie w przypadku zaznaczenia opcji „niewykonalne” w Kryterium)					
	Nazwa kryterium	Liczba punktów (waga x punktacja)	Waga	Punktacja	Uwagi*
Kryterium 1:	Operacja ma wpływ na rozwój turystyki		3	0-1	1 pkt - dotyczy 0 pkt - nie dotyczy
Kryterium 2:	Operacja wykorzystuje lokalne zasoby kulturowe, historyczne lub przyrodnicze		4	0-1	1 pkt - tak 0 pkt - nie
Kryterium 3:	Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Kryterium 4:	Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji projektów ze środków UE		2	0-2	2 pkt – wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów w ramach PROW 2007 – 2013 1 pkt - wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów z innych programów finansowanych z UE 0 pkt – wnioskodawca nie ma doświadczenia w realizacji projektów ze środków UE
Kryterium 5:	Wysokość wkładu własnego		2	0-2	2 pkt – więcej niż 10 % powyżej wkładu minimalnego 1 pkt – do 10% włącznie powyżej wkładu minimalnego 0 pkt – wkład własny równy minimalnemu,

Kryterium 6:	Uzasadnienie realizacji projektu: projekt zgodny z przynajmniej jednym wskaźnikiem rezultatu zapisanym w LSR		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
<i>Suma punktów:</i>					
IMIĘ I NAZWISKO CZŁONKA RADY:					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI SKRUTACYJNEJ:		1.		2.	

*niepotrzebne skreślić

MINIMALNE WYMAGANIA, KTÓRYCH SPEŁNIENIE JEST NIEZBĘDNE DO WYBORU OPERACJI PRZEZ LGD „LIWOCZ”:

1. Zgodność z przynajmniej jednym celem ogólnym, szczegółowym i przedsięwzięciem zapisanym w LSR
2. Uzyskanie minimum 25 % możliwych do zdobycia punktów

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD.

1. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
2. W punkcie „Wykonalność operacji” wybranie opcji „niewykonalna” skutkuje odrzuceniem operacji.
3. W punktach „Kryteria 1 – 5” należy wybrać właściwą opcję poprzez pozostawienie jej nieprzekreślonej.
4. Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Załącznik H - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 413 - Wdrażanie LSR tzw. Małe projekty.

(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 16.09.2013 r.)

Miejsce na pieczętkę LGD	KARTA OCENY projektu wg lokalnych kryteriów wyboru LGD „LIWOCZ”				KO nr 3.4
					Wersja: 2
					Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNOSKOWANEGO PROJEKTU:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		Małe projekty			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA W RAMACH LSR					
LOKALNE KRYTERIA WYBORU					
Kryterium:	Wykonalność operacji:				Wykonalna / niewykonalna*
UZASADNIENIE NIETYKONALNOŚCI OPERACJI (jedynie w przypadku zaznaczenia opcji „niewykonalne” w Kryterium)					
	<i>Nazwa kryterium</i>	<i>Liczba punktów (waga x punktacja)</i>	<i>Waga</i>	<i>Punktacja</i>	<i>Uwagi*</i>
Kryterium 1:	Operacja ma wpływ na rozwój kultury turystyki sportu i rekreacji		5	0-1	1 pkt - dotyczy 0 pkt - nie dotyczy
Kryterium 2:	Operacja wykorzystuje lokalne zasoby kulturowe, historyczne lub przyrodnicze		4	0-1	1 pkt – tak 0 pkt - nie
Kryterium 3:	Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Kryterium 4:	Wnioskujący podmiot inny niż jednostki finansów publicznych		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
Kryterium 5:	Operacja o charakterze innowacyjnym		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
<i>Suma punktów:</i>					
IMIĘ I NAZWISKO CZŁONKA RADY:					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI SKRUTACYJNEJ:	1.		2.		

*niepotrzebne skreślić

**MINIMALNE WYMAGANIA, KTÓRYCH SPEŁNIENIE JEST NIEZBĘDNE DO WYBORU OPERACJI
PRZEZ LGD „LIWOCZ”:**

1. Zgodność z przynajmniej jednym celem ogólnym, szczegółowym i przedsięwzięciem zapisanym w LSR
2. Uzyskanie minimum 25 % możliwych do zdobycia punktów

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD.

1. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
2. W punkcie „Wykonalność operacji” wybranie opcji „niewykonalna” skutkuje odrzuceniem operacji.
3. W punktach „Kryteria 1 – 5” należy wybrać właściwą opcję poprzez pozostawienie jej nieprzekreślonej.
4. Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Załącznik I - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów dla działania 422 - Odnowa i rozwój wsi.

(karta obowiązuje w naborach ogłoszonych po 21.01.2011 r.)

Miejsce na pieczętkę LGD	KARTA OCENY				KO nr 2.3
	projektu wg lokalnych kryteriów wyboru				Wersja: 2
	LGD „LIWOCZ”				Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEGO PROJEKTU:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		Odnowa i rozwój wsi			
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA W RAMACH LSR					
LOKALNE KRYTERIA WYBORU					
Kryterium:	Wykonalność operacji:				Wykonalna / niewykonalna*
UZASADNIENIE NIEWYKONALNOŚCI OPERACJI (jedynie w przypadku zaznaczenia opcji „niewykonalne” w Kryterium)					
	<i>Nazwa kryterium</i>	<i>Liczba punktów (waga x punktacja)</i>	<i>Waga</i>	<i>Punktacja</i>	<i>Uwagi*</i>
Kryterium 1:	Operacja ma wpływ na rozwój kultury turystyki sportu i rekreacji		5	0-1	1 pkt – dotyczy 0 pkt – nie dotyczy
Kryterium 2:	Operacja realizowana w obrębie obszaru prawnie chronionego		2	0-2	Miejscowość położona na obszarze: 2 pkt – Natura 2000, Park Krajobrazowy, otuliny Parku Krajobrazowego 1 pkt – Obszar Chronionego Krajobrazu, 0 pkt – miejscowość poza obszarem chronionym
Kryterium 3:	Obszar oddziaływania operacji		2	1-3	3 pkt – cały obszar LGD 2 pkt – gmina 1 pkt – miejscowość
Kryterium 4:	Operacja dotyczy obiektu zabytkowego		3	0-2	2 pkt - obiekt w rejestrze zabytków 1 pkt - obiekt w ewidencji zabytków 0 pkt – nie dotyczy
Kryterium 5:	Wysokość wkładu własnego		2	0-2	2 pkt – od 30,01% wkładu własnego 1 pkt – od 20,01-30% wkładu własnego 0 pkt – 20 % wkładu własnego
Kryterium 6:	Uzasadnienie realizacji projektu: projekt zgodny z przynajmniej jednym wskaźnikiem rezultatu zapisanym w LSR		2	0-1	1 pkt – tak 0 pkt – nie
<i>Suma punktów:</i>					
IMIĘ I NAZWISKO CZŁONKA RADY:					

MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI SKRUTACYJNEJ:		1.		2.	

*niepotrzebne skreślić

MINIMALNE WYMAGANIA, KTÓRYCH SPEŁNIENIE JEST NIEZBĘDNE DO WYBORU OPERACJI PRZEZ LGD „LIWOCZ”:

1. Zgodność z przynajmniej jednym celem ogólnym, szczegółowym i przedsięwzięciem zapisanym w LSR
2. Uzyskanie minimum 25 % możliwych do zdobycia punktów

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD.

1. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
2. W punkcie „Wykonalność operacji” wybranie opcji „niewykonalna” skutkuje odrzuceniem operacji.
3. W punktach „Kryteria 1 - 5” należy wybrać właściwą opcję poprzez pozostawienie jej nieprzekreślonej.
4. Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Załącznik J – Wzór pisma z informacją o decyzji podjętej przez Radę.

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Wnioskodawca

Pragnę poinformować, że Pana/Pani wniosek o dofinansowanie operacji zarejestrowany pod nr (*nr wniosku*) został rozpatrzony przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWICZ” na Posiedzeniu odbytym w dniach (*dd.mm.rr-dd.mm.rr*).

Uchwałą Rady nr (*nr uchwały*) z dnia (*dd.mm.rr*) uznano, że Pana/Pani wniosek jest/nie jest zgodny z Lokalną Strategią Rozwoju i przyznano mu .....2. Pana/Pani wniosek uznano za niezgodny z LSR gdyż 3

Jednocześnie informuję, że na stronie Internetowej (*dokładny adres strony Internetowej*) została zamieszczona lista rankingowa.

Od podjętej decyzji przysługuje Panu/Pani prawo do odwołania.

Jednocześnie informuję, że na Posiedzeniu Rady rozpatrywane będą odwołania przygotowane prawidłowo pod względem formalnym. Za odwołanie prawidłowe pod względem formalnym, uznaje się odwołania, które:

- a) wpłyną do biura stowarzyszenia (*dokładny adres biura*) do dnia (*data*) – decyduje data wpłynięcia,
- b) złożone będzie na formularzu dostępnym na stronie internetowej (*dokładny adres strony Internetowej*) lub w biurze stowarzyszenia (*dokładny adres biura*),
- c) zostaną wypełnione komputerowo, bądź na maszynie do pisania,
- d) zawierać będzie: pisemne uzasadnienie odwołania oraz nr wniosku nadany na etapie rejestracji w ramach Procedury wyboru,
- e) zostało podpisane przez osoby uprawnione do składania wniosku o dofinansowanie operacji w ramach LSR bądź przez osobę posiadającą pełnomocnictwo podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcę.

Odwołania, które nie spełnią wymagań zostaną odrzucone z powodów formalnych. Po rozpatrzeniu odwołań pełna dokumentacja konkursowa, wraz Pana/Pani wnioskiem zostanie przekazana do (*pełna nazwa instytucji wdrażającej*) w celu dalszego rozpatrzenia Pani/Pana wniosku. Zgodnie z Procedurą wyboru operacji, zostanie Pani/Pan poinformowany pisemnie, czy ostatecznie Rada wybrała Pani/Pana wniosek do sfinansowania. Z poważaniem

1. Niepotrzebne wykreślić.

2. W przypadku operacji uznanych za zgodne z LSR należy wstawić liczbę przyznanych punktów.

3. Zdanie stosowane tylko w przypadku informowania Wnioskodawcy o niezgodności jego wniosku z LSR.

.....

imię i nazwisko oraz podpis Przewodniczącego Rady

Załącznik K - Formularz odwołania.

Miejsce na pieczętkę LGD	WNIOSEK O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU o dofinansowanie operacji				WOPRW
					Wersja: 1
					Strona 1 z 1
NUMER WNIOSKU:		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty			
DECYZJA RADY O NIETYBRANIU PROJEKTU ZAPADŁA NA ETAPIE:		☐ Oceny zgodności z LSR ☐ Oceny projektów wg. lokalnych kryteriów wyboru			
UZASADNIENIE DLA WSZCZĘCIA PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ:					
IMIĘ i NAZWISKO / NAZWA WNIOSKODAWCY:					
ADRES ZAMIESZKANIA / SIEDZIBY WNIOSKODAWCY:					
ADRES KORESPONDENCYJNY (jeżeli inny niż wskazany powyżej):					
TELEFON KONTAKTOWY WNIOSKODAWCY:					
ADRES E-MAIL WNIOSKODAWCY:					
WNOSZĘ O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU O DOFINANSOWANIE OPERACJI PRZEZ RADĘ LGD „LIWOCZ”					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
POTWIERDZENIE ZŁOŻENIA WNIOSKU W BIURZE LGD PRZEZ PERSONEL LGD		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU:

- Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD
- Pola białe wypełnia wnioskodawca

Wniosek będzie uznany za poprawnie złożony, tylko w sytuacji wypełnienia wszystkich białych pól, w tym w szczególności uzasadnienia dla wszczęcia procedury odwoławczej.

Załącznik L – Wzór potwierdzenia o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia.

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Szanowny/a Pan/Pani

Wnioskodawca

Pana/Pani odwołanie od decyzji, które wpłynęło w dniu *(dd.mm.rrrr)*, jest poprawne pod względem formalnym i zostało zarejestrowane pod nr *(nr odwołania)*. Zostanie ono rozpatrzone na Posiedzeniu Rady, w dn. *(dd.mm.rrrr)* w *(adres)* o godz. *(godz.)*. Zgodnie z § 14 Regulaminu Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ” ma Pan/Pani prawo do uczestniczenia w ww. Posiedzeniu w charakterze obserwatora, tj. bez prawa do zabrania głosu w dyskusji

Jednocześnie informuję Pana/Panią, że o chęci do wzięcia udziału w ww. Posiedzeniu zobowiązany/zobowiązana jest Pan/Pani poinformować pisemnie Przewodniczącego Rady *(imię i nazwisko)* na dzień przed wyznaczonym terminem tj. do dnia *(data Posiedzenia – 1 dzień)*.

Z poważaniem:

Załącznik M – Wzór pisma o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym.

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Szanowny/a Pan/Pani

Wnioskodawca

Pana/Pani odwołanie od decyzji, które wpłynęło w dniu (*dd.mm.rrrr*), zostało zarejestrowane pod nr (*nr odwołania*). Niestety Pana/Pani odwołanie uznaje się za nieprawidłowe pod względem formalnym gdyż:

- a) wpłynęło do Biura Stowarzyszenia po 5 dniach roboczych od otrzymania informacji o wyborze operacji przez Radę,
- b) nie została złożona na odpowiednim formularzu,
- c) nie zostało wypełnione na komputerze, bądź maszynie d pisanie,
- d) nie zawiera pisemnego uzasadnienie odwołania,
- e) nie zawiera nr wniosku nadanego na etapie rejestracji w ramach Procedury wyboru,
- f) nie zostało podpisane przez osoby uprawnione do składania wniosku o dofinansowanie operacji w ramach LSR, bądź przez osobę posiadającą pełnomocnictwo podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcę.

W związku z powyższym Pana/Pani odwołanie pozostanie nie rozpatrzone.

Z poważaniem:

Załącznik N – Wzór pisma o wynikach złożonego odwołania.

Znak sprawy:

Miejscowość, data

Szanowny/a Pan/Pani

Wnioskodawca

Pragnę Pana/Pani poinformować, że odwołanie od decyzji Rady, które wpłynęło w dniu *(dd.mm.rrrr)*, zostało rozpatrzone na Posiedzeniu Rady, w dn. *(dd.mm.rrrr)*.

Rada rozpatrzyła Pani/Pana odwołanie pozytywnie/negatywnie, wniosek uzyskał ... pkt. I znalazł się na liście wniosków zakwalifikowanych/niezakwalifikowanych do dofinansowania.

Informuję, że decyzja Rady jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.

Z poważaniem: